

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö

Tid: 2018-06-26 kl:13:00

Plats: Rosensalen, Rosenlunds vårdcentrum

Ärenden

1	Val av protokollsjusterare	
2	Fastställande av dagordning	
3	Anmälan av informationshandlingar	2018/36
4	Anmälan av delegationsbeslut	2018/30
5	Inkomna remisser, promemorior och motioner	
6	Anmälan av kurser och konferenser	
	• Persontrafik 22-24 oktober	
	http://www.persontrafik.se/	

Informationsärenden och aktuellt

7	Nationell och regional transportplan	
8	Trafikering och samverkan vid vägarbeten	
9	Rapport utvärdering seniorkort, kollektivtrafik bland äldre	
10	RSS-positionsapper kollektivtrafik	
11	Aktuell information	
12	Månadsrapport	2018/230

Beslutsärenden för nämnden

13	Pilotprojekt - Ökad kompetensförsörjning och arbetspendling i länet	2018/1072
14	Godkännande av förfrågningsunderlag regionbussupphandlingen	2018/1522
15	Justering målvärde Budget 2018 med flerårsplan för 2019-2020	2017/83
16	Budget 2019 med flerårsplan för 2020-2021
Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö	2018/224

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö

Tid: 2018-06-26 kl:13:00

Övrigt

17 Övriga frågor

Kallade*Ordinarie ledamöter*

Rune Backlund (C) ordförande
Per Hansson (L) 1:e vice ordf.
Jeanette Söderström (S) 2:e vice ordf.
Berry Lilja (S)
Elin Rydberg (S)
Gabriella Mohlin (S)
Simon Johansson (S)
Erik Hugander (MP)
Anders Gustafsson (SD)
Eva Nilsson (M)
Niclas Palmgren (M)
Bengt Petersson (C)
Irene Oskarsson (KD)
Pernilla Mårtensson (KD)
Mauno Virta (V)

Tjänstemän

Agneta Jansmyr, regiondirektör
Kristina Athlei, regional
utvecklingsdirektör
Lars Wallström, controller
Carl-Johan Sjöberg, trafikdirektör
Maria Cannerborg, miljöchef
Linda Byman, nämndsekreterare

För kännedom*Ersättare*

Emma Henning (S)
Gunnar Pettersson (S)
Azra Muranovic Mujagic (S)
Fredrik Bodin (S)
Peter Holkko (S)
Kew Nordqvist (MP)
Per Svenhall ()
Arne Ekegren (M)
Anders Wilander (M)
Urban Persson (M)
Carina Johansson (C)
Lars-Åke Magnusson (KD)
Arnold Carlzon (KD)
Tommy Bengtsson (V)
Stig-Arne Tengmer (L)

Gruppledare

Malin Wengholm (M)
Maria Frisk (KD)
Rune Backlund (C)
Jimmy Ekström (L)
Carina Ödebrink (S)
Sibylla Jämtning (MP)
Mikael Ekvall (V)
Samuel Godrén (SD)

Sammanställning av anmälda informationshandlingar till Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö 2018-06-26

Ärendetyp	Ärenderubrik
Protokoll	Regionstyrelsen 2018-06-12 § 121 beslut regional Livsmedelsstrategi Regionstyrelsen 2018-06-12 § 122 beslut drivmedelsstrategi för Region Jönköpings län
Motioner	
Inkomna handlingar	RJL 2018/918 remissvar trafikföreskrifter för ett BK4 vägnät från Trafikverket, bärighetsklasser i Jönköpings län RJL 2018/1361 Skrivelse DHR Jönköpings länsdistrikt
Utgående skrivelser	
Övrigt	
Regeringsbeslut	
Cirkulär från SKL	
Beslut från SKL	
Arbetsmiljöverket	
Övrigt	

Sammanställning av anmälda vidaredelegationsbeslut till Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö 2018-06-26

Ärendetyp	Ärenderubrik	Diarienummer	Beslutsdatum	Beslutsdelegat
TIM 4.1.3	Svar på remiss Linköpings mötesplatser, innerstadens parker och torg	RJL 2018/1480	2018-06-14	Kristina Athlei
TIM 4.2.1	Överenskommelse med Västtrafik avseende utveckling och leverens el-centraler till bussar	RJL 2018/1684	2018-06-19	Carl-Johan Sjöberg
TIM 4.2.1	Programdirektiv Fenix teknikplattform	RJL 2018/1683	2018-06-19	Carl-Johan Sjöberg
TIM 4.2.1	Avtal om förberedande åtgärder vid överprövning av upphandling av Krösatågen	RJL 2016/3049	2018-06-19	
TIM 4.2.1	Tilläggsavtal länsbussar avseende T08 Nässjö stadstrafik	RJL 2018/1693	2018-06-19	Carl-Johan Sjöberg

Dokument

Utskriftsdatum: 2018-06-01

Utskriven av: Lisa Melander

Diarieenhet: Region Jönköpings län

Sekretess: Visas ej

Beskrivning av sökning:

Remiss maj 2018

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Ärendemening	Dokumenttyp
94365	K	Arbetsmaterial inför planbesked Bankeryds Målskog 10_35 fml	Karin Henriksson
2018-05-02		Jönköpings kommun	Länstrafiken
RJL 2018/1218		Arbetsmaterial inför planbesked Bankeryds Målskog 10_35 fml	REMISS
2018.4943	I	Samråd detaljplan för Sömnaden mfl i Huskvarna	Karin Henriksson
2018-05-09		Jönköpings kommun	Länstrafiken
RJL 2018/1271		Samråd detaljplan för Sömnaden mfl i Huskvarna	REMISS
2018.5003	I	Detaljplan del av Vingpennan mfl Jönköping	Karin Henriksson
2018-05-14		Jönköpings kommun	Länstrafiken
RJL 2018/1281		Detaljplan del av Vingpennan mfl Jönköping	REMISS
2018.5221	I	Förslag till föreskrifter om ändring i Läkemedelsverkets föreskrifter (HSLF-FS 2016:34) om förordnande och utlämnande av läkemedel och teknisk sprit	Evelina Örn
2018-05-18		Läkemedelsverket	Regionens åtagande
RJL 2018/130		Remiss: Förslag till ändring i Läkemedelsverkets föreskrifter (HSLF-FS 2016:34) om förordnande och utlämnande av läkemedel och teknisk sprit	REMISS
2018.5243	I	Detaljplan för Bränninge 2.95 mfl	Karin Henriksson
2018-05-21		Habo kommun	Länstrafiken
RJL 2018/1370		Detaljplan för Bränninge 2.95 mfl	REMISS
2018.5425	I	Remiss - Konstnär - oavsett villkor SOU 2018:23	Lena Strand
2018-05-25		Kulturdepartementet	Regionens åtagande
RJL 2018/1436		Remiss - Konstnär - oavsett villkor	REMISS
2018.5670	I	Remiss - Linköpings mötesplatser - innerstadens parker och torg	Lena Strand
2018-05-30		Linköpings kommun, Miljö- och samhällsbyggnadskontoret	Regionens åtagande
RJL 2018/1480		Remiss - Linköpings mötesplatser - innerstadens parker och torg	REMISS

Dokument

Utskriftsdatum: 2018-06-01

Utskriven av: Lisa Melander

Diarienummer: Region Jönköpings län

Sekretess: Visas ej

Beskrivning av sökning:

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Ärendemening	Dokumenttyp
2018.5254	I	Motion - Smålands musik och teaters uppdrag	Lena Strand
2018-05-21		Socialdemokraterna	Regionens åtagande
RJL 2018/1374		Motion - Smålands musik och teaters uppdrag	MOTION
2018.5343	I	Motion - Äldrepsykiatriska mobil team	Lena Strand
2018-05-23		SD Sverigedemokraterna	Regionens åtagande
RJL 2018/1409		Motion - Äldrepsykiatriska mobil team	MOTION

Trafikering och samverkan vid vägarbeten

Länstrafikens verksamhet och därigenom dess kunder blir emellanåt drabbade av infrastrukturåtgärder i väg- och järnvägsnätet.

Vanligtvis blir Länstrafikens trafikavdelning uppmärksammas på åtgärderna i god tid av Trafikverket eller kommunerna om åtgärderna är planerade sedan en längre tid. I vissa fall är framförhållningen kort beroende på att åtgärden kan vara av akut karaktär som exempelvis en vattenläcka eller översvämning.

Då Länstrafiken får information i god tid sker planering för att på bästa sätt nå ut med information till berörda kunder. Vanliga åtgärder listas nedan:

- * Länstrafikens hemsida uppdateras om möjlighet ges i god tid om trafikomläggningen.
- * Lokalpress informeras och oftast resulterar detta i tidningsartiklar eller radioreportage.
- * Information ges till Länstrafikens kontaktpersoner i de berörda kommunerna med uppmaning om att sprida informationen via hemsidor och skolorganisationer.
- * Skyltning med information om indragen trafik ombesörjes på berörda hållplatser.
- * Ersättningstrafik sätts ut i de fall där antalet drabbade resenärer bedöms vara så många att kostnaden för extra trafik kan sägas vara motiverad.

Är trafikomläggningen relativt kort, upp till två till tre veckor, sätts som regel inte extratrafik in såvida inte linjetrafiken blir helt avskuren.

Ovan beskrivna åtgärder kan i vissa fall ge negativa konsekvenser som förseningar för ett antal av Länstrafikens kunder, de ekonomiska aspekterna av att sätta ut extra trafik måste dock beaktas i varje enskilt ärende.

I de allra flesta fall får samarbetet mellan Länstrafiken, Trafikverket och kommunerna sägas fungera på ett bra sätt. Länstrafiken upplever att kraven på säkerhet kring väg- och järnvägsarbetsplatser har ökat vilket gör framkomligheten mer begränsad för kollektivtrafiken på berörda vägar och järnvägar.

Jönköpings Länstrafik

Erik Andersson

Kollektivtrafikstrateg

Länstrafiken

Underlag Seniorskort i kollektivtrafiken

Efter beslut i RF 2017-02-07 samt på TIM presidium 2017-03-03 har Länstrafiken undersökt hur ett seniorskort kan utformas i Jönköpings län.

Bl.a. har en resvaneundersökning bland äldre genomförts i syfte att utröna intresset för ett seniorskort. Intervjuer har gjorts via telefon för seniorer (70+) inom Regions Jönköpings Län. Resultaten av undersökningen är sammanfattningsvis:

- 1 % av respondenterna väljer bort kollektivtrafiken för att det är dyrt.
- Att resa med egen bil är den övervägande anledningen till att inte resa kollektivt. Sjukdom, handikapp, dåliga förbindelser eller att det är osmidigt är andra orsaker.
- 14 % av respondenterna reser kollektivt varje vecka eller oftare.
- 67 % väljer att resa med bil och 85 % av villaägare har tillgång till bil jämfört med 42 % av de som bor i lägenhet. 31 % nyttjar kollektivtrafiken några gånger i månaden eller mer och 69 % gör det sällan eller aldrig.
- 41 % kan tänka sig att åka oftare om det infördes ett rabatterat seniorskort.

Det är alltså väldigt få som väljer bort kollektivtrafiken pga att man tycker det är för dyrt idag samtidigt som en stor andel säger sig kunna tänka sig att åka oftare om det fanns ett ytterligare subventionerat seniorskort.

Det har räknats på två alternativ av seniorkort.

Alt 1:

- Från 70 år
- Giltigt i lågtrafik
- Läns giltighet
- Samma pris och villkor som ungdomskortet (förutom villkoret lågtrafik). Dvs. giltighet även i Närtrafiken.

Alt 2:

- Från 70 år
- Giltigt hela trafikdygnet
- Läns giltighet
- Samma pris och villkor som ungdomskortet. Dvs. giltighet även i Närtrafiken.
- Samtidigt som seniorkortet införs avskaffas lågtrafik

Alt 1:

För att beräkna kostnaden för ett införande av ett nytt seniorkort behöver ett flertal antaganden göras eftersom det inte finns statistik på nuvarande intäkter fördelade på olika åldrar. I beräkningen av intäktsbortfall antas att lika stor andel av intäkterna kommer från resenärer som är över 70 år, som andelen regelbundna resenärer i kollektivtrafikbarometern 2017 (8,4%). Det antas också att andelen lågtrafikresor bland äldre är densamma som gäller generellt (ca 37% av resorna). Vid beräkning av försäljningsintäkter från ett nytt seniorkort har andelen regelbundna äldre resenärer av hela populationen använts.

Ett intäktsbortfall för ett seniorkort som är giltigt under lågtrafik bedöms uppgå till ca 7 mnkr. Nya intäkter baserade på pris i samma nivå som ungdomskortet beräknas uppgå till ca 2 mnkr. Effekten på Närtrafiken bedöms vara marginell.

Nettokostnaden (differensen mellan intäktsbortfall och nya intäkter) beräknas uppgå till ca 4-5 mnkr.

Alt 2:

Det görs samma antaganden som i det första alternativet bortsett från att kortet ska gälla hela trafikdygnet och inte bara under lågtrafik.

Intäktsbortfallet beräknas till ca 16 mnkr och nya intäkter till ca 3 mnkr. Det antas att fler kommer köpa seniorkortet om det gäller hela trafikdygnet. Effekten på Närtrafiken bedöms vara marginell.

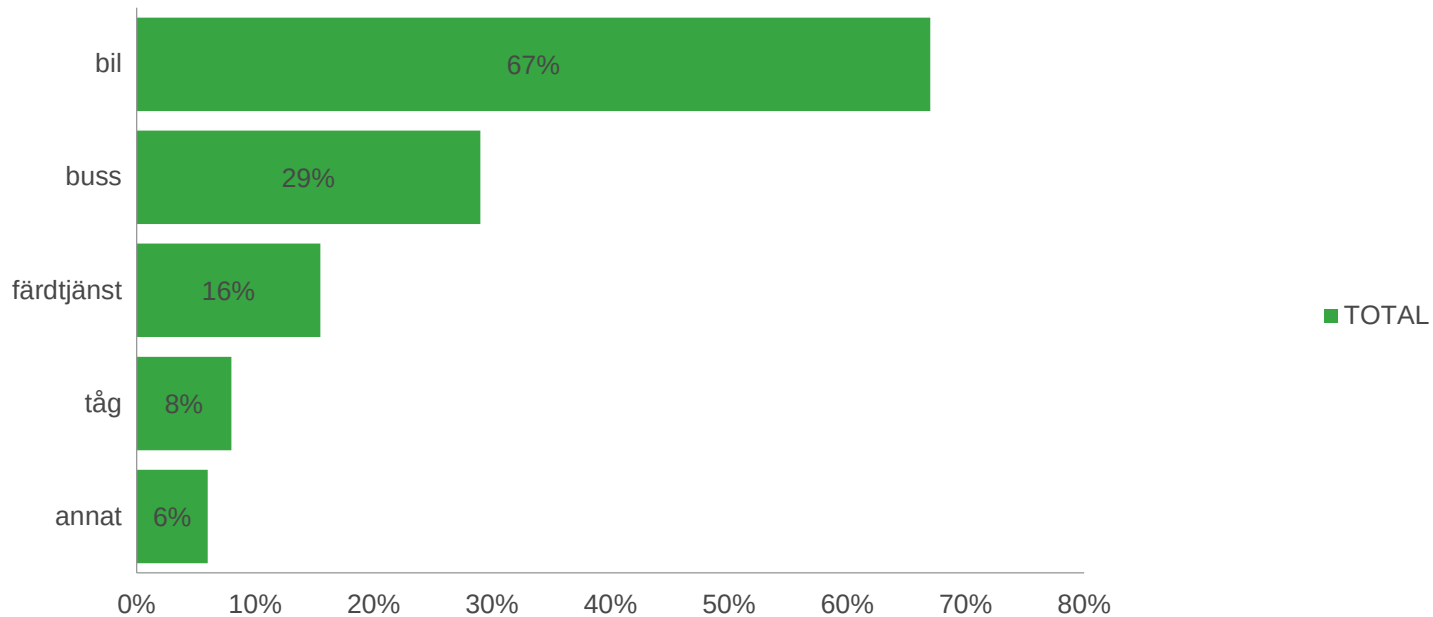
Nettokostnaden (differensen mellan intäktsbortfall och nya intäkter) beräknas uppgå till ca 12-13 mnkr. Om lågtrafiken avskaffas generellt (inte bara för seniorer) kommer intäkterna troligen öka pga den minskade rabatten.

Undersökning om kollektivtrafik bland äldre (70+) i Jönköpings län

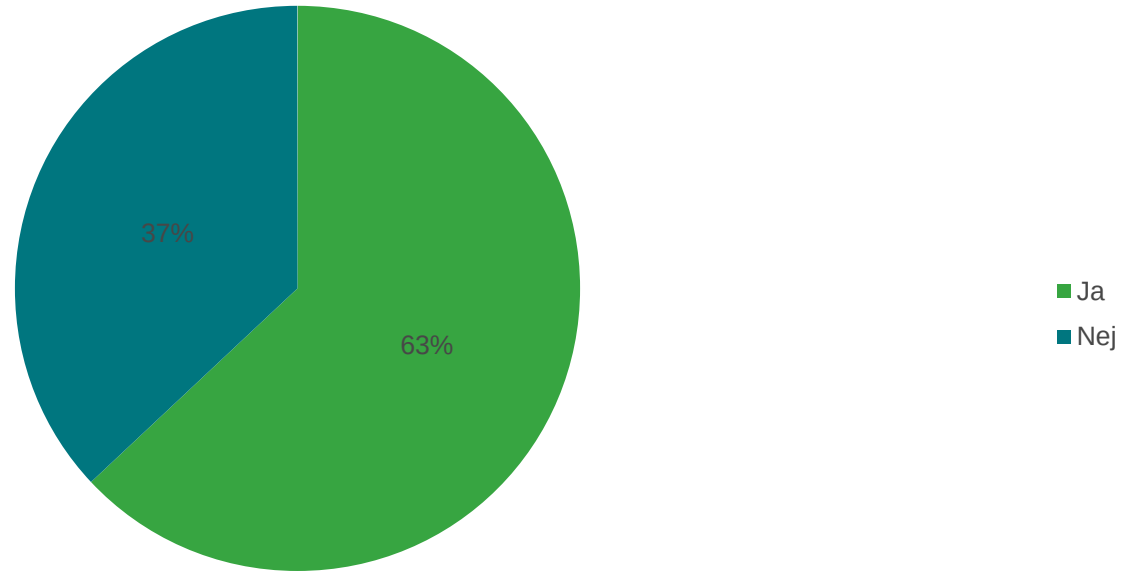
Vecka 15-16 2018

Hur reser du inom Jönköpings län idag?

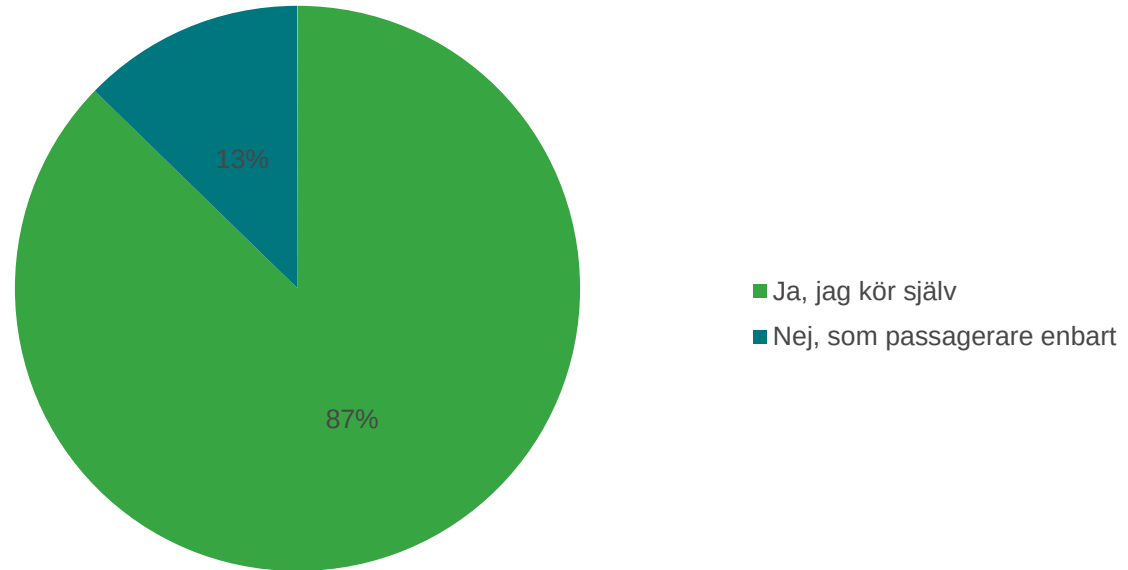
Har du tillgång till bil i ditt hushåll?

BASE: 200

Q2

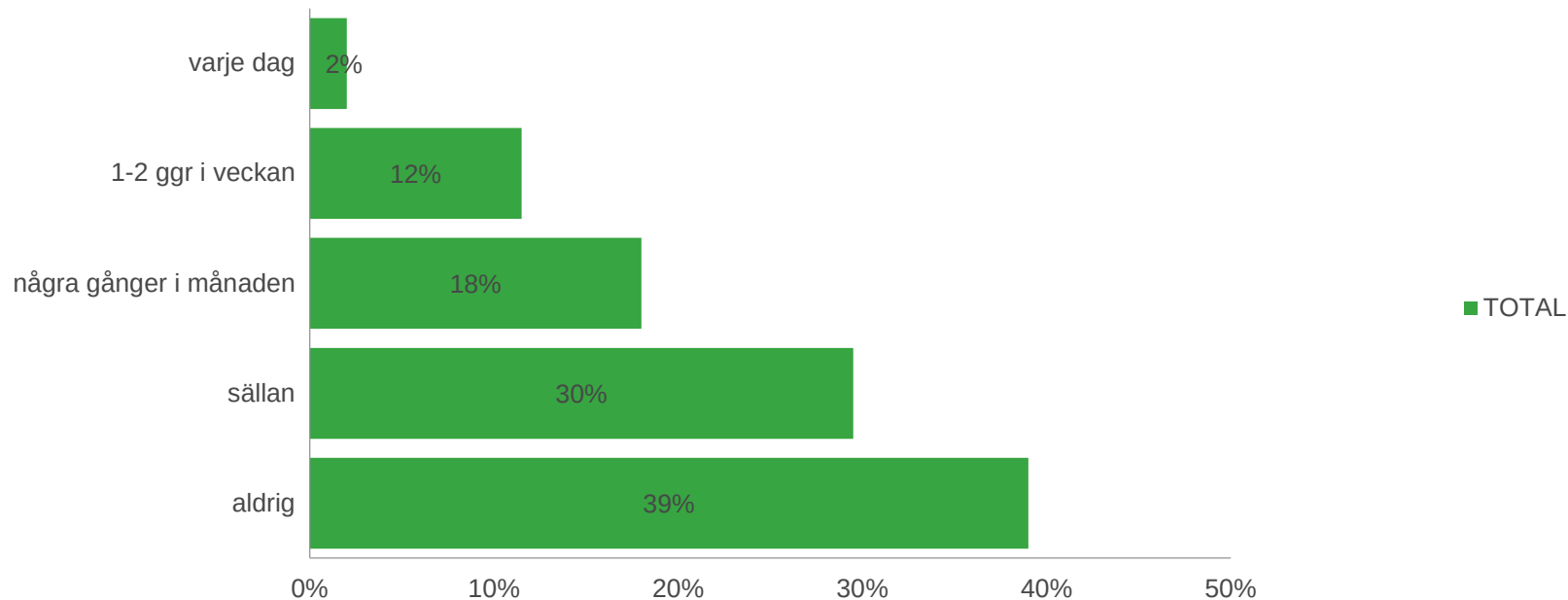
Har du möjlighet att själv köra bil eller använder du den som passagerare?

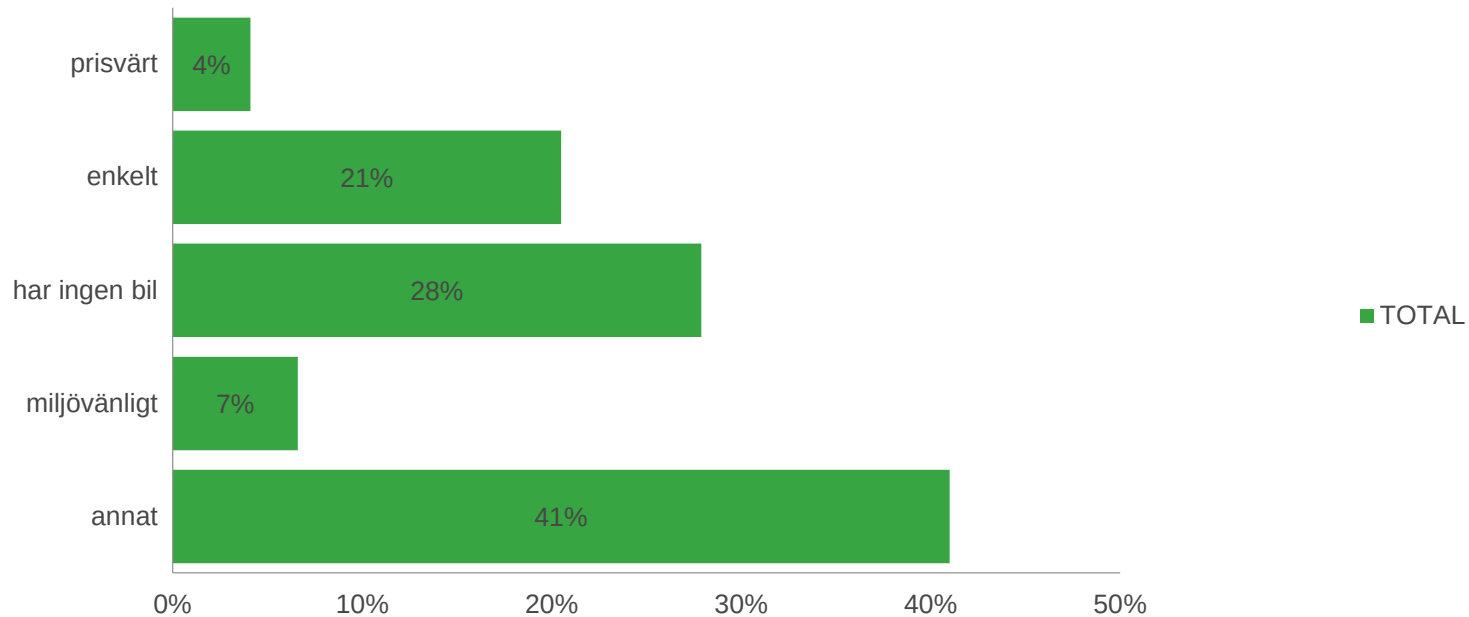
BASE: 126

Q3

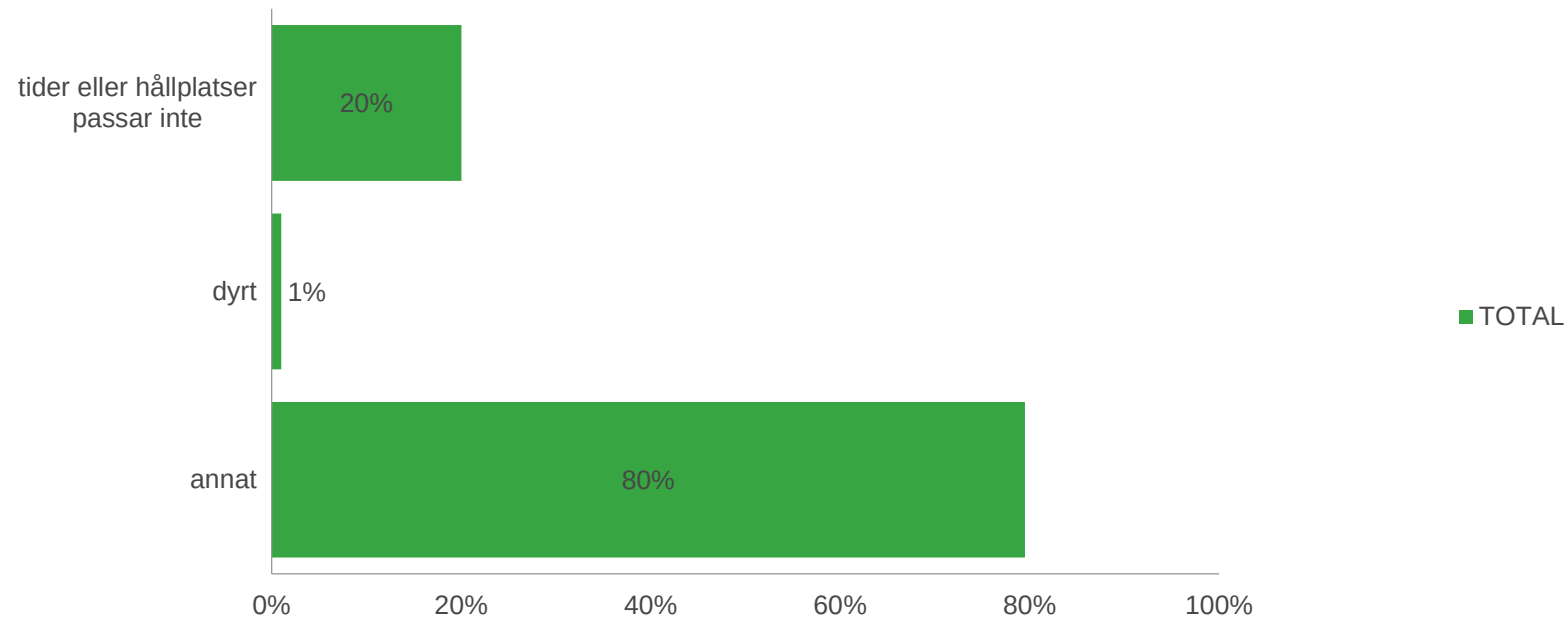
Hur ofta reser du med kollektivtrafiken i Jönköpings län?

Vad är främsta anledningen till att du väljer kollektivtrafiken?

För de resor som du inte väljer kollektivtrafiken, vad är anledningen till detta?

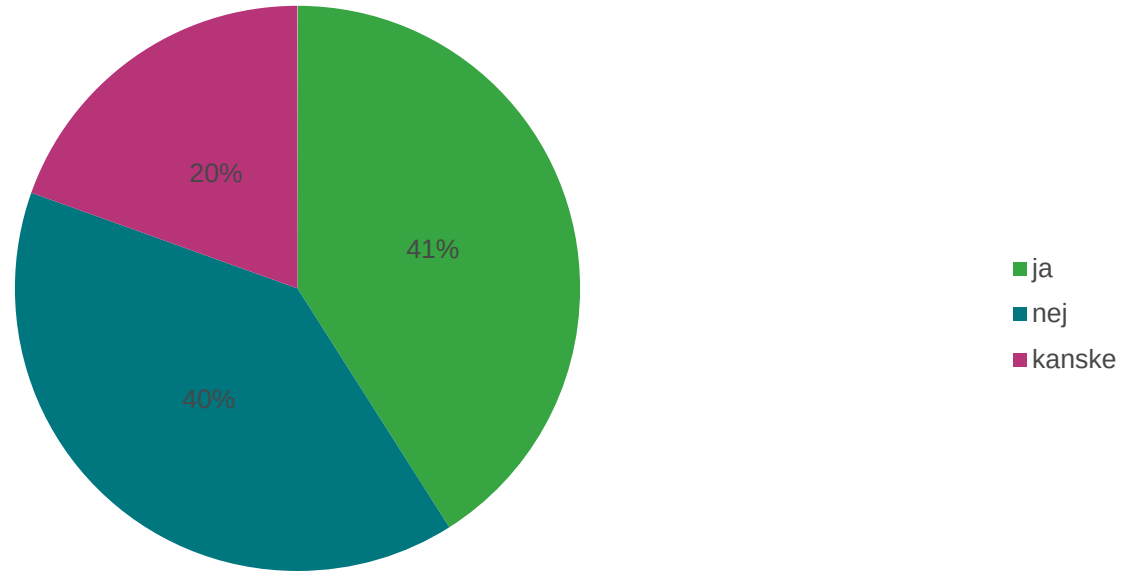

För de resor som du inte väljer kollektivtrafiken, vad är anledningen till detta?

Annat:

Skulle du kunna tänka dig att åka kollektivt oftare om det infördes någon form av rabatterat seniorkort?

- Endast 1% av respondenterna väljer bort kollektivtrafiken för att det är för dyrt.
- Att resa med egen bil är den övervägande anledningen till att inte resa kollektivt. Sjukdom, handikapp, dåliga förbindelser eller att det är osmidig är andra orsaker.
- Endast 14 % av respondenterna reser kollektivt varje vecka eller oftare.
- 67% väljer att resa med bil och 85% av villaägare har tillgång till bil jämfört med 42% av de som bor i lägenhet
- 31% nyttjar kollektivtrafiken några gånger i månaden eller mer och 69% gör det sällan eller aldrig
- 41% kan tänka sig att åka oftare om det infördes ett rabatterat seniorkort.

Månadsrapport TIM - Maj 2018

1 0 4 0 av 5 Mätetal

Mätetal	Resultat	Målvärde	Analys
 RJL Avtalstrohet inköp	97% 	90%	Målet nås, ändå planeras det göras upphandlingar/skriva avtal med de leverantörer där det saknas.
 RJL Antal resor exklusive skolresor	-1,9% 	Ökning med 2%	Resandet är lägre för både buss- och tågtrafiken jämfört med samma period förra året, förutom i de mindre tätorterna där det ökar kraftigt, särskilt stadstrafiken i Värnamo. Trots minskningen är resandet klart över det långsiktiga målet enligt det regionala trafikförsörjningsprogrammet.
 RJL Medarbetarsamtal Registrerade medarbetarsamtal i Heroma i förhållande till antal anställda i genomsnitt senaste 15 månaderna.	98% 	90%	Måluppfyllelsen är hög eftersom arbetet med medarbetarsamtal sker på ett strukturerat och strategiskt sätt inom Länstrafiken.
 RJL Personalhälsa - sjukfrånvaro Sjukfrånvaron för medarbetare ska inte öka i jämförelse med samma period föregående år.	3,7% 	3,8%	Det kan konstateras att sjukfrånvaron har minskat de senaste månaderna och målet nås.
 RJL Ekonomi i balans	1 360 tkr 	0 tkr	Länstrafiken (+ 618 tkr) Totalt sett finns en fortsatt positiv budgetavvikelse även om den minskat något under maj månad. Uppdelat på resultatenheter ser det ut enligt följande: Stab, ekonomi, marknad: +1 544 tkr. Överskott inom marknad samt central buffert. Allmän trafik: -5 809 tkr, Litet överskott på biljettintäkterna, överskott på övriga intäkter pga viten från trafikföretag. Visst underskott på trafikknaster på bussidan pga indexuppräkning, framförallt har dieselindex förändrats mer än budgeterat. Inom Krösatågen beror underskottet på inställda tågavgångar som ersätts med buss. Underskott finns inom Västtågen pga nya prognoser som erhållits från Västtrafik. Serviceresor: +4 883 tkr Höga intäkter pga viten från trafikföretag. Visst överskott på trafikknaster som följd av att indexuppräkningen inte varit så hög som budgeterat inom Serviceresor. Centrala anslag (+ 742 tkr) Här redovisas bidrag till Jönköpings flygplats (6 mnkr i helårsbudget), projektmedel och avgift för deltagande i nätverk (3 mnkr) samt nämndens egna kostnader (1,3 mnkr). Överskottet beror på låg förbrukning av projektmedel under årets första del. Nämndens egna kostnader ryms inom tilldelat budgetanslag.

Presidium - Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 67-76

Tid: 2018-06-13 kl: 08.30-11.25

Plats: Regionens hus sal B

§72 Pilotprojekt - Ökad kompetensförsörjning och arbetspendling i länet

Diarienummer: RJL 2018/1072

Beslut

Nämnden föreslår

- Bevilja Gnosjöandans Näringsliv 1 000 000 kr.
- Finansiering sker ur regionala utvecklingsmedel.

Sammanfattning

Gnosjöandans Näringsliv vill tillsammans med Region Jönköpings län, länstrafiken i Jönköpings län och Jönköping University genomföra ett pilotprojekt för att testa om en ny direktlinje för buss mellan Jönköping och Hillerstorp kan bidra till att utöka den funktionella arbetsmarknadsregionen.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2018-05-09
- Projektmedelansökan till Region Jönköping län

Yrkanden/förslag till beslut på sammanträde

Presidiet föreslår att förslaget kompletteras där bland annat deltagande i projektet förtydligas.

Beslutet skickas till

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö

Vid protokollet

Linda Byman

**Presidium - Nämnd för trafik, infrastruktur
och miljö §§ 67-76**

Tid: 2018-06-13 kl: 08.30-11.25

Justeras

Rune Backlund
Ordförande

Rätt utdraget,
Intygar

Linda Byman

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö

Ökad kompetensförsörjning och arbetspendling i hela länet-pilotprojekt

Förslag till beslut

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö

1. Beviljar Gnosjöandans Näringsliv 1 000 000 kr.
2. Finansiering sker ur regionala utvecklingsmedel.

Sammanfattning

Gnosjöandans Näringsliv vill tillsammans med Region Jönköpings län, länstrafiken i Jönköpings län och Jönköping University genomföra ett pilotprojekt för att testa om en direktlinje för buss mellan Jönköping och Hillerstorp kan bidra till att utöka den funktionella arbetsmarknadsregionen och underlätta kompetensförsörjning

Information i ärendet

En ökad kunskapsnivå i företag kan uppnås på flera olika sätt, genom att till exempel rekrytera ny personal eller lokalisera sig i en kunskapsintensiv miljö och dra nytta av externa effekter från omgivande företag och arbetskraft.

En möjlighet för företag på landsbygderna att ta del av kunskaps- och informationsspridning över företags- och kommungränser, är arbetskraftsrörlighet.

Det kan bland annat handla om arbetskraftens pendling, vilken bidrar till att individer rör sig över större geografier och för med sig kunskaper och idéer från en plats till en annan. Kunskap som kan vara till nytta för företags tillväxt och förnyelse sprids inte bara i jobbsituationer, utan även vid sociala interaktioner med familj, vänner och bekanta. Att delar av personalen pendlar in från andra kommuner kan därmed vara en källa till kunskap som har uppstått på en annan plats, till exempel på ett företag eller genom informella möten.

För att stärka och utöka de funktionella arbetsmarknadsregionerna i länet är en snabb direktförbindelse ett verktyg och metod för att stödja detta.

Kommunikationsmöjligheterna är en viktig faktor för arbetspendling, det vill säga hur snabbt och smidigt det går att ta sig från en plats till en annan, med till exempel privat bil eller kollektivtrafik. Geografisk närhet spelar här en roll och studier från Internationella Handelshögskolan i Jönköping (Johansson (redaktör) (2004), EUROPakorridoren – Resvolym, pendling och regionförstoring, Institutet för Näringslivsanalys, Internationella Handelshögskolan i Jönköping) visar att benägenheten att arbetspendla sjunker drastiskt vid restider över 45 minuter.

Gnosjö kommun har utmaningar som andra kommuner i länet också kämpar med. På grund av det har Gnosjö Kommun valts ut till detta pilotprojekt där Gnosjöandans Näringsliv är projektägare. Snabbuss ska testas för sträckan Gnosjö – Jönköping där Länstrafiken i Jönköpings län blir en samverkans partner.

Gnosjö kommun har en formell kompetensnivå bland företagen och industrin som är lägre än i övriga länet. Man har också en av de lägsta andelarna av befolkning (dag och natt) med högre utbildning i landet (minst tre års eftergymnasial utbildning) vilket gör att man står för stora utmaningar i framtiden inom kompetensförsörjning och företagsutveckling. I en rapport utgiven 2017 (Eklund och Pettersson (2017), Högskola i otakt, Dialogos förlag, Stockholm) visade man på att nästan 50 procent av tillväxten i det svenska näringslivet mellan 2001 och 2010 kan förklaras av ökningen av högutbildad arbetskraft. Teknisk utveckling och kapitalinvesteringar förklarar ungefär en fjärdedel vardera av tillväxten medan ökningen av lågutbildade står för cirka fem procent. Skillnaden i bidrag till tillväxten kan förklaras av att högutbildade är två till tre gånger mer produktiva än lågutbildade. Vikten av att samverka med Jönköping University för att skapa möjligheter till att höja utbildningsnivån på företagen är av stor betydelse för att möta dagens och framtidens utmaningar. Inom pilotprojektet får man möjlighet att testa om metoden är ett sätt för att öka andelen högutbildade till företagen och säkra kompetensförsörjningen.

Pilotprojektet bidrar också med kunskapsuppbyggnad inför kommande transportplan så att goda underlag finns för vad som behövs planeras på längre sikt vad gäller infrastruktur och kollektivtrafiken inför kommande framtid i hela länet.

En utmaning för projektet är att kostnaden kan vara hög i förhållande till att resultaten är osäkra samt att det är en punktinsats som gynnar få. En annan utmaning är att medfinansieringen från projektägare och inblandande företag är lågt i förhållande till kostnaden för projektet.

Finansiärer och deltagare i pilotprojektet är Gnosjöandans näringsliv, Gnosjö kommun, Tekniska Högskolan på Jönköping University, Jönköpings Länstrafik samt Region Jönköpings län. Total budget = 1 702 600 kr där Region Jönköpings län finansierar med 1 000 000 kr som motsvarar 59% av total budget.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2018-05-09
- Projektmedelansökan till Region Jönköping län

Beslut skickas till

Gnosjöandans Näringsliv

REGIONLEDNINGSKONTORET

Agneta Jansmyr
Regiondirektör

Kristina Athlei
Regional utvecklingsdirektör

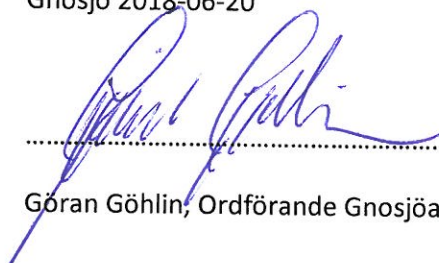
Bilaga 1. Medfinansierande organisationer i projektet

Gnosjöandans Näringsliv och Gnosjö kommun

Gnosjöandans Näringsliv

Aktivitet	Person	Antal timmar
Kommunikation och insäljning till företag i Gnosjö och Hillerstorp vid 4 tillfällen á 2 timmar	Göran Göhlin och Anna Petersson	16
Planering, göra aktivitetsplan och kontinuerligt följa upp projektet tillsammans med PL	Göran Göhlin och Anna Petersson	40
Deltagande i projektmöten 6 möten á 3 timmar	Göran Göhlin och Anna Petersson	36
Informera om projekt och resultat internt och externt	Göran Göhlin och Anna Petersson	20
Utveckla samarbetet med JU och delta vid gemensamma aktiviteter som Karriärur, möten med studenter och att ordna en studieresa för studenter. 4 heldagar + planering	Göran Göhlin och Anna Petersson	74
Utvärdering och ta fram en plan för fortsatt utveckling efter projekttiden	Göran Göhlin och Anna Petersson	10
Totalt antal timmar		196
Antal timmar x 300 kronor		58 800

Gnosjö 2018-06-20

.....

Göran Göhlin, Ordförande Gnosjöandans Näringsliv

Bilaga 2. Medfinansierande organisationer i projektet

Tekniska högskolan, JU

Aktivitet	Person	Antal timmar
Kommunikation och information internt i organisationen (VD, Näringslivsråd)	Linda Bergqvist, Näringslivsansvarig	15
Kommunikation vid något tillfälle i Jönköping, t ex Morgonsoffan som anordnas av Näringslivsavdelningen i Jönköpings kommun	Linda Bergqvist, Näringslivsansvarig	4
Deltagande i projektmöten 4 möten á 3 timmar + resa	Linda Bergqvist, Näringslivsansvarig	20
Bistå vid kontakter med studenter (Studentkåren, Hitec)	Linda Bergqvist, Näringslivsansvarig	10
Utveckla samarbetet med företag från Gnosjöregionen i samband med Karriärum den 21 november 2018	Linda Bergqvist, Näringslivsansvarig	10
Tillsammans med PL ordna en studieresa för studenter till företag i Hillerstorp/Gnosjö	Linda Bergqvist, Näringslivsansvarig	15
Delta vid utvärderingen av projektet	Linda Bergqvist, Näringslivsansvarig	2
Totalt antal timmar		76
Antal timmar x 300 kronor		22 800 kronor

Jönköping 2018-06-20

Linda Bergqvist, Näringslivsansvarig JU

Bilaga 3 Medfinansiering Gnosjö kommun

Gnosjö kommun

Aktivitet	Person	Antal timmar
Projektledning, administration och redovisning av projektet	Ingalill Ebbesson	120
Kommunikation och marknadsföring	Ingalill Ebbesson	20
Förberedelser, dokumentation och genomförande av 6 projektmöten	Ingalill Ebbesson	30
Utveckla samarbetet med JU och delta vid gemensamma aktiviteter som Karriärum, möten med studenter och att ordna en studieresa för studenter. 4 heldagar + planering	Ingalill Ebbesson	40
Utvärdering och ta fram en plan för fortsatt utveckling efter projekttiden	Ingalill Ebbesson	10
Totalt antal timmar		220
Antal timmar x 300 kronor		66 000 kronor

Gnosjö 2018-06-20

.....

Anna Engström, Kommundirektör Gnosjö kommun

Bilaga 4. Medfinansiering

Jönköpings Länstrafik

Tidtabells produktion	15 tim	Joakim Ericsson	4500
Upphandling buss	5 tim	Charles Tholin	1500
Uppföljning	15 tim	Charles Tholin	4500
Marknads arbete	10 tim	Ruth Andersson	3000
			13500:-

Charles Tholin

Dnr. RJL2018/1072

Datum
2018-06-20

Projekt

Markera aktuell ruta

☐ Ny ansökan – Förstudie

☒ Ny ansökan – Projekt

☐ Förlängningsansökan*

* Fyll endast i denna sida. Läs mer i dokumentet Handledning för ansökan om regionala projektmedel.

Uppgifter om projektet

Projektnamn

Ökad kompetensförsörjning och arbetspendling i hela länet - pilotprojekt

Projektperiod

2018-06-30 - 2019-09-30

Totalkostnad

1 702 600

Sökt belopp från Region Jönköpings län (totalbelopp)

1 000 000

Uppgifter om sökande

Projektägare

Gnosjöandans Näringsliv

E-post

goran@gohlins.se

Postadress

Box 8

Postnummer

335 21

Ort

Gnosjö

Telefon

0370-331502

Mobiltelefon

0370-331502

Organisationsnummer

828001-0920

CFAR-nummer**

Plusgiro

Bankgiro

658-5160

Är sökande momsredovisningsskyldig för projektet?

☒ Ja

☐ Nej

Gäller ansökan medfinansiering för EU-stöd?

☐ Ja

☒ Nej

** Arbetsställesnummer enligt Statistiska centralbyrån (Tfn: 019-17 60 00).

Projektledare

Namn

Ingali Ebbesson

E-post

ingali.ebbesson@gnosjo.se

Telefon

0370-331005

Mobiltelefon

0370-331005

Ekonomihantering

Namn

Göran Göhlin

E-post

goran@gohlins.se

Telefon

0370-331502

Mobiltelefon

0370-331502

Projektbeskrivning med kostnads- och finansieringsbudget ska bifogas (se bilaga).

Underskrift av behörig att företräda sökanden

Ort och datum

Gnosjö 2018-06-20

Namnsteckning

Namnförtydligande

Göran Göhlin

Projekt

Namn

Ökad kompetensförsörjning och arbetspendling i hela länet - pilotprojekt

Sammanfattning av projektet**Syfte**

Beskriv avsikten med projektet

Mål

Vad ska projektet uppnå för resultat?

Målgrupp

Vem/vilka vänder sig projektet till?

Förväntat antal deltagare i projektet

Totalt – varav kvinnor – varav män

Genomförande

Hur ska projektet genomföras, vilka aktiviteter är planerade?

Tidplan

Ange när i tiden projektet ska genomföras samt vilka aktiviteter som ska ske

Aktivitet	Startdatum aktivitet	Slutdatum aktivitet

Geografiskt område

Berörda kommuner och län som medverkar i projektet

Regionala utvecklingsstrategin för Region Jönköping (RUS)Beskriv projektets koppling till den regionala utvecklingsstrategin som du kan ladda ner på plus.rjl.se**Horisontella kriterier**

Beskriv på vilket sätt projektet beaktar miljö, integration och mångfald, folkhälsa samt jämställdhet

Ordinarie verksamhet – projekt

Specificera vad som är särskiljande och unikt

Spridning

Ange hur information om projektet ska spridas

Uppföljning/utvärdering av projektet**Kostnadsbudget***

Kostnadsslag	Ar 20 18	Ar 20 19	Ar 20	Ar 20	Totalt
Egen personal (inkl. sociala avgifter)					
Antal timmar:					0
Lönekostnad per timme:					
Externa tjänster	500.000	500.000			1.000.000
Lokalkostnader					0
Investeringar (gäller inte medel från Region Jönköpings län)					0
Övriga kostnader (ange kostnadsspecifikationen i bilaga)	541.500				541.500
Indirekta kostnader (specificera i bilaga)					0
Summa kostnader	1.041.500	500.000	0	0	1.541.500
Intäkter	–	–	–	–	– 0
Summa nettokostnader	1.041.500	500.000	0	0	1.541.500
Offentliga bidrag i annat än kontanter	50.500	51.800			102.300
Privata bidrag i annat än kontanter	29.000	29.800			58.800
SUMMA (A)	1.121.000	581.600	0	0	1.702.600

Finansiering*

Finansiär	Ar 20	Ar 20	Ar 20	Ar 20	Totalt
Deltagande företag/näringslivsförening	541.500				541.500
Region Jönköpings län	1.000.000				1.000.000
Offentlig medfinansiering i tid	50.500	51.800			102.300
Privat medfinansiering i tid	29.000	29.800			58.800
					0
SUMMA (B)	1.621.000	81.600	0	0	1.702.600

* Tabellerna för kostnadsbudget och finansiering summeras automatiskt. Genom att använda tab-tangenten mellan fälten, får du fram rätt summa direkt. Observera att summan i (A) måste överensstämma med summan i (B).

Beräkningsunderlag till projektbudget (för hela projektperioden)

Egen personal (personens namn eller kategori) – bokförd kostnad	Syssel- sättningsgrad	Månadslön inkl. soc.avg.	Antal månader	Total kostnad
				0
				0
				0
SUMMA EGEN PERSONAL				0

Externa tjänster	Beräknat antal timmar	Beräknad fakturerad timkostnad	Total kostnad
			0
			0
			0
SUMMA EXTERNA TJÄNSTER			0

Investeringar	Beräknat inv. datum	Inköpspris exkl. moms	Total kostnad
SUMMA INVESTERINGSKOSTNAD			0

Övriga kostnader	Total kostnad
50 stycken årskort á 10 830 kr från JLT över tre zoner.	541.500
Medfinansiering i td, se bilaga 1 - 4	161.100
SUMMA ÖVRIGA KOSTNADER	702.600

Datum
2018-06-20

Projekt

Markera aktuell ruta

☐ Ny ansökan – Förstudie ☒ Ny ansökan – Projekt ☐ Förlängningsansökan*

* Fyll endast i denna sida. Läs mer i dokumentet Handledning för ansökan om regionala projektmedel.

Uppgifter om projektet

Projektnamn Ökad kompetensförsörjning och arbetspendling i hela länet - pilotprojekt		
Projektperiod (fr.o.m. datum – t.o.m. datum) 20180630 - 20190930		
Totalkostnad (a) 1 702 600kr	Sökt belopp från Region Jönköpings län (totalbelopp) (b) 1 000 000	Finansieringsandel Region Jönköpings län (b/a) % 70 %

Uppgifter om sökande

Projektlägare Gnosjöandans Näringsliv		E-post goran@gohlins.se	
Postadress Box 8		Postnummer 335 21	Ort GNOSJÖ
Telefon 0370-331502		Mobiltelefon 0370-331502	
Organisationsnummer 828001-9020	CFAR-nummer**	Plusgiro	Bankgiro 658-5160
Är sökande momsredovisningsskyldig för projektet? ☒ Ja ☐ Nej		Gäller ansökan medfinansiering till ERUF/ESF-projekt ☐ Ja ☐ Nej	

** Arbetsställesnummer enligt Statistiska centralbyrån (<http://www.cfarmsok.scb.se>).

Projektledare

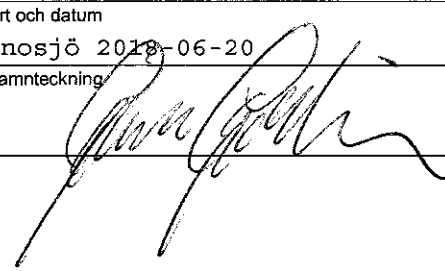
Namn Ingall Ebbesson	E-post ingall.ebbesson@gnosjo.se
Telefon 0370-331005	Mobiltelefon 0370-331005

Ekonomihantering

Namn Göran Göhlin	E-post goran@gohlins.se
Telefon 0370-331502	Mobiltelefon 0370-331502

Kostnads- och finansieringsbudget ska bifogas (se bilaga).

Underskrift av behörig att företräda sökanden

Ort och datum Gnosjö 2018-06-20	
Namnsteckning 	Namnförtydligande Göran Göhlin

Sammanfattning av projektet

Se ansökan daterad 2018-05-08

Bakgrund

Beskriv bakgrunden till projektet

Se ansökan daterad 2018-05-08 Se ansökan daterad 2018-05-08

Syfte

Beskriv avsikten med projektet

Se ansökan daterad 2018-05-08

Mål

Vad ska projektet uppnå för resultat? Beskriv mål och ev. delmål

Se ansökan daterad 2018-05-08

Målgrupp

Vem/vilka vänder sig projektet till?

Se ansökan daterad 2018-05-08

Indikatorer

Totalt antal deltagande företag

Se ansökan daterad 2018-05-08

Totalt antal företag som får stöd – har en mer aktiv roll i projektets aktiviteter

Se ansökan daterad 2018-05-08

Egna

Se ansökan daterad 2018-05-08

Egna

Se ansökan daterad 2018-05-08

Egna

Se ansökan daterad 2018-05-08

Genomförande

Hur ska projektet genomföras, vilka aktiviteter och ev. delaktiviteter är planerade? Aktiviteterna ska vara tydligt kopplade till de mål och delmål projektet har.

Se ansökan daterad 2018-05-08

Tidplan

Ange när i tiden projektet ska genomföras samt vilka aktiviteter som ska ske

Aktivitet	Startdatum aktivitet	Slutdatum aktivitet
Se ansökan daterad 2018-05-08		

Geografiskt område

Berörda kommuner och län som medverkar i projektet

Se ansökan daterad 2018-05-08

Regionala utvecklingsstrategin för Region Jönköping (RUS)

Beskriv projektets koppling till den regionala utvecklingsstrategin som du kan ladda ner på plus.rjl.se

Se ansökan daterad 2018-05-08

Horisontella kriterier

Beskriv på vilket sätt projektet beaktar jämställdhet, miljö, integration och mångfald, och folkhälsa. Viktigt att det tydligt framgår av projektets aktiviteter hur man planerar arbeta med förbättring kring minst ett av kriterierna.

Se ansökan daterad 2018-05-08

Ordinarie verksamhet – projekt

Beskriv hur projektet skiljer sig från er ordinarie verksamhet.

Se ansökan daterad 2018-05-08

Resultat

Hur kommer information om och resultat från projektet spridas? Hur kommer projektresultatet hanteras efter projektavslut, på kort och långt sikt?

Se ansökan daterad 2018-05-08

Uppföljning/utvärdering av projektet

Hur kommer projektet följas och utvärderas, utifrån det syfte och de mål som är uppsatta

Se ansökan daterad 2018-05-08

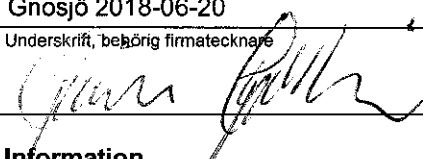
Försäkran

Härmed försäkras undertecknade att projektet (projektnamn) Ökad kompetensförsörjning och arbetspendling i hela länet - pilotprojekt	Diarienummer
med projektägare Gnosjöandans Näringsliv	
kommer att medfinansieras med totalt SEK 541 500	

Finansiering

Kontant insats			Kronor
Inköp av 50 st busskort tre zoner av JLT á 10 830 Kr			541.500,00 kr
Bidrag i annat än pengar, tid	Timkostnad	Antal timmar	
Se bilaga 1 - 4	300		0,00 kr
			0,00 kr
			0,00 kr
Bidrag i annat än pengar, ex lokaler, utrustning, material			
Total finansiering			541.500,00 kr

Underskrift

Företags-/organisationsnamn Gnosjöandans näringsliv	Organisationsnummer 828001-0920
Ort och datum Gnosjö 2018-06-20	
Underskrift, behörig firmatecknare 	Namnförtydligande Göran Göhlin

Information

Detta intyg ska bifogas projektansökan.

Bilaga 1. Medfinansierande organisationer i projektet

Gnosjöandans Näringsliv och Gnosjö kommun

Gnosjöandans Näringsliv

Aktivitet	Person	Antal timmar
Kommunikation och insäljning till företag i Gnosjö och Hillerstorp vid 4 tillfällen á 2 timmar	Göran Göhlin och Anna Petersson	16
Planering, göra aktivitetsplan och kontinuerligt följa upp projektet tillsammans med PL	Göran Göhlin och Anna Petersson	40
Deltagande i projektmöten 6 möten á 3 timmar	Göran Göhlin och Anna Petersson	36
Informera om projekt och resultat internt och externt	Göran Göhlin och Anna Petersson	20
Utveckla samarbetet med JU och delta vid gemensamma aktiviteter som Karriärum, möten med studenter och att ordna en studieresa för studenter. 4 heldagar + planering	Göran Göhlin och Anna Petersson	74
Utvärdering och ta fram en plan för fortsatt utveckling efter projektiden	Göran Göhlin och Anna Petersson	10
Totalt antal timmar		196
Antal timmar x 300 kronor		58 800

Gnosjö 2018-06-20

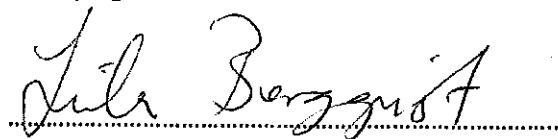
Göran Göhlin, Ordförande Gnosjöandans Näringsliv

Bilaga 2. Medfinansierande organisationer i projektet

Tekniska högskolan, JU

Aktivitet	Person	Antal timmar
Kommunikation och information internt i organisationen (VD, Näringslivsråd)	Linda Bergqvist, Näringslivsansvarig	15
Kommunikation vid något tillfälle i Jönköping, t ex Morgonsoffan som anordnas av Näringslivsavdelningen i Jönköpings kommun	Linda Bergqvist, Näringslivsansvarig	4
Deltagande i projektmöten 4 möten á 3 timmar + resa	Linda Bergqvist, Näringslivsansvarig	20
Bistå vid kontakter med studenter (Studentkåren, Hltec)	Linda Bergqvist, Näringslivsansvarig	10
Utveckla samarbetet med företag från Gnosjöregionen i samband med Karriärum den 21 november 2018	Linda Bergqvist, Näringslivsansvarig	10
Tillsammans med PL ordna en studieresa för studenter till företag i Hillerstorp/Gnosjö	Linda Bergqvist, Näringslivsansvarig	15
Delta vid utvärderingen av projektet	Linda Bergqvist, Näringslivsansvarig	2
Totalt antal timmar		76
Antal timmar x 300 kronor		22 800 kronor

Jönköping 2018-06-20

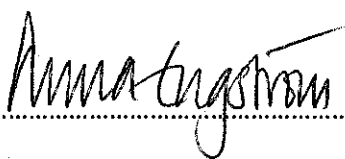
Linda Bergqvist, Näringslivsansvarig JU

Bilaga 3 Medfinansiering Gnosjö kommun

Gnosjö kommun

Aktivitet	Person	Antal timmar
Projektleddning, administration och redovisning av projektet	Ingalill Ebbesson	120
Kommunikation och marknadsföring	Ingalill Ebbesson	20
Förberedelser, dokumentation och genomförande av 6 projektmöten	Ingalill Ebbesson	30
Utveckla samarbetet med JU och delta vid gemensamma aktiviteter som Karriärum, möten med studenter och att ordna en studieresa för studenter. 4 heldagar + planering	Ingalill Ebbesson	40
Utvärdering och ta fram en plan för fortsatt utveckling efter projekttiden	Ingalill Ebbesson	10
Totalt antal timmar		220
Antal timmar x 300 kronor		66 000 kronor

Gnosjö 2018-06-20

.....

Anna Engström, Kommundirektör Gnosjö kommun

Bilaga 4. Medfinansiering

Jönköpings Länstrafik

Tidtabells produktion	15 tim	Joakim Ericsson	4500
Upphandling buss	5 tim	Charles Tholin	1500
Uppföljning	15 tim	Charles Tholin	4500
Marknads arbete	10 tim	Ruth Andersson	3000
			13500:-

Charles Tholin

Presidium - Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 67-76

Tid: 2018-06-13 kl: 08.30-11.25

Plats: Regionens hus sal B

§73 Förfrågningsunderlag upphandling regionbusstrafik i Jönköpings län 2020

Beslut

Nämnden föreslås

- Godkänna förfrågningsunderlag avseende upphandling regionbusstrafik i Jönköpings län 2020

Sammanfattning

Region Jönköpings län genom Jönköpings Länstrafik avser att upphandla regionbusstrafik inom Jönköpings län med trafikstart i juni 2020. Upphandlingen sker enligt Lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna (LUF).

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2018-06-05
- Förfrågningsunderlag upphandling regionbussar

Beslutet skickas till

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö

Vid protokollet

Linda Byman
Justeras

Rune Backlund
Ordförande

Rätt utdraget,
Intygar

Linda Byman

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö

Förfrågningsunderlag upphandling regionbusstrafik i Jönköpings län 2020

Förslag till beslut

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö

- Godkänner förfrågningsunderlag avseende upphandling regionbusstrafik i Jönköpings län 2020

Sammanfattning

Region Jönköpings län genom Jönköpings Länstrafik avser att upphandla regionbusstrafik inom Jönköpings län med trafikstart i juni 2020. Upphandlingen sker enligt Lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna (LUF).

Information i ärendet

Upphandlingen avser regionbusstrafik i Jönköpings län med viss länsöverskridande trafik. Trafikföretaget ska ansvara för drift av trafiken, medverka i trafikplanering samt vid vissa marknads- och informationsinsatser rörande trafiken.

Trafikföretaget kommer att ansvara för personal, fordon och övrig utrustning som krävs för att fullfölja avtal.

Omfattningen på åtagandet som ska upphandlas baseras på 2017 års utfall. Kommande förändringar i trafikutbudet kommer att kunna göras inom avtalad frivolyt.

Utfall 2017:

Ca 5,7 miljoner resor

Ca 13 000 000 km (tidtabellskm)

Ca 297 000 h (tidtabellstimmar)

- Varav 240 000km och 11 200h avser Värnamo stadstrafik
- Och 400 000km och 17 500h avser Nässjö stadstrafik

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2018-06-05
- Förfrågningsunderlag upphandling regionbussar

Beslut skickas till

Jönköpings länstrafik

REGIONLEDNINGSKONTORET

Agneta Jansmyr
RegiondirektörCarl-Johan Sjöberg
Trafikdirektör

Presidium - Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 67-76

Tid: 2018-06-13 kl: 08.30-11.25

Plats: Regionens hus sal B

§75 Justering av målvärden avseende trafik i Budget 2018 med flerårsplan 2019-2020

Diarienummer: RJL 2017/83

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

- Godkänner reviderade målvärden i Verksamhetsplan 2018 för Jönköpings länstrafik.

Sammanfattning

Metoden för att mäta nöjd kundindex inom kollektivtrafiken förändrades under 2017. För att resultaten ska kunna ställas mot målvärden som är relevanta efter förändringen föreslås revidering av dessa.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2018-06-12

Yrkanden/förslag till beslut på sammanträde

Ordföranden föreslår att information i ärendet lämnas vid nämndsammanträdet och att underaget kompletteras där det framgår att byte av mätmetod och jämförbarhet är en nationell för hela landet.

Beslutet skickas till

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö

Vid protokollet

Linda Byman

Justeras

**Presidium - Nämnd för trafik, infrastruktur
och miljö §§ 67-76**

Tid: 2018-06-13 kl: 08.30-11.25

Rune Backlund
Ordförande

Rätt utdraget,
Intygar

Linda Byman

Regionstyrelsen, Nämnden för trafik, infrastruktur
och miljö

Justering av målvärden avseende trafik i Budget 2018 med flerårsplan 2019- 2020

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslår Regionfullmäktige

- Godkänna reviderade målvärden i Budget 2018 med flerårsplan 2019-2020 avseende området trafik enligt föreliggande tjänsteskrivelse.

Nämnden för trafik, infrastruktur och miljö

- Godkänner reviderade målvärden i Verksamhetsplan 2018 för Jönköpings länstrafik.

Sammanfattning

Metoden för att mäta nöjd kundindex inom kollektivtrafiken förändrades under 2017. För att resultaten ska kunna ställas mot målvärden som är relevanta efter förändringen föreslås revidering av dessa.

Information i ärendet

Kollektivtrafikbarometern är en nationell kundnöjdhetmätning som upphandlas via branschorganisationen Svensk Kollektivtrafik. I den nya upphandlingen som gäller från och med 2017 gjordes enkäten som ligger till grund för mätningen om och besvaras nu via webben i stället för via telefon. Detta tillsammans med delvis omgjorda frågor har påverkat resultatet och möjligheten att jämföra med tidigare år samt det målvärde som angivits för systemmätetalen i budgeten. Förändringen av mätmetod har påverkat mätresultaten för övriga trafikhuvudmän i riket på ett likartat sätt.

Regionfullmäktige föreslås revidera målvärdet för de systemmätetal som finns i beslutad Budget 2018 med flerårsplan 2019-2020:

Systemmätetal	Nytt målvärde	Tidigare målvärde:
Andel nöjda NKI, alla länsbor	50%	60%
Andel nöjda NKI, resenärer	60%	73%
Prisvärdhet	50%	50%

Nämnden för trafik, infrastruktur och miljö föreslås revidera målvärdet för de mätetal som finns i Verksamhetsplan 2018 för Jönköpings länstrafik:

Systemmätetal	Nytt målvärde	Tidigare målvärde:
Lyhördhet	36%	38%
Restiden	30%	65%
Trygghet	70%	80%

I kommande delårsrapport per augusti 2018 samt årsredovisning 2018 kommer därmed resultatet av mätningarna att redovisas i relation till de reviderade målvärdena och måluppfyllelse i grönt, gult och rött graderas med utgångspunkt i dessa.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2018-06-12

Beslut skickas till

Regionledningskontoret Ekonomi
Regionledningskontoret Regional utveckling
Verksamhetsområde Jönköpings Länstrafik

REGIONLEDNINGSKONTORET

Agneta Jansmyr
Regiondirektör

Carl-Johan Sjöberg
Trafikdirektör

Regionstyrelsen

Budget och verksamhetsplan 2019 med flerårsplan för 2020-2021

Förslag till beslut

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö

- överlämnar förslag till Budget och verksamhetsplan 2019 med flerårsplan 2020-2021 till regionstyrelsen.

Sammanfattning

Nämnden redovisar i föreliggande skrivelse sitt förslag till Budget och verksamhetsplan 2019 med flerårsplan 2020-2021. Förslaget överlämnas till regionstyrelsen.

Information i ärendet

Budgetförslaget utgår från regionstyrelsens direktiv för styrelsen och nämndernas arbete med Budget och verksamhetsplan 2019 med flerårsplan för 2020-2021. Nämnden ska senast 30 juni 2018 överlämna ett förslag till budgetberedningen för fortsatt budgetarbete.

Budgetförslaget bygger på de ekonomiska förutsättningar som regionstyrelsen lämnat i direktiven. För nämnden för trafik, infrastruktur och miljö innebär det en nettoram (nivå maj 2018) på 0,9 miljarder kronor. De ekonomiska förutsättningarna i direktiven ger inget utrymme för verksamhetsförändringar som kräver utökade resurser. Nämndens förslag till budget ryms inom tilldelad ram. Regionstyrelsen kommer i sin beredning av budgeten i ett senare läge räkna upp ramarna för förväntade pris- och löneförändringar 2019.

Utöver budgetförslaget finns frågor som behöver hänskjutas till det fortsatta budgetarbetet.

- Fortsatt utveckling av arbetet med regional utveckling.
- Frågan om införande av ett seniorkort enligt alternativ 1 i utredningen "Underlag Seniorkort i kollektivtrafiken" med en beräknad årlig nettokostnad på cirka 5 mnkr
- Vidare satsningar på Länstrafiken med 25 miljoner kronor årligen under åren 2020-2022.

NÄMNDEN FÖR TRAFIK, INFRASTRUKTUR OCH MILJÖ

Rune Backlund
Ordförande

Kristina Athlei
Regional utvecklingsdirektör

Regional utveckling

Grönmarkerade delar är gemensamma för ANA och TIM

Gulmarkerade delar avser TIM

Jönköpings län ska vara den bästa platsen att växa upp på, såväl som bästa platsen att åldras på. För att nå det målet behöver länets utmaningar vändas till möjligheter och styrkor. Förmåga att attrahera, behålla och utveckla kompetenser, företag och kapital är avgörande för att utveckla ett attraktivt och konkurrenskraftigt län. Det är människor som bidrar med kompetens, som driver företag och som investerar kapital. De söker en livsmiljö som ger möjligheter att kombinera bra boende med bl.a. arbete, service, omsorg och fritid. Att människor har ett arbete de trivs och utvecklas med, en rik och varierad fritid och ett socialt sammanhang som möjliggör växande är de starkaste förebyggande och hälsofrämjande faktorerna ett samhälle kan erbjuda. Genom ett starkt ledarskap för länets tillväxt och utveckling, ett länsöverskridande samarbete och mellanregional planering kan Region Jönköpings län bidra till att Jönköpings län är bästa platsen att leva på.

LEDA REGIONAL TILLVÄXT OCH UTVECKLING

Arbetet med regional utveckling utgår från lagar och nationella styrdokument¹ samt nationella strategier kopplade till områden som berörs inom dessa styrdokument. Dessa anger att ansvarig för regional utveckling ska leda arbetet genom att utarbeta och fastställa en regional strategi för länets utveckling² (RUS) och samordna insatser för genomförande av strategin. Detta arbete ska utformas och bedrivas i sektorsövergripande samarbete mellan aktörer på lokal, regional, nationell och internationell nivå. Utvecklingen i länet ska kontinuerligt analyseras, följas upp och utvärderas. Utifrån dessa analyser ska resultatet av det regionala tillväxtarbetet årligen redovisas till regeringen.

I det nationella uppdraget definieras fyra utmaningar: *demografisk utveckling, globalisering, klimat, miljö och energi* samt *social sammanhållning* som av regionalt utvecklingsansvariga ska vändas till möjligheter genom

¹ Lag om regionalt utvecklingsansvar i vissa län (2010:630), Förordning om regionalt tillväxtarbete (2017:583), årliga Villkorsbeslut och Regleringsbrev från regeringen, Nationell strategi för hållbar tillväxt och attraktionskraft 2015-2020, Agenda 2030.

² Revidering pågår under 2017-2018 för beslut i januari 2019

fyra prioriteringar för regionalt tillväxtarbete: *innovation och företagande, attraktiva miljöer och tillgänglighet, kompetensförsörjning samt internationellt samarbete.*

Region Jönköpings län leder arbetet dels genom omfattande insatser och projekt som stimulerar regional tillväxt och utveckling i länet och dels genom egna verksamheter som bidrar till attraktiva, tillgängliga miljöer, kompetensförsörjning, en långsiktig hållbar utveckling, en rik och varierad fritid och internationellt samarbete.

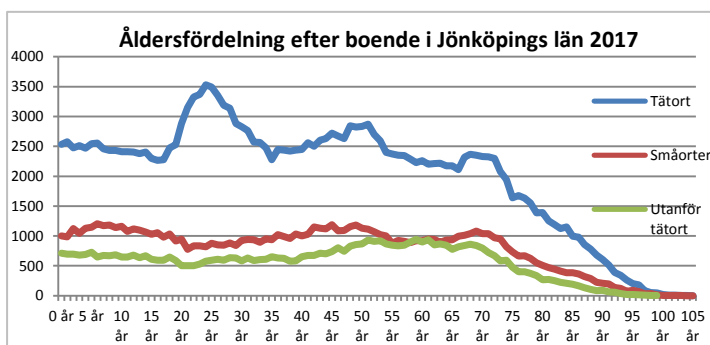
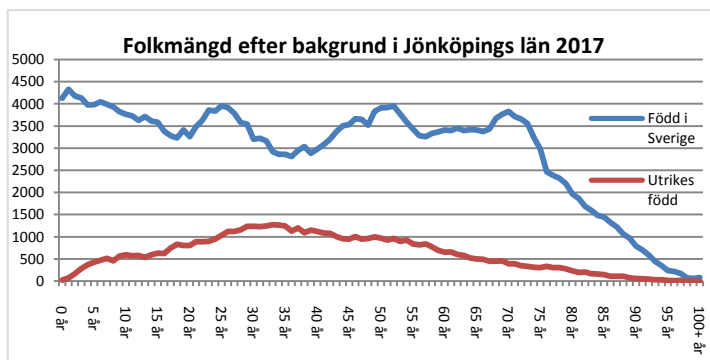
UTMANINGAR

De utmaningar som beskrivs i det nationella uppdraget sammanfaller väl med länets utmaningar och de kräver riktade åtgärder för att säkerställa länets tillväxt och utveckling över tid.

Demografisk utveckling

Som beskrivs i kapitlet planeringsförutsättningar genomgår Jönköpings län en demografisk utveckling som drivs av en åldrande befolkning och en stark urbanisering. Pensionsavgångarna är större än tillträdet av unga på arbetsmarknaden vilket leder till en förväntad brist på arbetskraft under kommande år. Sysselsättningstillväxten³ drivs av utrikes födda, den del av befolkningen i arbetsför ålder som ökar och därmed bidrar till större delen av arbetskraftstillskottet. Barnafödandet har naturliga 20-25 årsrytmer. Toppen har passerat denna gång och födelsetal kommer att minska framöver.

Urbaniseringen är dels utomregional genom att en hög andel av de unga flyttar till större städer utanför länet och dels inomregional då tätorterna (kommunernas huvudorter) växer mest. Småorterna har börjat växa igen i samband med flyktinginvandringen. Landsbygden har tappat befolkning under senare år. En orsak kan vara att fler äldre flyttat till serviceboenden eller avlidit.

Globalisering

Kommunikation, handel och tillgänglighet till andra länder ökar, inte minst genom digitaliseringen, vilket gör att gränsernas betydelse minskar och arbetsmarknader och ekonomier integreras allt mer. Arbetskraften blir mer rörlig och det sker ett allt tätare utbyte av information och teknologi. Digitaliseringen möjliggör för företag och offentliga aktörer att hämta spetskompetens på en global marknad och länets företag får tillgång till nya import- och exportmarknader. Globaliseringens möjligheter är stora samtidigt som förutsättningarna för företag och branscher snabbt kan förändras. Företagens konkurrenskraft är till stor del beroende av hur de kan ta till sig ny information och kunskap och därefter omsätta detta i nya varor och tjänster på marknader som i allt högre grad är globala. Globaliseringen påverkar också hur kultur, livsåskådningar och värderingar formas. Denna utveckling skapar möjligheter men kräver en stark samordning mellan olika internationaliserings- och exportfrämjande aktörers insatser för att positionera länet och dess företag på den globala kartan.

Jönköpings län har många ekonomiskt viktiga branscher som i hög grad påverkas av globaliseringens effekter, exempelvis underleverantörer till fordonsindustrin, sysselsatta med råvaruutvinning ur skogen samt transport och logistik.

Klimat, miljö och energi

Klimatförändringen är en av vår tids största utmaningar och uppdraget till regionerna är att Sverige ska vara ledande i arbetet med att nå en hållbar utveckling internationellt, samt att målen i Agenda 2030 ska nås. Jönköpings län har, förutom det nationella målet att Sverige inte ska ha några nettoutsläpp 2050, målsättningen

³ Prognos för arbetsmarknad 2018, Arbetsmarknadsutsikter hösten 2017 Jönköpings län, Arbetsförmedlingen

att vara ett "plusenergilän" 2050. För att nå dessa mål krävs ett aktivt och långsiktigt arbete på alla politiska nivåer och regionerna har ett stort ansvar att aktivt bidra till en grön resurseffektiv ekonomi vilket utgör en viktig del av arbetet för att nå generationsmålet och miljökvalitetsmålen. Arbetet med att nå miljömålen är viktigt för att nå en långsiktigt hållbar regional tillväxt samtidigt som utmaningen innebär möjligheter genom den samhällsomställning som krävs för att nå målen.

Social sammanhållning

För att länet ska hålla samman krävs att välfärden kommer alla till del, att alla känner sig delaktiga, kan delta i samhällslivet, har möjlighet att påverka sin livsmiljö och forma sina liv efter sina förutsättningar. För att skapa en konkurrenskraftig region och för att möta den demografiska utmaningen krävs att alla länets invånares kompetens, kreativitet och erfarenheter tas tillvara. Inte minst den resurs som står utanför arbetslivet i form av människor med en kort utbildningsbakgrund, utrikes födda kvinnor och personer med funktionsnedsättning med en nedsatt arbetsförmåga behöver synliggöras och åtgärder behöver vidtas för att öka den sociala sammanhållningen. I en stark urbanisering behöver också perspektivet stad och land lyftas fram för att människor i hela länet ska känna delaktighet och hela länet ska kunna utvecklas.

PRIORITERINGAR

De nationella prioriteringarna ska förutom för det egna regionala tillväxtarbetet också ligga till grund för de statliga myndigheternas medverkan i det regionala tillväxtarbetet. Prioriteringarna stämmer väl överens med de långsiktigt identifierade fokusområdena för det regionala utvecklings- och tillväxtarbetet i Jönköpings län.

Innovation och företagande

Ett stimulerande och uppmuntrande näringslivs- och innovationsklimat underlättar och ökar intresset för att starta, driva och utveckla framgångsrika företag, vilket är av avgörande betydelse för jobb, välfärd och en hållbar regional tillväxt och attraktionskraft. Det är också avgörande för näringslivets konkurrenskraft och för en miljödriven näringslivsutveckling inom alla branscher.

Jönköpings län är en av Sveriges ledande industriregioner, med många små- och medelstora företag i hela länet. Den ökade efterfrågan på exportmarknaden, i kombination med en fortsatt stark byggkonjunktur⁴ samt god offentlig och privat konsumtion bidrar till ett fortsatt starkt konjunkturläge i Jönköpings län. Arbetslösheten är relativt låg samtidigt som allt tyder på att mer fördjupade kompetenser och högre utbildningsnivåer kommer att behövas framöver. Behovet av att anställa är stort eller mycket stort både i privat och i offentlig verksamhet, samtidigt som bristen på arbetskraft bedöms som största hindret för utvecklingen av länets företag. Matchningen mellan behovet av kompetens och tillgången till denna bland personer som står till arbetsmarknadens förfogande är låg. Nyföretagandet är för lågt samtidigt som fler företag behövs, företagen har en hög medelålder och många företag har utmaningar med generationsväxling. Länet har haft en stor flyktinginvandring med relativt sett låg utbildningsbakgrund vilket ställer krav på en offensiv matchning mot arbetsmarknadens behov.

Klimat-, miljö- och energiutmaningarna utgör en drivkraft för teknik-, varu- och tjänsteutvecklingen i alla branscher och därmed en miljödriven näringslivsutveckling. Affärsmöjligheter skapas för länets företag i och med den växande globala efterfrågan på hållbara och resurseffektiva varor och tjänster samt på förnybar energi och produktion med låga utsläpp till luft, mark och vatten. För att styra mot en hållbar ekonomi krävs affärsmodeller, system och metoder som främjar förändrad och förbättrad teknik och ekosystemförvaltning, förnybara energikällor och förbättrade kretsloppsflöden. Konsumtionsmönstren av varor och tjänster måste påverkas för att dessa ska orsaka så små miljö- och hälsoproblem som möjligt över tid.

Smart specialisering⁵

En process pågår för att identifiera länets områden för smart specialisering. Arbetet består av två delar: dels att identifiera länets styrkeområden – områden där länet har ambitionen att vara världsbäst och dels att identifiera områden för smart specialisering - områden där länet kan bli globalt konkurrenskraftig genom att det har fördelar gentemot andra regioner. Områdena ska ha potential att byggas på med närliggande branscher/näringar i en smart diversifiering.

⁴ Den 22/3 2018 prognosticerade Sveriges Byggindustrier i sin "Regionala byggprognoser" att den totala byggvolymen i Jönköpings län 2019 kommer att uppgå till 10 145 mdkr, vilket innebär en minskning av byggvolymen i länet under 2017-2019 om -1 procent. Detta kan jämföras med den nationellt bedömda minskningen under samma period om -3 procent. Företagsjouren signalerar en viss oro för byggbranschen våren 2018.

⁵ Processen pågår våren 2018.

Områden som identifierats som möjliga styrkeområden i Jönköpings län är: Smart industri/kunskapsintensiva tillverkningsföretag, hållbar E-handel och logistik samt hållbar Skogsnärings och träförädling. Områden som identifierats som möjliga som smart specialisering är: hållbar besöksnäring, Livsmedel och gröna näringar samt tjänstedesign inom vård- och välfärdstjänster. Bredden är av betydelse för att hela länet ska ha förutsättningar för en stark utveckling och tillväxt över tid.

Företagande

Jönköpings län har den största andel förvärvsarbetande inom industrin i landet. Samtidigt är andelen förvärvsarbetande inom bygg, finansiell verksamhet och företagstjänster, personliga och kulturella tjänster och utbildning lägst i landet. Även hotell- och restaurang samt offentlig förvaltning är förhållandevis små branscher. Transport och logistik är däremot en stark och växande bransch och länet har Sveriges högsta andel förvärvsarbetande i branschen. Branschstrukturen i länet är en utmaning men erbjuder också många möjligheter till utveckling och tillväxt inte minst som smart specialisering.

Industrin

Industrin och den industrinära tjänstesektorn är en tillväxtmotor i länets ekonomi och har stor betydelse för länets välbefinnande och välfärd. Länet har förutsättningar att vara världsledande inom modern och hållbar industriell produktion – en produktion som är smart, flexibel, resurseffektiv och samtidigt erbjuder attraktiva arbetsplatser. Nya hållbara material, molntjänster, robotik och additiv tillverkning skapar möjligheter inom alla branscher och är en förutsättning för att klara konkurrenskraften i länet. Dessutom är nya hållbara material och avancerad miljö- och klimatteknik nyckeln för att uppnå en mer effektiv, giftfri och hållbar produktion.

För att länet ska nå klimatmålen behöver produktions- och energisystemet utvecklas så att beroendet av fossil energi minskar, andelen förnybar energi ökar, den negativa miljöpåverkan av transportsektorn minskas och en energieffektiv samhällsutveckling främjas. Den biologiska mångfalden är också av stor vikt för att säkerställa fungerande ekosystem och därmed de ekosystemtjänster som kan bidra till en hållbar tillväxt.

E-handel och logistik

E-handel och logistik är starka näringar i en snabb utveckling med stor potential. Jönköpings län har utvecklats till ett logistikcentrum vilket varit en framgångsrik strategisk satsning från flera av länets kommuner utifrån det unika läget länet har.

Gröna näringar och besöksnäringen

Skogsnärings och dess förädlingsindustri är fortsatt stark och förutsättningarna för utveckling i enlighet med strategin för smart industri samt bidra till en biobaserad ekonomi är stora. Skogen erbjuder också mervärden i form av en unik besöksmiljö med rika naturvärden på rimligt avstånd från norra Europa, varifrån många turister som besöker Sverige kommer. Besöksnäringen är en växande näringsgren som bedöms ha en stark fortsatt potential då många av de värden som turister efterfrågar finns i eller inom en relativ närhet av länet. Satsningar på upplevelse- och besöksnäringen bidrar till livskvalitet och attraktivitet även för boende i länet. Ett ökat fokus på matturism innebär en möjlighet för landsbygds- och livsmedelsproducerande företag.

Livsmedelsproduktionen behöver öka dramatiskt inom ett tiotal år för att säkra den svenska självförsörjningsgraden, kompensera för minskade importvolymerna från länder med en växande medelklass och länder med negativ klimatpåverkan samt för att nå regeringens mål med en dubblad livsmedellexport. Detta behöver ske på ett hållbart sätt för att säkra den framtida livsmedelsproduktionen och den biologiska mångfalden. Länet har en omfattande mjölk- och köttproduktion och förutsättningarna för att utveckla frilandsodlingen är goda.

Utmaningar som skapar nya möjligheter

Miljödriven näringslivsutveckling och energifrågor är nödvändiga fokusområden. För att möta klimat-, miljö- och energikutmaningarna och samtidigt främja ett konkurrenskraftigt näringsliv krävs det förändringar i näringslivet. Det krävs såväl strukturella förändringar som en övergång till förnyelsebara resurser. Genom att hållbart nyttja landsbygdens biologiska resurser kan en biobaserad samhällsekonomi utvecklas som alternativ till en fossilbaserad ekonomi.

Den åldrande befolkningen skapar också möjligheter i form av att nya produkter, tjänster och innovationer krävs och efterfrågas. Digitalisering och robotisering skapar nya sätt att möta medborgare och patienter vilket skapar förutsättningar för tjänsteutveckling inom vård- och välfärdstjänster. Bredband i hemmen erbjuder också nya sätt

att stödja och serva invånarna. Region Jönköpings län ligger i framkant inom tjänsteutvecklingen inom vård- och välfärdstjänster och har potential att ytterligare stärka och utveckla området från en stark position.

Digitaliseringen anses vara den enskilt starkaste förändringsfaktorn i samhället fram till år 2025. För att lyckas behöver länet vara med i täten av både den digitala omvandlingen för att dra nytta av möjligheterna som kommer med den fjärde industriella revolutionen⁶ och den globala gröna omställningen. Uppkopplad industri och nya material ska bidra till att påskynda arbetet med att digitalisera industrin och säkerställa att länet bättre tar vara på kompetens och det världsledande kunnandet kring material. Den fjärde industriella revolutionen möjliggör digitaliserad produktion, nya sätt att bemöta kunder och förändrade affärsmodeller. Kompetens och innovationskraft är avgörande för att lyckas. För att stödja denna utveckling fokuseras det regionala tillväxt- och utvecklingsarbetet på digitalisering, smart industri, e-handel och logistik samt en cirkulär och biobaserad ekonomi.

Företagsklimat

Fem av länets kommuner ligger på topp 50 i Svenska Näringslivs ranking och ytterligare fem ligger på topp 100 när det gäller näringslivsklimat. För att hela länet ska utvecklas över tid behöver företagsklimatet vara starkt i hela länet. Andelen nystartade företag är lägre än i landet i övrigt och andelen kvinnor som startar företag är låg. Detta är en trend som behöver vändas. För att uppnå ett breddat näringsliv måste förutsättningar skapas för att företagsutveckling kan ske på jämlika grunder. Jämställdhet behöver främjas och mångfalden måste tas tillvara. Alla entreprenörer och företagare ska ha samma rättigheter och möjligheter att utveckla sin idé och sitt företag.

Innovation

Samtidigt som innovation är en framgångsfaktor för att uppnå de övergripande målen i den regionala utvecklingsstrategin är länets näringslivs investeringsgrad inom forskning och utveckling låg, under snittet för riket. Ett gott innovationsklimat förutsätter en nära samverkan mellan näringsliv, offentlig sektor, akademi och civilsamhälle för att identifiera behov, utmaningar och lösningar.

Näringslivet i Jönköpings län har många styrkor, exempelvis: en industriell och entreprenöriell tradition med internationell lyskraft, ett regionalt innovationssystem som är unikt förankrat i länets alla kommuner samt en expansiv högskola vars samverkan med det omgivande samhället är framstående och som har en omfattande och framgångsrik internationalisering. Utvecklingsförmågan inom hälso- och sjukvård är internationellt uppmärksammat och samverkan fungerar väl i det innovationsfrämjande stödsystemet. Samtidigt som flera av länets företag går i bräsch för en smart och kunskapsintensiv produktion har länet fortsatt många företag vars produkter, relativt sett, har ett lågt kunskapsinnehåll (även om produktutvecklingen självklart kräver stor kompetens och innovativt tänkande även för dessa produkter). Många produkter kommer även i framtiden att ha ett relativt sett lågt kunskapsinnehåll, vilket är i sin ordning. Däremot behöver produkternas generella kunskapsnivå följa med utvecklingen i omvärlden för att säkerställa länets konkurrenskraft över tid. Många av länets företag har också förmåga och kapacitet att leda denna utveckling. Samtidigt som det finns många expansiva och värdefulla kluster av företag/branscher i länet har länet också glesa geografiska strukturer som kräver konkurrenskraftiga förutsättningar för exempelvis transporter och kompetensförsörjning. Den miljödrivna näringslivsutvecklingen behöver fokuseras och de gröna näringarnas potential, att genom innovation få en avgörande betydelse för samhällets omställning till en biobaserad och klimatanpassad ekonomi, behöver lyftas fram.

Region Jönköpings län har antagit en innovationsstrategi med tre insatsområden: Attityder för innovation, Samverkan för innovation samt Effektiva processer för innovation.

Företags- och innovationsfrämjande verksamheter

För att stärka företagsklimatet och näringslivsutvecklingen i länet ges bidrag till ett antal verksamheter som tydligt bidrar till att skapa tillväxt i länet. Region Jönköpings län bidrar också till det samlade främjandesystemet som ägare eller bidragsgivare till centrala aktörer som Almi företagspartner AB, Science park-systemet, Företagsjouren, Ung företagsamhet, Coompanion och Smålands Turism AB.

Attraktiva miljöer och tillgänglighet - Samhällsplanering

Förmåga att attrahera, behålla och utveckla kompetenser, företag och kapital är avgörande för att utveckla ett attraktivt och konkurrenskraftigt län. Det är människor som bidrar med kompetens, som driver företag och som

⁶ <http://www.regeringen.se/informationsmaterial/2016/01/smart-industri---en-nyindustrialiseringsstrategi-for-sverige/>

investerar kapital. De söker en livsmiljö som ger möjligheter att kombinera bra boende med bl.a. arbete, service, omsorg och fritid.

För att vara ett attraktivt län behöver arbete tillsammans med kommunerna, omkringliggande regioner och nationella aktörer ske gemensamt och systematiskt för att utveckla attraktiva miljöer som både kvinnor och män vill leva, bo, besöka och driva företag i. Näringslivet och civilsamhället är viktiga aktörer och det är bara när arbetet sker tillsammans människor och företag kan erbjudas attraktiva miljöer. God tillgänglighet till arbetsmarknad, kommersiell- och offentlig service, kultur och naturupplevelser samt fritidsaktiviteter är viktiga delar i en attraktiv miljö.

Människor som är intresserade av att leva på och flytta till landsbygden och mindre orter har generellt ett stort klimat-, miljö och naturintresse. De är generellt välutbildade och angelägna om en hållbar utveckling. Utifrån ett attraktivitetsperspektiv är det därför av stor betydelse att Region Jönköpings län på alla sätt bidrar till en hållbar utveckling både i städerna och på landsbygden.

Stad och land

I den smarta staden skapar innovationer, digitalisering och miljö- och klimatteknik möjligheter att möta samhällets utmaningar på ett effektivt och hållbart sätt. Städerna behöver vara goda livsmiljöer för människor att leva i utan att för den skull slösa på jordens resurser. Hållbar utveckling är med andra ord en viktig utgångspunkt för smarta städer.

Den pågående urbaniseringen innebär en växande miljöbelastning. Urbaniseringen och den demografiska utvecklingen kan skapa motsättningar mellan befolkningsgrupper och utmaningar kring frågor som hälsa och omsorg. Samtidigt finns det i städerna stora möjligheter att ta sig an utmaningarna på ett effektivt sätt – till exempel genom effektiva infrastrukturlösningar och genom att den byggda miljön kan användas på ett smart sätt och delas av många. Länet har stora möjligheter att gå före i en hållbar stadsutveckling, och det blir då viktigt att ta vara på innovationskraften och på de tekniska verktyg som idag finns tillgängliga.

Landsbygden har långsiktigt goda utvecklingsförutsättningar. Det finns areella näringar, som kan erbjuda hållbar tillväxt och som kommer att ha en avgörande betydelse för samhällets omställning till en biobaserad och klimatanpassad ekonomi. Landsbygden rymmer stora naturresurser och kulturvärden som erbjuder miljöer för attraktiva permanent- och deltidboenden, friluftsliv och rekreation. Landsbygden behöver ses som en värdefull tillgång med många utvecklingspotentialer. Landsbygdens sociala och ekonomiska utveckling bygger i högre grad än tätortens på ett samspel mellan privata, offentliga och ideella insatser. Insatser behöver göras för att utöka möjligheten till gröna jobb. Insatser behöver också göras för att ta tillvara, tillgängliggöra och utveckla värdefulla natur- och kulturmiljöer.

Transportsystem

Jönköpings län är det sjätte största länet i Sverige sett till folkmängd och Jönköpings kommun är den tionde största kommunen i Sverige, med Jönköping som länets största stad. Länet har en unik strategisk position i Sverige och i Skandinavien och är en naturlig nod i stråken mellan storstadsregionerna Stockholm/Mälardalen, Malmö/Öresund och Göteborg.

Jönköpings län har alltid varit en mötesplats och ett centrum för kreativitet och skaparkraft. Duktiga entreprenörer och driftiga företagsledare har gjort att länet har utvecklats till en av landets mest dynamiska småföretagarregioner.

En god tillgänglighet skapas genom bland annat effektiva, pålitliga och hållbara transportsystem. Dessa är en förutsättning för att utvidga och knyta ihop arbetsmarknadsregioner och att stärka kopplingen mellan stad och land. Även när det gäller tillgänglighet och attraktiva miljöer är digitaliseringen och infrastruktur för denna central. Framgångsfaktorer när det gäller attraktiva miljöer är helhetssyn och sektorsövergripande samordning. Samordningen mellan insatser och åtgärder som regional tillväxt, transport, informationsteknik, klimat, miljö och energi, fysisk planering, kompetensförsörjning, näringslivsutveckling, innovationer, bostadsbyggande, kultur och kulturmiljöer samt servicefrågor behöver därmed stärkas i länet.

Transportsystemets utformning, funktion och användning ska bidra till att ge alla en grundläggande tillgänglighet med god kvalitet och användbarhet, samt bidra till utvecklingskraft i hela länet. Infrastruktur knyter ihop länet och är en central förutsättning för en växande ekonomi, ökad befolkning, förbättrade möjligheter till pendling, besök och ökad sysselsättning. Infrastruktur i form av vägar, järnvägar, flyg såväl som bredband är förutsättningar för att företag ska kunna verka i hela länet och för att hela länet ska kunna utvecklas.

För att invånarnas resor ska kunna förbättras krävs också förbättrad tillgänglighet till kollektivtrafik – också över länsgränserna för att knyta samman de funktionella arbetsmarknadsregionerna. Men utvecklingen av transportsystemet måste även möta andra behov än arbetspendling. Människor behöver få tillgång till service, omsorg och fritidsaktiviteter. Näringslivet behöver godstransporter för tillverkningsindustrin, och persontransporter för tjänstenärings som besöksnäringen. För ett hållbart transportsystem behövs också ett utökat nät av cykelvägar längs läns- och riksvägarna. Detta skapar också förutsättningar för besöksnäringen. För en förbättrad och hållbar tillgänglighet behöver såväl det nationella järnvägsnätet som den regionala spårtrafiken byggas ut, bland annat med stambanor för höghastighetståg.

En utmaning är att minska den klimatpåverkan som resor och transporter innebär och att utveckla ett hållbart transportsystem. Det innebär bland annat att insatserna för att få en fordonsflotta som är fri från fossila bränslen behöver intensifieras, att förutsättningarna för gång, cykling och kollektivtrafik behöver stärkas och att godstransporter i större utsträckning behöver ske på järnväg och till sjöss i stället för på väg.

Underhållet av järnvägssystemet behöver stärkas så att tågtrafiken kan bli mer tillförlitlig och arbetet med en hållbar stadsutveckling måste omfatta åtgärder för att säkerställa en effektiv kollektivtrafik. Samhällsplaneringen måste främja en hållbar och transportsnål samhällsutveckling, vilket i sin tur innebär en möjlighet att utveckla innovationer som kan leda till regionförstoring och regionintegrering med bland annat stöd av digitalisering och en utvecklad kollektivtrafik. Något som särskilt kan gynna kommuner belägna i länets ytterkanter.

För transportsystemet finns en nationell plan för tiden 2018-2029. I januari 2018 togs beslut om en ny regional transportplan för samma period. Sverigeförhandlingarna kring höghastighetståg, som bland annat har föreslagit tre stationslägen i Jönköpings län, lämnade sin slutrapport i december 2017. Det nationella beslutet kring höghastighetståg och deras infrastruktur har dock dröjt. Oavsett vad som händer med höghastighetstågen behöver beslut om en ny generation regionaltåg tas inom kort.

Prioriterat uppdrag:

Förberedelserna inför nästa nationella- och regionala transportplan påbörjas under 2019. Kommande plan omfattar perioden 2022-2033. I den 2018 beslutade regionala transportplanen pekades några områden ut som särskilt viktiga för länet och där underlag behöver tas fram inför kommande plan. Det gäller upprustning av det regionala järnvägsnätet, länsvägar som fått sänkt hastighet, viltolyckor och utbyggnaden av cykelvägar.

Flygplatsen och flygtrafiken är av stor betydelse för länets långsiktiga utveckling och behovet av flygtrafik måste ses i ett större sammanhang. För att bidra till en hållbar regional tillväxt behöver dock - både flygplatsen och flygresorna – en strategi för att bli fossilfria och därmed bidra till länets hållbara utveckling.

Fysisk planering och boende

I det nationella uppdraget lyfts betydelsen av hållbara och effektiva fysiska strukturer som stärker sambanden inom och mellan regioner. För att lyckas med det krävs en sektorsövergripande samverkan och samplanering mellan Region Jönköpings län och kommunerna, som utgår från ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbara perspektiv. Särskilt ska frågor om fysisk planering och boendemiljöer prioriteras i det regionala tillväxtarbetet. Hur den fysiska miljön utformas har stor betydelse för såväl näringslivets utveckling och konkurrenskraft som för utvecklingen av attraktiva livs- och boendemiljöer.

Prioriterat uppdrag:

Behov finns av att ta fram en gemensam översiktsplan och strukturbild för länet. Arbetet med en sådan plan påbörjas tillsammans med kommunerna under 2019. Syftet med planen är att den ska kunna utgöra grund för framtida planering och prioritering av byggnation, infrastruktur och trafik. Planen ska också omfatta andra viktiga områden som t.ex. ändliga resurser som åkermark och dricksvatten.

Tillgänglighet genom informations- och kommunikationsteknik

Tillgång till bredband är en förutsättning för digitalisering och att öka IT-användningen i samhället och därmed för att kunna bo och driva företag i hela länet. Bredband bidrar till nya möjligheter till kompetensutveckling och kompetensförsörjning och är avgörande för att tillhandahålla och ta del av god samhällsservice samt hantera samhällsutmaningarna. Bredband skapa också förutsättningar för en attraktiv och levande landsbygd. Framtida välfärdstjänster kommer att vara beroende av ett väl utbyggt bredbandsnät och dess kapacitet är avgörande för att arbetsmetoder ska kunna effektiviseras och tjänster och affärsmodeller utvecklas.

Prioriterat uppdrag:

Regionen ska vara pådrivande i arbetet med att nå de nationella målen för utbyggnad av bredband i hela länet.

Kommersiell service

Tillgänglighet till olika typer av service är en förutsättning för hållbar tillväxt i hela länet. Vissa tjänster kan med fördel skötas på distans med stöd av en väl fungerande digitalisering, post- och paketservice. Andra serviceformer kräver fysiska besök på serviceställen. Avgörande för serviceställets funktion är dess lokalisering och hur transportsystemet fungerar. För en attraktiv boendemiljö krävs tillgång till dagligvaror, drivmedel, post, grundläggande betaltjänster och apoteksombud på rimligt avstånd. Servicepunkterna på landsbygden har en stor potential att utvecklas för att bidra till attraktiva miljöer och förutsättningar på landsbygden.

Kultur och fritid

För att över tid kunna säkerställa välfärden i form av vård, utbildning och omsorg är det av största vikt att skatteunderlaget säkras på en tillräckligt hög nivå. Att lyckas behålla länsinvånarna och att attrahera människor till länet är därför en stor utmaning som det är av avgörande betydelse att länet lyckas med.

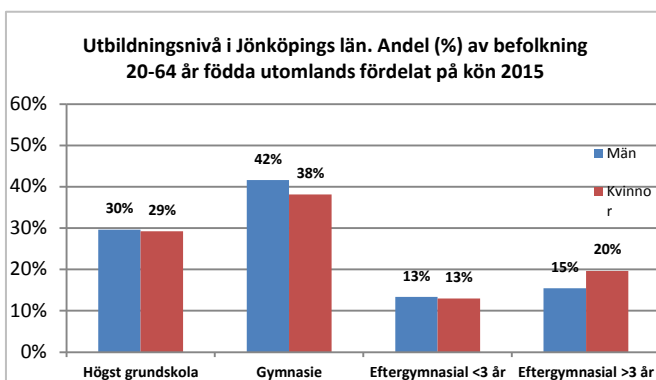
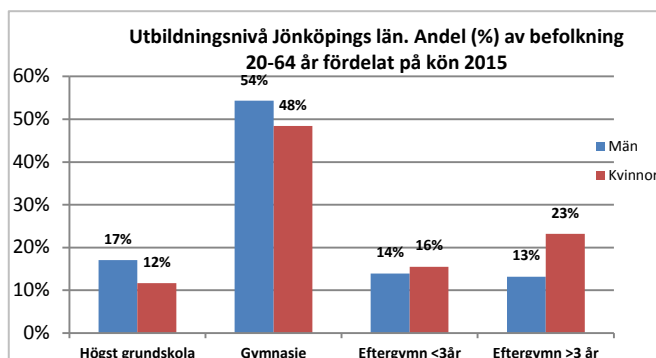
Livsstilsfaktorer värderas högt av både kvinnor och män när det gäller en attraktiv livsmiljö. Det handlar om faktorer som ett rikt och varierat kulturliv och god tillgång till fritidsaktiviteter. Undersökningar visar att för både gruppen landsortsbor och gruppen stadsortsbor är det av avgörande betydelse om det finns tillgång till konserter och andra typer av kulturevenemang i närområdet för valet att bo kvar, respektive flytta till en landsort (mindre tätort eller landsbygd). Ett rikt och varierat kulturliv är därmed inte bara viktigt för att länets nuvarande befolkning ska uppleva länet som attraktivt, det är också av central betydelse för att länet över tid ska upplevas som attraktivt för unga människor, både de som bor här idag och de som bor i större städer.

Kulturen och föreningslivet betyder också mycket för utvecklingen av den sociala sammanhållningen och kultur, kulturarv och naturmiljöer har betydande roller för individers utveckling. Kultur och fritidsaktiviteter främjar människors kreativitet vilket är av stor betydelse för förnyelse- och innovationsförmåga. Kulturens och fritidens betydelse för en hållbar samhällsutveckling och en långsiktig regional tillväxt och utveckling är alltså stor.

Kompetensförsörjning

Den demografiska utvecklingen gör att tillgången till arbetskraft i länet riskerar att minska under överskådlig tid samtidigt som tillgången till kunskap och kompetens i bred bemärkelse är en central konkurrensfaktor för länet i den globala kunskapsekonomin. För att vända denna utmaning till en styrka behöver alla invånares kompetens ses, tillvaratas och utvecklas för att kunna främja företagande, entreprenörskap, utveckla nya varor, tjänster, affärssystem och tekniska lösningar. Tillgång till relevant kompetens är en förutsättning för fortsatt utveckling av näringsliv och offentlig verksamhet.

Efterfrågan på arbetskraft inom nya yrkeskategorier kommer att uppstå, vilket ytterligare betonar individers behov av kompetensutveckling, livslångt lärande och förmåga till omställning. Det ställer också krav på utbildningssektorn att kunna möta snabbt skiftande utbildningsbehov och anpassa insatser individuellt för att länet ska kunna nyttja dels den potential som står utanför arbetsmarknaden men också digitaliseringens möjligheter. Förmågan att ta tillvara på hela arbetskraftens kompetens, kreativitet och erfarenhet oavsett bakgrund, kön, härkomst, ålder eller boendeort kommer vara helt avgörande för länets långsiktiga tillväxt och utveckling. Det är också avgörande för att säkra välfärden och den sociala sammanhållningen i hela länet. Arbetet med matchning utifrån det utbud och den efterfrågan som finns i länet kommer bli centralt.

För att säkra länets tillväxt och utveckling behöver fungerande samverkansstrukturer kring utbildning, kompetensutveckling och livslångt lärande etableras och utvecklas.

Yrkesutbildningar på gymnasial och yrkeshögskolenivå har en särskilt stor betydelse för kompetensförsörjningen i länet för att säkra den direkta kopplingen till näringslivets behov av arbetskraft. En generell höjning av länets relativt sett låga formella kompetensnivå är också av central betydelse för en långsiktigt hållbar tillväxt och utveckling.

Samverkan med Jönköping University har en strategisk roll för att skapa förutsättningar för innovation, utveckling och kompetens i hela länet.

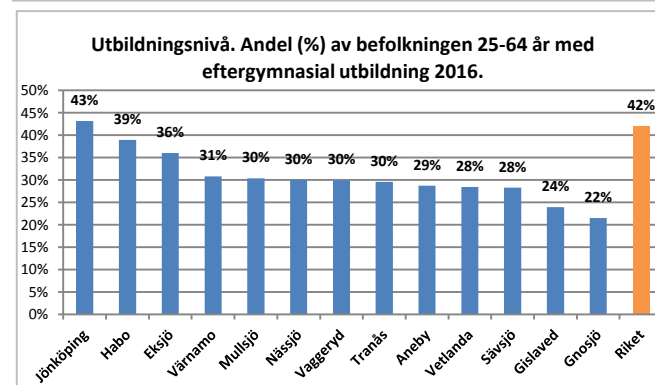
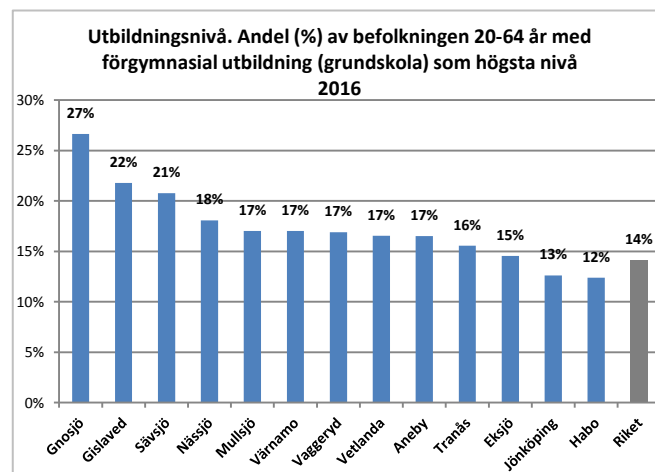
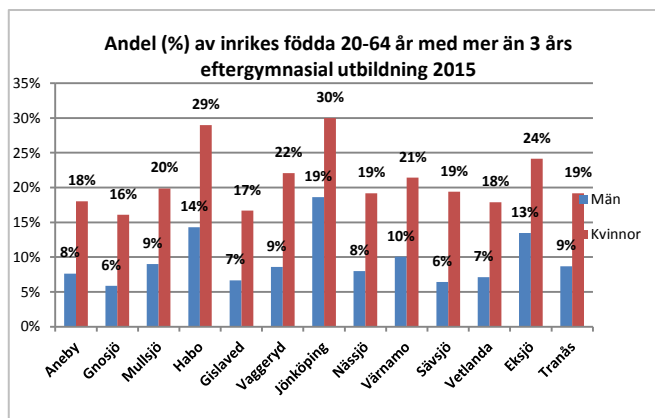
Tillsammans arbetar Region Jönköpings län och Jönköpings University för att stärka forskningsfinansieringen för högskolan. Under 2017 invigdes den nya forsknings- och utbildningsmiljön inom kunskapsintensiv produktframtagning (SPARK). Den ska bidra till att utveckla länets och Sveriges tillverkningsföretag mot mer kunskapsintensiva produkter och processer. Att Jönköping University får tillräckligt med utbildningsplatser inom kritiska utbildningsområden är av stor betydelse för att långsiktigt försörja länet med relevant arbetskraft - både inom offentliga och privata näringar - och för att höja den formella kompetensnivån i länet.

En akut utmaning är att arbetsmarknadens kompetensbehov och kompetensen hos de som står till arbetsmarknadens förfogande inte matchar. Arbetsförmedlingen talar idag om full sysselsättning hos gruppen inrikes födda och utanför arbetsmarknaden står idag människor med kort utbildningsbakgrund och personer med funktionsnedsättningar som påverkar arbetsförmågan negativt. Samtidigt innebär grupperna som idag står utanför arbetsmarknaden, tillsammans med invandringen, ett nödvändigt tillskott till arbetsmarknaden då arbetskraftsbristen⁷ fortsätter stiga i de flesta branscher i länet. Arbetskraftsbristen uppgick i december 2017 till: ca 40 procent inom industrin, den privata tjänstesektorn och IT-sektorn, drygt 50 procent inom byggbranschen, bland transportföretagen samt inom finansiell verksamhet och företagstjänster, 60 procent inom hotell- och restaurang och 75 procent inom offentlig sektor, (framförallt utbildning) och vilket hämmar tillväxten i länet⁸.

För ungas tillträde till arbetsmarknaden är det av största vikt att de fullföljer utbildningen på ett nationellt program i gymnasieskolan.

Internationellt samarbete

För att möta de samhällsutmaningar som länet står inför: ökad global konkurrens, den demografiska utvecklingen, samt klimat-, miljö- och energifrågorna krävs det internationellt samarbete. Företagen och

⁷ Arbetskraftsbrist avser Arbetsförmedlingens definition som förutsätter att företagen/organisationerna haft ett behov av att rekrytera, försökt rekrytera och misslyckats med att hitta arbetskraft/arbetskraft med rätt kompetens.

⁸ Prognos för arbetsmarknad 2018, Arbetsmarknadsutsikter hösten 2017 Jönköpings län, Arbetsförmedlingen

arbetskraften rör sig på en global marknad och därför behöver det finnas ett internationellt perspektiv på det regionala tillväxt- och utvecklingsarbetet. Strategiska samarbeten och partnerskap behöver etableras inom Sverige och i andra länder för att stödja näringslivet utveckling. EU-samarbetet sätter ramarna för många utvecklingsfrågor och påverkar också förutsättningarna genom de fonder och program som möjliggör och skapar incitament för projekt, företagsutveckling och innovation.

Länet behöver också i än högre grad dra nytta av globaliseringens möjligheter genom en starkare delaktighet i de globala värdekedjorna. Förutsättningarna för direktinvesteringar behöver ständigt utvecklas och företagens exportmöjligheter behöver stärkas. De globala värdekedjorna skapar nya förutsättningar för små och medelstora företag att delta i de globala marknaderna exempelvis som underleverantörer eller som leverantör av specialiserade insatsvaror. Värdet av tillverkade produkter blir alltmer beroende av de tjänster som säljs tillsammans med varorna. Kunskapsbaserat kapital och innovation blir allt viktigare. Globaliseringen ställer därmed nya krav på näringslivet och samhällets förmåga att utvecklas och möta de utmaningar som finns – vilket också innebär möjligheter.

Det regionala utvecklingsarbetet behöver i högre grad stödja företagen i länet genom en större internationell utblick som kan frigöra utvecklingspotentialen hos de små och medelstora företagen och bidra till fler affärsmöjligheter.

Region Jönköpings län är medlem i Assembly of European Regions (AER) där regionen har en politisk representation och tillsammans med övriga Smålands län, Blekinge och Halland och lärosätena i länen driver Region Jönköpings län ett Brysselkontor. För medborgarna finns Europa Direktkontoret som arrangerar aktiviteter på skolor, arbetsplatser och offentliga arenor i syfte att höja kunskapen om EU och internationaliseringen för allmänheten.

Analys av det regionala utvecklings- och tillväxtarbetet

Utvecklingen i länet ska kontinuerligt analyseras, följas upp och utvärderas. Utifrån dessa analyser ska resultatet av det regionala tillväxtarbetet årligen redovisas till regeringen. I denna analys ska särskild hänsyn tas till funktionella regionala samband inom som över läns- och landsgränserna samt olika typer av landsbygder och tätorter. Analysen ska göras utifrån ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet med kön som övergripande indelningsgrund. Arbetet med strukturbilder ska utvecklas och ansvaret för den övergripande samhällsplaneringen förflyttas stegvis över till regionerna. I det nationella uppdraget anges att regionala utvecklingsaktörerna ska stärka och utveckla analyskapacitet och kompetens avseende såväl kvalitativa som kvantitativa regionala analyser. Detta är ett arbete som behöver intensifieras och breddas för att klara de nationella redovisningarna och för att utveckla den sektorsövergripande samverkan och samplaneringen med kommunerna.

Verktyg för att leda regional tillväxt och utveckling

Rollen som ansvarig för tillväxt och utveckling i länet

Det nationella uppdraget tydliggör att det regionala utvecklingsansvaret innefattar ansvar för det regionala tillväxtarbetet, den regionala utvecklingsstrategin och transportinfrastrukturplanering. Roller och ansvarsfördelning ska vara tydliga och organiseringen ska leda till att den regionala utvecklingsansvariga leder och utvecklar det regionala arbetet för en hållbar tillväxt och utveckling i länet. Regeringen trycker på att förutsättningarna för ett mer resultatorienterat genomförande av den regionala tillväxtpolitiken måste utvecklas och stärkas. I uppdraget ingår att ansvara för företagsstöd, medel för projektverksamhet samt stöd till anläggning av kanalisation. Inom kompetensförsörjningsområdet har den regionala utvecklingsansvariga ett uppdrag att inom ramen för kompetensplattformar utveckla samverkan inom kompetensförsörjning och utbildningsplanering på kort och lång sikt. Samverkan med de statliga myndigheterna behöver vara omfattande då dessa inom sina verksamheter ska verka för att målen i den regionala utvecklingsstrategin uppnås. Samverkan behöver vara extra nära länsstyrelsen, näringslivet och det civila samhällets organisationer, i synnerhet kommunerna. Ett starkt regionalt ledarskap är enligt regeringen en viktig framgångsfaktor för regional tillväxt och utveckling. Ett ökat regionalt ansvar och inflytande över det regionala tillväxtarbetet ställer höga krav på ett starkt regionalt ledarskap med förmåga att göra prioriteringar på kort och lång sikt.

Detta ansvar handlar om att företräda regionala intressen, samla aktörer från lokal, regional och nationell nivå, däribland näringsliv, akademi samt det civila samhället, skapa samarbeten och erfarenhetsutbyten med andra länder, göra prioriteringar på kort och lång sikt, utifrån analyser och ett kontinuerligt lärande ta fram en

långsiktig och strategisk planering för att uppnå regionala långsiktiga mål och visioner, ta initiativ till och kunna fatta strategiska och snabba beslut samt leda, samordna och koordinera utvecklingsprocesser i länet.

För att lyckas med detta krävs både legitimitet och mandat för att samla aktörer och att utveckla och driva det regionala tillväxtarbetet.

Projektmedel för utveckling

Region Jönköpings län tilldelas årligen statliga utvecklingsmedel, så kallade 1:1 medel. Dessa pengar fördelas mellan projektstöd, företagsstöd och kommersiell service. Den årliga bemyndiganderamen uppgår innevarande år till ??? (62 mnkr 2018) miljoner kronor och anslaget som kan utbetalas till ?? (24 mnkr 2018) miljoner kronor. Bidrag som kräver minst 50 procents medfinansiering ges till projekt som stimulerar näringslivsutveckling och innovation, kompetensförsörjning och internationellt samarbete.

Region Jönköpings län avsätter därutöver 27,5 miljoner kronor till stöd för olika former av projekt och verksamheter som bidrar till regional tillväxt.

Utöver ovanstående har Region Jönköpings län möjlighet att tillsammans med andra aktörer eller själv söka EU- eller statliga medel från insatser och utlysningar som ytterligare kan stärka det regionala utvecklingsarbetet. Det finns en förväntan från övriga aktörer i det företagsfrämjande systemet att regional utveckling i högre grad ska ta på sig ledartröjan för kritiska projekt så att de dels blir av och dels genomförs med hög kvalitet och samordning.

EU:s strukturfonder är viktiga verktyg för att genomföra EU:s gemensamma sammanhållningspolitik. Jönköpings län tillför i dessa sammanhang NUTS II-området Småland och Öarna.

Egna verksamheter inom Regional Utveckling

Region Jönköpings län leder det regionala tillväxt- och utvecklingsarbetet dels genom samverkan, samordning och koordinering av olika aktörer i länet och deras arbete och dels genom egna verksamheter. Utbildning och kultur och Länstrafiken är två stora verksamheter inom Region Jönköpings län och tillsammans med Energikontoret, Kommunal utveckling och Folkhälsa bidrar de till måluppfyllelsen inom Regional utveckling i länet.

INRIKTNINGAR OCH PRIORITERINGAR

Regional utveckling hanteras av nämnderna för Arbetsmarknad, Näringsliv och Attraktivitet (ANA), samt Trafik, Infrastruktur och Miljö (TIM). Nedan anges respektive nämnds ansvarsområde under förslaget till strategiska mål och framgångsfaktorer. Utgångspunkterna för verksamhetsområdena Utbildning och Kultur, respektive Länstrafiken redovisas nedan.

UTBILDNING OCH KULTUR

Kultur kommer från latinets *cultura* som kan översättas till odling och bildning. Genom ett rikt och varierat kulturliv som erbjuder medborgare och besökare mångfacetterade kulturupplevelser odlar folkhögskolor, naturbruksskolor och Smålands musik och teater demokrati, attraktivitet, skapar förutsättningar för ökad turism och arbetstillfällen och ett bra liv i en region som är attraktiv för människor och företag.

Genom utbildning inom naturbruk och folkhögskola bidrar Region Jönköpings län till tillväxt och utveckling av människor, framtidsnäringar och länet. Utbildningarna ska med bredd, djup och kvalitet överensstämma med efterfrågan och behov på arbetsmarknaden. Kultur är även hälsofrämjande och rehabiliterande, därför ses kulturen som en investering och en regional utvecklingsfaktor. Det skapar förutsättningar för Jönköpings län att vara den bästa platsen att leva på.

Utbildningsverksamhet

Region Jönköpings län driver folkhögskoleutbildningar och är, på uppdrag av länets kommuner, huvudman för gymnasieskolans naturbruksprogram.

Folkhögskoleutbildning

I det livslånga lärandet har folkbildningen genom folkhögskolorna en viktig roll att fylla. Folkhögskolan skiljer sig från andra skolformer. Den enskilda skolan har stor frihet att utforma sina kurser utifrån skolans speciella inriktning och profil. Den har också möjlighet att göra anpassningar efter förkunskaper, intressen och behov hos elever. Basen för folkhögskolornas utbildningsinriktning är den allmänna linjen, som främst är avsedd för dem som saknar grundskole- eller gymnasieutbildning. Folkhögskolorna spelar en stor roll för utbildning av personer med kort utbildning, invandrare och personer med funktionsnedsättningar. Folkhögskoleutbildningen finansieras huvudsakligen av statliga medel och bidrag från landstingen/regionerna.

För Region Jönköpings läns egna folkhögskolor gäller den profilering som lagts fast 2013 och som innebär kultur för Sörängens folkhögskola och folkhälsa för Värnamo folkhögskola.

Finansiering av folkhögskolor sker i huvudsak genom ersättning baserad på deltagarvecka. Ersättningsnivån och maximalt finansierade veckor på egna och rörelsedrivna folkhögskolor i länet fastställs inför varje budgetår. Ett särskilt ägarstöd som tar hänsyn till skolornas lokalmässiga förutsättningar utgår till egna folkhögskolor. Ersättningsnivån för folkhögskolor utanför länet ska följa rekommendation från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

Gymnasieutbildning

På uppdrag av länets kommuner genomför Region Jönköpings län naturbruksutbildning inom ramen för gymnasieskolan. Nu gällande samverkansavtal med kommunerna gäller till 31 december 2019. Avtalet har kompletterats med en överenskommelse om fortsatt samverkan fram till 2023. Förutom utbildning, är naturbruksgymnasierna också en regional mötesplats för forskning, näringsliv, organisationer och andra som söker kunskap inom naturbruk och utveckling av landsbygdsföretagande.

Naturbruksgymnasierna ska utvecklas i samråd med länets kommuner. Det sker genom utvecklingsrådet för naturbruk, där både Region Jönköpings län och länets kommuner har representanter. Naturbruksprogrammet ska erbjuda ett brett utbud av olika inriktningar.

Utöver gymnasieutbildning ska även utbildningar inom yrkeshögskola och uppdragsutbildning som är anpassade efter näringsens behov erbjudas. För att uppnå målsättning i samverkansavtalet med länets kommuner om att naturbruksgymnasierna ska vara ledande inom sina områden och att det ska ske ett kontinuerligt utvecklingsarbete, har en branschanalys och en bedömning gjorts om förutsättningar och framtida inriktning för perioden fram till och med 2022. Överenskommelse har träffats med länets kommuner om fortsatt samverkan under denna period. Naturbruksgymnasierna ska utvecklas mot att bli kunskapscentra för naturbrukets aktörer.

Investeringar naturbruksgymnasierna

För kommande investeringar gäller som grundläggande förutsättning att de kan finansieras med ett stabilt elevunderlag. Då utbildningen drivs på uppdrag av länets kommuner krävs att beslut om genomförande sker i nära samråd med länets kommuner och att objekt och finansiering godkänns av kommunerna.

Kultur

Kultur har betydelse långt utöver att enbart omfatta konstnärlig verksamhet. Kultur kan tillföra en viktig dimension till andra samhällsområden, men också i samverkan med andra politikområden fungera som motor för regional utveckling och tillväxt. Insatser inom kulturområdet har betydelse för att stärka människors kreativitet, stärka den lokala identiteten och bidra till ett öppet och kreativt klimat i en region. Möjligheten att ta del av, och aktivt delta i, ett rikt kulturutbud är viktigt för individens välfärd och välbefinnande. Kultur är hälsofrämjande och rehabiliterande, men bygger även broar mellan människor och verksamheter. Ett rikt kulturliv och en levande kulturmiljö medverkar till att en bygd, region eller landsdel är attraktiv vid företagsetableringar. Det skapar nya arbetstillfällen och påverkar hur människor väljer bosättningsort. Väl marknadsförda kulturmiljöer och kulturminnen bidrar till ökad turism och fler jobb.

Regional kulturplan

Jönköpings län ingår i samverkansmodellen för statens stöd till regional kulturverksamhet. Målet med modellen är att öka utrymmet för regionala prioriteringar och variationer vilket innebär att Region Jönköpings län ansvarar för fördelning av statsbidrag till regional kulturverksamhet. Den regionala kulturplanen ligger till grund för fördelningen. Kulturplanen är ett kultur- och konstpolitiskt dokument som beskriver inriktningen för det regionala konst- och kulturlivet. Kulturplanen för 2018–2020 har tagits fram i samråd med länets kommuner och andra regionala aktörer och anger inriktning för kulturpolitiken och där med i första hand hur befintliga resurser ska disponeras. Samtliga verksamheter inom kultursamverkansmodellen har uppföljningsbara

uppdagsbeskrivningar. De satsningar och prioriteringar som beskrivs i den regionala kulturplanen har uppföljningsbara handlingsplaner. För den aktuella planperioden är följande övergripande mål satta:

- Kulturen ska vara vital och närvarande i hela länet.
- Möjligheter för alla att delta och ta del av kulturliv och kulturupplevelser.
- Ett välutvecklat konst- och kulturliv präglad av hög kvalitet inom både bredd och spets.

Kultur och hälsa

Kultur har en stor betydelse för såväl samhället i stort som för den enskilde individen. Kultur kan vara en viktig del av vård, omsorg och rehabilitering men också ge intellektuell stimulans, öka människors motivation, livslust och bidra till god livskvalitet och livsmiljö. För att bidra till en mer jämlik hälsa behöver därför tillgången av kultur öka för personer som har svårt att ta del av den kultur som erbjuds i samhället. En styrgrupp för Kultur för jämlik hälsa och vård är etablerad i samverkan med länets kommuner, kulturinstitutioner och bildningsförbund. I flera av Sveriges regioner tillhandahålls kulturprogramsverksamhet riktad till patienter inom hälso- och sjukvård och personer inom äldre- och handikappomsorg.

Region Jönköpings läns kulturverksamhet

Region Jönköpings län utövar sitt regionala kulturansvar genom kulturinstitutionerna; Smålands Musik och Teater, Jönköpings läns museum samt genom kulturutvecklare inom dans, film, bild och form, hemslöjd och regionbibliotek. Dessutom ger Region Jönköpings län stöd till organisationer inom kulturområdet och det fria kulturlivet.

Smålands Musik och Teater

Verksamheten inom Smålands Musik och Teater omfattar egna och köpta produktioner inom musik, teater, musikteater och dans. Ett uppdrag är att bredda intresset och engagemanget för kulturen, genom samverkan med amatörer, barn och ungdomar, studieorganisationer med flera.

Jönköpings läns museum

Region Jönköpings län är tillsammans med Jönköpings kommun och Hembygdsförbundet, stiftare av Jönköpings läns museum. Region Jönköpings län ansvarar för verksamhetens innehåll och utveckling. Jönköpings kommun ansvarar för att tillhandahålla ändamålsenliga lokaler. Stiftelsen Jönköpings läns museum har som huvudsyfte att ge allmänheten möjlighet att ta aktiv del av sin historia, nutid och framtid.

Övrig kulturverksamhet

Kultur och utveckling

Region Jönköpings läns egna utvecklare inom dans, film, bild och form, hemslöjd samt regionbibliotek är en samlad kompetens för stöd till kulturell utveckling i länet. Genom konstnärlig utsmyckning av Region Jönköpings läns lokaler tillhandhålls stimulerande miljöer för besökare och medarbetare samtidigt som konstinköp stödjer konstens utveckling och ger arbetstillfällen för konstnärer.

Studieförbund

Studieförbund som organiserar folkbildningen är en del av folkrörelsen i Sverige. Folkbildningen inom studieförbunden finansieras till stora delar genom stöd från staten, landsting/regioner och kommuner. Region Jönköpings län lämnar bidrag till studiedistrikt som är anslutna till studieförbund som får statligt stöd. Bidragen syftar till att främja länsinvånarnas behov och intressen för bildning, gemenskap och kultur. Bidragen avser stöd till administration, genomförande av kursverksamhet samt för anordnande av kulturarrangemang.

Kulturbidrag till organisationer och enskilda

Bidrag kan utgå till inom länet verksamma organisationer, sammanslutningar och enskilda som driver verksamhet inom kulturområdet utifrån kulturplanens mål och inriktningar. Stöd kan ges i fem olika former:

- Verksamhetsbidrag för stadigvarande verksamhet
- Arrangörsbidrag för lokala kulturarrangemang,
- Utvecklingsbidrag.
- Barnkulturpeng till länets kommuner
- Stipendier

Kulturen ska nå ut till fler

Region Jönköpings län har relativt, sett till andra län, en låg andel statliga kulturmedel per invånare. Arbete pågår för att de nationella kulturanslagen till länet ökar för att förstärka den kulturverksamhet regionen idag ansvarar för men också för att utveckla det fria kulturlivet.

Skapa förutsättningar för konstutövare

Smålands Musik och Teater ska verka för att nå och engagera länets alla invånare med ett varierat utbud för skilda smakriktningar. Ökad samverkan inom och utom länet med andra arrangörer och teatrar ska eftersträvas. Samverkan i olika former med amatörteatergrupper och amatörmusiker ska vara ett naturligt inslag i verksamheten. För att matcha produktion och beställning ska Smålands Musik och Teater under 2019 fortsätta verka för att utveckla långsiktiga överenskommelser och samarbeten med kommuner och/eller lokala aktörer.

Smålands musik och teater ska skapa fler kulturella möten

Smålands musik och teater har också den viktiga uppgiften att bredda verksamheten för att nå nya målgrupper och skapa möten mellan amatörer och teatern. Det fria kulturlivet ska få förutsättningar för att utöva sin kulturverksamhet på Spira till rimlig kostnad.

Kulturhuset Spira är ett tydligt nav för professionell scenkonst till förmån för länets invånare. Smålands musik och teater har ett särskilt uppdrag riktat till länets barn och unga. Region Jönköpings län erbjuder länets kommuner en barnkultur-peng där länets barn ges möjlighet att få en kulturupplevelse under både sin låg- och högstadietid. Skolorna själva arrangerar och finansierar eventuella transporter.

Stiftelsen Jönköpings läns museum

Verksamheten är baserad på statens kulturpolitiska mål (resultatet av SOU2009:16). Särskilt centralt är det mål som uttrycks som "främja ett levande kulturarv, som bevaras, används och utvecklas". Museet ska arbeta för att människor får möjlighet att ta tillvara kulturarv i ökad omfattning och i nya sammanhang. Ett särskilt ansvar finns för att utveckla och förnya engagemanget kring kulturmiljövårdsområdet, vilket sker utifrån de nationella målen för kulturmiljöarbetet

LÄNSTRAFIKEN

Region Jönköpings läns vision "För ett bra liv i en attraktiv region" förutsätter bland annat goda möjligheter att resa i det dagliga livet. Det innebär att kollektivtrafiken genom ett så bra trafikutbud som möjligt ska erbjuda resenärerna en prisvärd, enkel och säker resa till sitt arbete, sina studier eller fritidsaktiviteter. Kollektivtrafiken ska ses som "Det naturliga resvalet" och bedrivas med omtanke om resenärer och omvärld.

God tillgång till kollektivtrafik är inget mål i sig utan ett verktyg för att möjliggöra människors resor till arbete, studier, kultur- och fritidsaktiviteter, för att vidga arbetsmarknadsområdena inom länet men också utanför. Det skapar utveckling och attraktivitet.

Kollektivtrafikmyndighet

Region Jönköpings läns uppgifter som kollektivtrafikmyndighet regleras i Kollektivtrafiklagen (SFS 2010:1065). Lagen innebär bland annat att kollektivtrafikföretag fritt och inom alla geografiska marknadssegment får etablera kommersiell trafik. En kollektivtrafikmyndighet ska ta fram ett regionalt trafikförsörjningsprogram som beskriver den trafik som kan bli föremål för offentlig finansiering.

Trafikförsörjningsprogram till 2025

En övergripande strategi för utveckling av kollektivtrafiken bygger på koncentration till stråk där förutsättning för ökat resande är goda. Stråken måste samtidigt balanseras med en grundläggande trafikförsörjning för hela länet. Detta för att stödja en socialt hållbar utveckling och ge förutsättningar för en samhällsservice i hela länet. Områden som inte har förutsättningar för en utbyggd kollektivtrafik eller som har långa gångavstånd till hållplatser där stråk utvecklas, kan få tillgång till en bra kollektivtrafik genom lösningar som kombinerar bil- och kollektivtrafik eller cykel- och kollektivtrafik. Kollektivtrafiken ska utvecklas med fokus på fyra områden:

- Skapa möjligheter till arbets- och studiependling.
- Skapa goda resmöjligheter mellan större orter i länet och till angränsande län.
- Garantera ett grundläggande trafikutbud.
- Underlätta resor med flera färdmedel.

Väl fungerande kollektivtrafik är också en av förutsättningarna för att nå miljömålen och en långsiktig och hållbar utveckling.

Nuvarande regionala trafikförsörjningsprogram för länet antogs 2012 och gäller till 2025. En mindre revidering gjordes hösten 2016. Programmet, som är en viktig del i den regionala utvecklingsplaneringen, anger långsiktiga och strategiska mål för hur kollektivtrafiken kan bidra till regional utveckling och ett hållbart samhälle. Programmet bygger på de samråd med kommuner, kollektivtrafikföretag och organisationer som har genomförts i länet samt även på de samråd som har ägt rum med angränsande läns regionala kollektivtrafikmyndigheter, myndigheter, organisationer, kollektivtrafikföretag och näringsliv. Det regionala trafikförsörjningsprogrammets långsiktiga målsättningar är utgångspunkt för de årliga målen i budget.

I trafikförsörjningsprogrammet anges följande långsiktiga mål:

Målområde	Mål till 2025
Resande	25 miljoner resor per år inklusive skolkortsresor 60-procentig resandeökning exklusive skolkortsresor jämfört med 2011
Kundnöjdhet (andel nöjda)	Allmän trafik alla länsbor 65 procent Allmän trafik resenärer 80 procent Serviceresor 85 procent
Tillgänglighet	Fler ska kunna resa med den allmänna kollektivtrafiken genom tillgänglighetshöjande åtgärder
Skattesubventionsgrad	Den allmänna kollektivtrafiken ska över tid ha en skattesubventionsgrad på ca 50 procent
Miljö	All allmän kollektivtrafik ska drivas med förnyelsebara drivmedel Trafikens totala energiförbrukning/km ska minska med minst 25 procent

Prioriterat uppdrag:

Gällande trafikförsörjningsprogram sträcker sig fram till år 2025. En rad förändringar har skett i samhället sedan programmet antogs 2012 och som påverkar resandet. Bland annat förstoras arbetsmarknadsregionerna och resande över länsgränser ökar. Nya former för vårt resande håller på att växa fram genom ökad samverkan mellan kollektivtrafik och andra transportslag. Klimatmålen för trafikens utsläpp ska uppnås. Arbetet med ett nytt trafikförsörjningsprogram påbörjas och som omfattar tiden fram till 2035.

Tåg

På vilket sätt den regionala tågtrafiken ska utvecklas avgörs både av Region Jönköpings läns ambitioner samt av banornas tekniska standard och planerna på upprustning och utveckling. Eftersom regionaltågstrafiken har en långsiktigt strukturerande effekt i samhället är det mycket viktigt att planeringen av de framtida regionala tåguppläggen och järnvägsinvesteringarna synkroniseras. 2022-2023 behöver Länstrafiken förnya sin fordonsflotta inom Krösatågen och en överenskommelse om fordonsanskaffning har tecknats med länen inom Regionsamverkan Sydsverige. De nya fordonen kan ej underhållas i nuvarande depå och planering för ny depå i Nässjö pågår tillsammans med Nässjö kommun och Trafikverket.

Serviceresor

Region Jönköpings län genom Länstrafiken ansvarar för Serviceresor (närtrafik, sjukresor, färdtjänst) och det finns ett standardiserat koncept för hela länet. Detta gäller regelverk (exklusive skolskjutsar) liksom hur trafiken ska integreras med och komplettera linjetrafiken. För sjukresor och färdtjänst är det särskilt viktigt att, inom ramen för ett kollektivt resande, ta hänsyn till de speciella behov som finns bland sjuka och personer med funktionsnedsättning.

Kollektivtrafik övergripande

Inriktningar 2019

- Inom Regionsamverkan Sydsverige fortsätta arbeta med framtagandet av ett nytt biljett- och betalsystem. Målsättningen är att ha ett nytt system med möjlighet till länsöverskridande resor i drift senast december 2019. Arbetet utgår ifrån den nationella standard som arbetats fram inom Samtrafikens biljett- och betalsystemsprojekt.
- Samarbetet inom Sydntaxan och med övriga grannlän. Region Jönköpings län ingår i Sydntaxan som är ett samarbete inom Regionsamverkan Sydsverige med syfte att förenkla resandet över länsgräns i Sydsverige. För att göra resandet så enkelt som möjligt är det viktigt att fortsätta arbetet med att ta fram gemensamma reseprodukter över alla länsgränser, även till Östergötland. Under 2018 har Sydntaxan reviderats och ett nytt dokument "Sydntaxan 2.0" föreslås antas av respektive län så att det börjar gälla senast vid införandet av det nya biljett- och betalsystemet.
- Valet av trafikslag och kapacitetsutnyttjandet i fordonen har stor påverkan på trafik kostnaderna. Aktiv marknadsföring, effektiva försäljningskanaler, till exempel till arbetsgivare och företag och bra information till resenärer och länsinvånare är viktigt för att öka resandet och därmed intäkterna.
- En överenskommelse om samverkan för biogas i Jönköpings län har tecknats med länets kommuner. Inför kommande trafikupphandlingar är det viktigt att noggrant utreda vilka alternativ som finns vad gäller drivmedel till våra fordon.

Prioriterade uppdrag:

Ett nytt biljett- och betalsystem tas i drift 2019/2020 och uppstart av trafik sker efter genomförda upphandlingar 2019-2021. För att öka resandet och uppnå målen i trafikförsörjningsprogrammet ska en ny strategi- och marknadsplan tas fram för Länstrafiken.

Ett nytt koncept för närtrafiken ska utvecklas tillsammans med kommunerna. Ökad samverkan och samordning av all offentligt upphandlad trafik kan ge bättre förutsättningar att tillgodose landsbygdens behov av resor och skapa fler resmöjligheter. I arbetet med ett nytt koncept för närtrafiken ingår också att pröva om man kan inkludera t.ex. samåkningstjänster eller andra tjänster som ökar tillgängligheten på landsbygden.

Stadstrafik

För att förbättra kapaciteten på linje 1 vilken har flest resenärer i stadstrafiken i Jönköping utreds möjligheten att göra om linjen till ett så kallat BRT-stråk (Bus Rapid Transit, busstrafiksystem med lösningar från spårtrafik). Målsättningen är att kunna erbjuda resenärerna en förbättrad kapacitet i samband med starten av nästa trafikavtalsperiod i juni 2021.

Trafikavtalet i Jönköpings stadstrafik är förlängt till juni 2021 vilket medför ökade kostnader från och med juni 2019. För att de beslutade utökningarna i trafikförsörjningsprogrammet ska kunna genomföras i stadstrafiken i Jönköping är en ny bussdepå nödvändig.

Inriktningar 2019

- Planera för första delsträckan av en ny framtida stomlinje i Jönköping.
- Införa den första elbusslinjen i Jönköping. Vid halvårsskiftet beräknas den nya elbusslinjen 17 starta med sträckningen Strandängen – Östra centrum (eventuellt Strandängen - A6).
- Genomföra ny stadsbussupphandling i Jönköping med avtalsstart i juni 2021.
- Medverka i arbetet för ny bussdepå i Jönköping med inflyttning i juni 2021.
- Utbyte av stomlinjebussarna i Jönköping till nya biogashybridbussar

Regiontrafik

Inriktningar 2019

- Slutföra ny regionbussupphandling med avtalsstart juni 2020.
- Planera för fler turer Jönköping – Falköping – Skövde/Göteborg från december 2019 i enlighet med Västra Götalandsregionens Målbild Tåg 2035.
- Anskaffa nya tågfordon inom Krösätågssystemet som ersättning för och utökning av befintlig fordonsflotta i enlighet med målen i det Regionala trafikförsörjningsprogrammet. Fordonen kommer att börja levereras 2022-2023.
- Medverka i arbetet för ny tågdepå i Nässjö tillsammans med Nässjö kommun och Trafikverket.

Serviceresor

För 2019 föreslås ingen justering av egenavgiften, ersättningen för egen bil samt boende och högstakostnadsskyddet vad gäller sjukresor. Regler för sjukresor och färdtjänst framgår av bilaga.

Antal resor(tusental)	Plan 2019	Resultat 2016	Resultat 2017
Sjukresor	167	153	165
Färdtjänstresor	496	497	491
Närtrafik	25	19	25
Totalt antal serviceresor	688	669	681

Inriktningar 2019

- Slutföra ny servicereupphandling med trafikstart september 2020.
- En utvärdering av närtrafiken har genomförts och utifrån denna har en översyn av hur närtrafiken kan utvecklas och vara en del i omställningen till ett hållbart samhälle gjorts.
- En översyn av regelverket för sjukresor har gjorts under 2018.

Resursförstärkning

Trafikförsörjningsprogrammets mål om ett ökat resande kommer att kräva betydande resursförstärkningar men också omDispositionering av resurser från trafikutbud med lågt underlag. En utbyggnad av närtrafik i hela länet ger förutsättningar för att disponera om resurser från områden med svagt resandeunderlag samtidigt som behov av kollektivtrafik kan tillgodoseas.

Planeringsförutsättningar för trafikförändringar sträcker sig över en längre period än enbart kommande budgetår. Sedan trafikförsörjningsprogrammet trädde ikraft har till och med 2018 resursförstärkningar på drygt 125 miljoner kronor tillförts kollektivtrafiken. Resursutökningar möjliggör olika åtgärder som exempelvis trafikutbyggnad, marknadsföring och en prissättning som gör kollektivtrafiken attraktiv. 2018 års ekonomiska prognos och förväntade kostnadsökningar 2019 och framåt för den allmänna kollektivtrafiken ger vid handen att en genomsnittlig uppräknings av biljettpiserna motsvarande minst Indexutvecklingen behöver göras vid tidtabellsskiftet i december 2018 och 2019. Prishöjningarna är en förutsättning för att bibehålla en budget i balans.

I samband med att de nya trafikavtalen inom både allmän kollektivtrafik och serviceresor träder i kraft kan nya resurser behövas för att täcka kostnaderna för befintlig trafik. Förlängningen av trafikavtalet i Jönköpings stadstrafik från och med juni 2019 kommer i och med helårseffekten att kräva utökade resurser från och med 2020.

För att nå målet i trafikförsörjningsprogrammet om en 60-procentig resandeökning till 2025 krävs en fortsatt utbyggnad av kollektivtrafiken i länet. En årlig resursförstärkning behövs för uppstart av nya linjer och eller utökad trafik på befintliga linjer.

Behov av resursförstärkning 2020-2022:

År	2020	2021	2022
Miljoner kr	25	25	25

Taxorna för den allmänna kollektivtrafiken höjs med index för 2019.

Nämnden för trafik, infrastruktur och miljö har möjlighet att under året besluta om tillfälliga prisförändringar.

MÅL OCH SYSTEMMÄTETAL REGIONAL UTVECKLING

Indikatorer regional utveckling

Innovation och företagande

Region Jönköpings län strävar efter det hållbara samhället med tillväxt av jobb och företag i hela länet, utvecklade forsknings- och innovationsmiljöer, jämställdhet, integration och mångfald, en miljödriven näringslivsutveckling samt ökad konkurrenskraft för landsbygdsföretag.

- Ökat företagande bland kvinnor och utrikes födda
- Ökat antal nya företag per 1000 invånare
- Förbättrat företagsklimat i länet

Kompetensförsörjning

Region Jönköpings län bidrar till att alla människor kan säkra sin egen försörjning genom ett arbete, en väl fungerande arbetsmarknad och varaktigt ökad sysselsättning, stärka kopplingen mellan utbildning och arbetsliv samt till att matchningen på arbetsmarknaden i länet stärks

- Höjd formell utbildningsnivå i länet
- Sänkt långtidsarbetslöshet
- Sjunkande ohälsotal

Attraktiva miljöer och tillgänglighet

Region Jönköpings län verkar för att: alla människor har lika möjligheter att delta och bidra i ett tillgängligt, sammanhållande och hälsofrämjande samhälle som präglas av jämlikhet, jämställdhet och mångfald; alla ska ha möjlighet att vara en del av det framväxande e-samhället; utveckla tillgänglighet och implementering av offentliga digitala tjänster och ett ökat serviceutbud på landsbygden; främja utvecklingen av koldioxidsnåla och energieffektiva infrastrukturer och transporter, samt förbättra förutsättningarna för turism, rekreation, kultur och fritid.

- Klimatutsläppen från fossilbränsle i Jönköpings län minskar
- Andelen nöjda resenärer med kollektivtrafiken ökar i hela länet
- Deltagandet i kulturlivet ökar i hela länet
- Länsbefolkningen ökar
- Länet når det nationella bredbandsmålet 2020

Internationellt samarbete	Region Jönköpings län stärker det gränsövergripande innovationssystemet, bidrar till hållbara transporter, främjar anpassningen till energi-, miljö- och klimatutmaningen, utvecklar strategiska samarbeten och partnerskap i Sverige och andra länder för en hållbar utveckling på en global marknad	- Antalet direktinvesteringar ökar - Andelen exporterande företag ökar
Verktyg för regional utveckling	Region Jönköpings län leder det regionala tillväxt- och utvecklingsarbetet genom en strategisk samordning av länets kommuner, näringsliv och civilsamhälle, ökad samverkan nationellt såväl som internationellt, ett stärkt analysarbete, strategiska satsningar inom målområdena samt riktade projektutlysningar	- Ett ledningssystem för strategisk samordning etableras - Analysarbetet utvecklas - Riktade projektutlysningar genomförs

Systemmätetal

Utbildning

Perspektiv: Medborgare och kund

Strategiskt mål:

- Ett attraktivt och framtidsinriktat utbildningsutbud på naturbruksprogrammet och regionens folkhögskolor med hög kvalitet, anpassat efter befolkningens och arbetsmarknadens behov.

Framgångsfaktor:

- Utgå från behovsanalyser som ger underlag för utbildningarnas dimensionering och inriktning.

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2019	Resultat 2016	Resultat 2017
Antal antagna elever i förhållande till budgeterat antal utbildningsplats er (gymnasieskolan och gymnasie-särskolan) – könsuppdelas (kvinnor/män/övriga)	Statistik	≥ 1,0	1,1	0,94
Sökande per utbildningsplats (folkhögskolan) – könsuppdelas (kvinnor/män/övriga)	Statistik	≥ 2,0	2,5 	2,8

Perspektiv: Process och produktion

Strategiskt mål:

- Eleverna på naturbruksgymnasierna ska slutföra sin utbildning med godkänd examen inom tre år
- Deltagarna inom folkhögskolan ska slutföra sina kurser.

Framgångsfaktor:

- Utbildningsinnehåll anpassat till elevens behov

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2019	Resultat 2016	Resultat 2017
Andel elever på naturbruksprogrammet som slutför sin utbildning med godkänd examen	Statistik	90 %	68 %	78 %
Andel deltagare som slutför kurs inom folkhögskolan - könsuppdelas (kvinnor/män/övriga)	Statistik	85 %	86 %	81 %

Perspektiv: Ekonomi

Strategiskt mål:

- God hushållning av resurser på såväl kort som lång sikt

Framgångsfaktorer:

- Kostnadseffektiv verksamhet

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2018	Resultat 2015	Resultat 2016
Ekonomi i balans	Ekonomisystem	Inte överstiga budget	+6,9% 	+10,2%

Kultur*Strategiska mål:*

- Alla länsinvånare ska ha möjlighet att vara delaktiga i kulturlivet, till kulturupplevelser och till eget skapande.

Framgångsfaktorer:

- Genom egna insatser och stöd till föreningslivet skapa engagerade och kulturintresserade medborgare och fler mötesplatser.
- Kulturverksamhet i alla kommuner i Jönköpings län

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2019	Resultat 2016	Resultat 2017
Publik Smålands Musik och Teater – Kulturhuset Spira	Statistik	≥ 70 000	70 490 	75 335
Publik Smålands Musik och Teater – utanför Kulturhuset Spira	Statistik	≥ 30 000	49 086 	28 080
Publik vid föreställningar för barn och ungdom ¹⁾	Statistik	≥ 25 000	44 406 	31 651
Andel kommuner inom länet där det varit föreställningar eller annan kultur- verksamhet – gemensamt mål för Smålands Musik och Teater och	Statistik	100 %	100% 	100%

--	--	--	--	--

Perspektiv: Ekonomi

Strategiskt mål:

- God hushållning av resurser på såväl kort som lång sikt.
- Kostnadseffektiv verksamhet

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2019	Resultat 2016	Resultat 2017
Ekonomi i balans	Ekonomisystem	Inte överstiga budget		
Egenfinansieringsgrad – Smålands Musik och Teater	Ekonomisystem	≥ 16,0 %	13,4 %	16,0%

Kollektivtrafiken

Perspektiv: Medborgare och kund

Strategiskt mål:

- Ökad andel kollektiva resor samt behovsanpassade serviceresor – för hållbar utveckling.
- Andel tåg och bussar som går enligt tidtabell
- Konkurrenskraftiga restider och hög turtäthet.
- Prisvärt
- Nöjda kunder

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2019	Resultat 2016	Resultat 2017
Andel nöjda kvinnor och män index NKI	Kollektivtrafikbarometern			
Allmän trafik				
- alla länsbor		50 %	50 % 	49 %*
- resenärer		60 %	67 % 	59 %*
- prisvärda		50%	49% 	48 %*
Serviceresor	ANBARO	85 %	83 % 	81 %

* Ny mätmetod för Kollektivtrafikbarometern från och med 2017

Perspektiv: Process och produktion

Strategiskt mål:

- *Ändamålsenlig och kostnadseffektiv trafik*

Framgångsfaktorer:

- *Trafikutbud med högt resande*
- *Tryggt och säkert*

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2019	Resultat 2016	Resultat 2017
Antal resor	Biljettsystem	Resandeökning 1,0 % exklusive skolresor = 23,0 miljoner	22,4 miljoner 	22,4 miljoner
Antal påstigande/mil (regional trafik)	Biljettsystem	9,2	9,2 	9,2

Perspektiv: Ekonomi**Strategiskt mål:**

- *God hushållning av resurser på såväl kort som lång sikt*

Framgångsfaktor:

- *Kostnadseffektiv verksamhet. Högt resandeunderlag*

Systemmätetal	Mätmetod	Mål 2019	Resultat 2016	Resultat 2017
Ekonomi i balans	Ekonomisystem	Inte överstiga budget	-44,1 miljoner kr 	-34,6 miljoner kr

Länstrafiken

Underlag Seniorskort i kollektivtrafiken

Efter beslut i RF 2017-02-07 samt på TIM presidium 2017-03-03 har Länstrafiken undersökt hur ett seniorskort kan utformas i Jönköpings län.

Bl.a. har en resvaneundersökning bland äldre genomförts i syfte att utröna intresset för ett seniorskort. Intervjuer har gjorts via telefon för seniorer (70+) inom Regions Jönköpings Län. Resultaten av undersökningen är sammanfattningsvis:

- 1 % av respondenterna väljer bort kollektivtrafiken för att det är dyrt.
- Att resa med egen bil är den övervägande anledningen till att inte resa kollektivt. Sjukdom, handikapp, dåliga förbindelser eller att det är osmidigt är andra orsaker.
- 14 % av respondenterna reser kollektivt varje vecka eller oftare.
- 67 % väljer att resa med bil och 85 % av villaägare har tillgång till bil jämfört med 42 % av de som bor i lägenhet. 31 % nyttjar kollektivtrafiken några gånger i månaden eller mer och 69 % gör det sällan eller aldrig.
- 41 % kan tänka sig att åka oftare om det infördes ett rabatterat seniorskort.

Det är alltså väldigt få som väljer bort kollektivtrafiken pga att man tycker det är för dyrt idag samtidigt som en stor andel säger sig kunna tänka sig att åka oftare om det fanns ett ytterligare subventionerat seniorskort.

Det har räknats på två alternativ av seniorkort.

Alt 1:

- Från 70 år
- Giltigt i lågtrafik
- Läns giltighet
- Samma pris och villkor som ungdomskortet (förutom villkoret lågtrafik). Dvs. giltighet även i Närtrafiken.

Alt 2:

- Från 70 år
- Giltigt hela trafikdygnet
- Läns giltighet
- Samma pris och villkor som ungdomskortet. Dvs. giltighet även i Närtrafiken.
- Samtidigt som seniorkortet införs avskaffas lågtrafik

Alt 1:

För att beräkna kostnaden för ett införande av ett nytt seniorkort behöver ett flertal antaganden göras eftersom det inte finns statistik på nuvarande intäkter fördelade på olika åldrar. I beräkningen av intäktsbortfall antas att lika stor andel av intäkterna kommer från resenärer som är över 70 år, som andelen regelbundna resenärer i kollektivtrafikbarometern 2017 (8,4%). Det antas också att andelen lågtrafikresor bland äldre är densamma som gäller generellt (ca 37% av resorna). Vid beräkning av försäljningsintäkter från ett nytt seniorkort har andelen regelbundna äldre resenärer av hela populationen använts.

Ett intäktsbortfall för ett seniorkort som är giltigt under lågtrafik bedöms uppgå till ca 7 mnkr. Nya intäkter baserade på pris i samma nivå som ungdomskortet beräknas uppgå till ca 2 mnkr. Effekten på Närtrafiken bedöms vara marginell.

Nettokostnaden (differensen mellan intäktsbortfall och nya intäkter) beräknas uppgå till ca 4-5 mnkr.

Alt 2:

Det görs samma antaganden som i det första alternativet bortsett från att kortet ska gälla hela trafikdygnet och inte bara under lågtrafik.

Intäktsbortfallet beräknas till ca 16 mnkr och nya intäkter till ca 3 mnkr. Det antas att fler kommer köpa seniorkortet om det gäller hela trafikdygnet. Effekten på Närtrafiken bedöms vara marginell.

Nettokostnaden (differensen mellan intäktsbortfall och nya intäkter) beräknas uppgå till ca 12-13 mnkr. Om lågtrafiken avskaffas generellt (inte bara för seniorer) kommer intäkterna troligen öka pga den minskade rabatten.

Budget med verksamhetsplan 2019

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö

Socialdemokraterna och Miljöpartiet

Socialdemokraternas och Miljöpartiets gemensamma förslag på budget med verksamhetsplan för 2019 och flerårsplan 2020-2020 utgår från och bygger vidare på den i Region Jönköpings län antagna budget med verksamhetsplan för 2018. Om våra förslag vinner gehör ska våra politiska prioriteringar för respektive nämnd arbetas in i det underlag som tjänstemännen tagit fram.

Ett jämlikt och hållbart Region Jönköpings län

Socialdemokraterna och Miljöpartiet vill skapa förutsättningar för hållbar utveckling för fler jobb överallt i Region Jönköpings län. Invånarna ska känna att Jönköpings län är ett tryggt samhälle som håller ihop. Med en stark och solidariskt finansierad välfärd där medborgarnas behov är i fokus ökar jämlikheten. Välfärden ska finnas nära medborgarna. Vården ska styras efter behov, inte av efterfrågan. Miljö- och klimatfrågorna och omställningen till ett hållbart samhälle ska prägla verksamheten. Ska medborgarna kunna bo och verka i hela länet krävs en sammanbunden fungerande kollektivtrafik. Avgifter för resandet ska vara prisvärda. Ett jämlikt och hållbart Region Jönköpings län kommer att minska samhällsklyftorna som i sin tur ger en bättre folkhälsa. En tydligare politisk ledning med fokus på samverkan mellan länets samhällsaktörer kommer att ge regional utveckling. Det kommer skapa nya arbetstillfällen som i sin tur genererar ökade skatteintäkter som behövs för att finansiera välfärden. Hela Jönköpings län ska leva.

Kompetensförsörjningen ska ha högsta prioritet

Region Jönköpings län ska erbjuda invånarna en hälso- och sjukvård som håller ihop från vårdcentralernas verksamhet till de tre akutsjukhusen. För att kunna upprätthålla en sammanhållen hälso- och sjukvård krävs att det finns tillräckligt med vårdpersonal. Bristen på personal är den enskilt viktigaste ödesfrågan för Jönköpings län. För att få fler att vilja arbeta inom vården behöver Region Jönköpings län bli en bättre och mer attraktiv arbetsgivare. En bättre arbetsmiljö och en större grundbemanning är avgörande för att kunna upprätthålla en nära och god sjukvård hos de tre akutsjukhusen och på vårdcentralerna. Den befintliga sjukhusstrukturen i Region Jönköpings län har fungerat väldigt väl och ska bevaras. Länets vårdcentraler behöver särskilt utökade resurser och mer personal för att dels kunna erbjuda invånarna en nära vård och dels för att kunna ställa om till att ta över mer av slutenvårdens verksamhet. Kompetensförsörjningen ska ha högsta prioritet.

Investera i personalen

Med en fortsatt rödgrön regering kan Region Jönköpings län investera i en bättre sjukvård. Dessa betydande resurser som kommer från nationellt håll gör det möjligt att storsatsa vidare på välfärden. Vår uppfattning är att de nationella satsningarna ska gå till att investera i personalen och till att höja kvalitén i vården. En mer ansvarfull politisk ledning kommer att se till att dessa resurser går till det som de är ämnade för.

Politiska inriktningar

Utöver de förslag vi lagt i Budget 2018 och som regionfullmäktige beslutat om vill Socialdemokraterna och Miljöpartiet göra följande politiska prioriteringar för nämnden för trafik, infrastruktur och miljö för verksamhetsåret 2019.

Region Jönköpings län ska:

- ▶ Utveckla hållbarhetsprogrammet till att också vara ett klimatstrategiskt program för hela länet där regionen är samordnande aktör.
- ▶ Initiera ett projekt tillsammans med någon eller några av kommunerna för att kunna minimera andelen läkemedelsrester i vatten.
- ▶ Hålla prisvärda biljettpriser inom kollektivtrafiken i syfte att öka antalet resenärer.
- ▶ Ha högre prioritering på tillförlitlig information till resenärer när Länstrafikens kollektivtrafik inte går enligt tidtabell, i syfte att behålla resenärernas förtroende även vid avvikelser.
- ▶ Införa ett prisvärt seniorkort inom kollektivtrafiken för alla över 65 år.
- ▶ Utredda möjligheterna att erbjuda samtliga anställda inom Region Jönköpings län ett subventionerat prisvärt kort inom kollektivtrafiken.
- ▶ Färdigställa översynen av systemet för sjukresor så att regelverket kan anpassas efter dagens sjukvård samt se över om det behövs ett resurstillskott för att förbättra tillgängligheten för patienter.
- ▶ Utredda förutsättningarna för att ta över sjuktransporterna i egen regi.
- ▶ Ge Länstrafiken möjlighet att lägga ett eget anbud vid upphandling av trafik.

Medskick och synpunkter som Vänsterpartiet önskar lyfta in i Nämndens budgetförslag.

Vänsterpartiets budgetyrkanden 2019

Nämnden för Trafik, infrastruktur och miljö

Vänsterpartiet

Vänsterpartiet återkommer med finansiering och ram för sin regionbudget i sin helhet vid regionstyrelsen budgetsammanträde. Det kommer dock att inbegripa justering av skattesats och förändringar av ett antal budgetposter.

Hållbar utveckling

Region Jönköpings ska prioritera miljöarbete som har stark koppling till bättre folkhälsa och god resurshushållning. Ett sätt att göra detta är att aktivt motsätta sig de övergrepp som just nu planeras på vår regions största dricksvattentäkt, Vättern. Prioritera förbättringar inom transportområdet med bland annat fler miljöbilar som använder förnyelsebara bränslen. Antalet resor i tjänsten måste hållas nere och flygresor minimeras med hjälp av bättre utnyttjande av videokonferens- och datateknik. Insatser för att minska köttkonsumtionen och öka andelen ekologiska och närproducerade livsmedel är viktiga. Andelen miljöanpassade produkter som används i regionen bör öka. All elektricitet, 100 %, som levereras till Region Jönköpings län skall uppfylla kraven för miljömärkt el. Arbetet med att miljömärka läkemedel och att stärka det miljömedicinska arbetet måste intensifieras. Schyssta villkor för produktionsarbetarna är en förutsättning för den hållbara utvecklingen. Ökad kompetens och kunskap om giftiga kemikaliers skadliga effekter på bland annat barn behövs i regionen.

Läkemedelrester och mikroplaster förstör våra vatten. Regionen skall vara en aktiv informatör på området och föregå med goda exempel. Samarbetet med länets apotek och kommuner gällande destruktion av läkemedel måste intensifieras.

Kommunikationer i hela länet – för alla

Vänsterpartiet verkar för jämlika kommunikationer i hela regionen. Likaså är det viktigt att ha en ungdomsstrategi kring åldersgränser och taxor. Det måste hela tiden bli billigare att resa kollektivt och för Vänsterpartiet är det långsiktiga målet nolltaxa. Ungdomar är en stor resandegrupp. En attitydförändring måste ske när det gäller inställningen till åka kollektivt. Här är det populära ungdomskortet en mycket bra början. Det skall vara ett enkelt och billigt alternativ att välja kollektivt resande för medborgarna oavsett var i länet man bor och arbetar. Att satsa på det kollektiva resandet är framtiden och det som utvecklar länet på ett hållbart sätt. Vi tror därför också starkt på ett seniorekort. Kollektivtrafiken skall vara tillgänglig för alla och människor med funktionsnedsättningar har ibland särskilda behov som skall tillgodoses. Tidtabellssamordning och trygghet är viktigt liksom att utveckla kollektivtrafiken genom möjlighet till anropsstyrning. Den särskilda kollektivtrafiken ska ha stora krav på sig i dessa avseenden. En utflyktsbuss för personer med funktionsnedsättning som kan användas i hela länet är en satsning på hälsan för dessa grupper. För resenärernas är trygghet, säkerhet, punktlighet och pris är helt avgörande. Vänsterpartiet vill driva kollektivtrafiken i egen regi eftersom de ger oss helt andra möjligheter att styra och leda verksamheten samtidigt som det innebär att vi kan garantera våra medarbetare trygghet.

Medskick och synpunkter som Vänsterpartiet önskar lyfta in i Nämndens budgetförslag.

Region Jönköpings län skall av miljö- och klimatskäl avstå från att ge stöd till flygplatsen i Jönköping. Regionen skall som projekt införa avgiftsfri kollektivtrafik på särskilt utvalda sträckor när låg resandegrad råder. Detta för att stimulera det kollektiva resandet samtidigt som där är förknippat med små kostnader eftersom självtäckningsgraden på dessa sträckor i praktiken kan vara lika med noll. Att inte belasta miljön med plastkort eller förarna med kontanthantering bör premieras inom kollektivtrafiken. Därför bör biljetter köpta via mobiltelefonen subventioneras i minst samma utsträckning som *reskassakorten*. Järnväg är en centralfråga både inom miljö- och transportområdet. Vi måste göra allt som står i vår makt för att säkra att framtidens generationer och företag har tillgång till ett ordentligt och snabbt järnvägsnät. Därför är nya stambanor med höghastighetskapacitet en viktig del i byggandet av framtidens infrastruktur.

1. Inköp av ekologiska livsmedel bör omfatta minst 55 procent av den totala livsmedelskostnaden.
2. Region Jönköpings län ska ha som mål att 100 % av elförbrukningen skall bestå av *Bra Miljöval*.
3. Region Jönköpings län i sitt regelverk för tjänsteresor förtydligar att tjänsteresor med flyg inom landet enbart skall tillåtas när alternativa färdssätt inte är möjliga att använda.
4. Region Jönköpings län upphör att använda begreppet *klimatsmart*. Istället används den mer definierade termen *hållbar*. Detta ska sedan justeras in i regionens olika program vid lämpligt tillfälle.
5. Region Jönköpings län uppmuntrar medarbetare att åka kollektivt eller använda sig av samåkning. Dessutom ses möjligheten införa ett pendlarkort över.
6. Region Jönköpings län ska noga följa miljöklassificeringen av läkemedel. För att sedan tillverka ett kampanjmaterial om läkemedel och dess miljöpåverkan samt hur dessa skall hanteras i hemmet. Kampanjmaterial kan sedan delas ut i exempelvis väntrum eller skickas ut till hushållen.
7. Självfinansieringsgraden inom kollektivtrafiken ses över och alternativa vägar undersöks. På sikt ska målet vara nolltaxa.
8. Läkemedelrester och mikroplaster förstör våra vatten. Regionen skall vara en aktiv informatör på området och föregå med goda exempel. Samarbetet med länets apotek och kommuner gällande destruktion av läkemedel måste intensifieras.
9. Region Jönköpings län tillsammans med Länstrafiken ska välja ut en eller ett antal sträckor för att pröva avgiftsfri kollektivtrafik. Liknande försök har genomförts i exempelvis Eskilstuna med tredubblat resande till följd. Förslagsvis bör försöket genomföras på sträckor med få resande och där Regionen redan idag står för nästan hela turkostnaden. Projektet skall sedan utvärderas.

Medskick och synpunkter som Vänsterpartiet önskar lyfta in i Nämndens budgetförslag.

10. Seniorkort i kollektivtrafiken införs för alla över 65.
11. Region Jönköpings ser över möjligheten till att biljetter köpta via mobiltelefoner subventioneras i minst samma utsträckning som *reskassakorten* eftersom kontanthanteringen då minskar samtidigt som miljöpåverkan för plastkortet försvinner.
12. Region Jönköpings län skall i fortsättningen avstå från att årsbaserat satsa 6 miljoner till Jönköping Airport. Flygplatser är betungande för miljön och ska dessutom vara självförsörjande.
13. Alla restauranger som huserar i vår verksamhet skall erbjuda minst ett fullgott vegetariskt alternativ varje dag. Alternativet skall presenteras på ett smakfullt sätt och vara varierat.
14. Utred möjligheterna för en multifunktionell utflyktsbuss för personer med funktionsnedsättningar som kan användas i hela länet.
15. Vid upphandlad trafik ska fullständiga kollektivavtal skrivas in.
16. Kollektivtrafiken ska föras över till egen regi.

Regional utveckling

Grönmarkerade delar är gemensamma för ANA och TIM

Gulmarkerade delar avser TIM

Jönköpings län ska vara den bästa platsen att växa upp på, såväl som bästa platsen att åldras på. För att nå det målet behöver länets utmaningar vändas till möjligheter och styrkor. Förmåga att attrahera, behålla och utveckla kompetenser, företag och kapital är avgörande för att utveckla ett attraktivt och konkurrenskraftigt län. Det är människor som bidrar med kompetens, som driver företag och som investerar kapital. De söker en livsmiljö som ger möjligheter att kombinera bra boende med bl.a. arbete, service, omsorg och fritid. Att människor har ett arbete de trivs och utvecklas med, en rik och varierad fritid och ett socialt sammanhang som möjliggör växande är de starkaste förebyggande och hälsofrämjande faktorerna ett samhälle kan erbjuda. Genom ett starkt ledarskap för länets tillväxt och utveckling, ett länsöverskridande samarbete och mellanregional planering kan Region Jönköpings län bidra till att Jönköpings län är bästa platsen att leva på.

Vardagsliv

Stöd för kropp
och själ

Primär-
vård

Specialiserad
vård

LEDA REGIONAL TILLVÄXT OCH UTVECKLING

Arbetet med regional utveckling utgår från lagar och nationella styrdokument¹ samt nationella strategier kopplade till områden som berörs inom dessa styrdokument. Dessa anger att ansvarig för regional utveckling ska leda arbetet genom att utarbeta och fastställa en regional strategi för länets utveckling² (RUS) och samordna insatser för genomförande av strategin. Detta arbete ska utformas och bedrivas i sektorsövergripande samarbete mellan aktörer på lokal, regional, nationell och internationell nivå. Utvecklingen i länet ska kontinuerligt analyseras, följas upp och utvärderas. Utifrån dessa analyser ska resultatet av det regionala tillväxtarbetet årligen redovisas till regeringen.

I det nationella uppdraget definieras fyra utmaningar: *demografisk utveckling, globalisering, klimat, miljö och energi* samt *social sammanhållning* som av regionalt utvecklingsansvariga ska vändas till möjligheter genom

¹ Lag om regionalt utvecklingsansvar i vissa län (2010:630), Förordning om regionalt tillväxtarbete (2017:583), årliga Villkorsbeslut och Regleringsbrev från regeringen, Nationell strategi för hållbar tillväxt och attraktionskraft 2015-2020, Agenda 2030.

² Revidering pågår under 2017-2018 för beslut i januari 2019

fyra prioriteringar för regionalt tillväxtarbete: *innovation och företagande, attraktiva miljöer och tillgänglighet, kompetensförsörjning samt internationellt samarbete.*

Region Jönköpings län leder arbetet dels genom omfattande insatser och projekt som stimulerar regional tillväxt och utveckling i länet och dels genom egna verksamheter som bidrar till attraktiva, tillgängliga miljöer, kompetensförsörjning, en långsiktig hållbar utveckling, en rik och varierad fritid och internationellt samarbete.

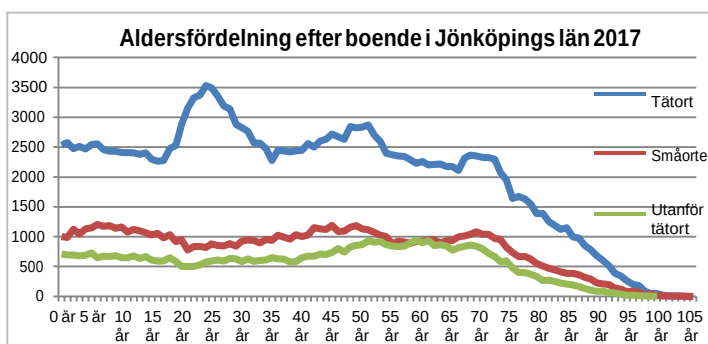
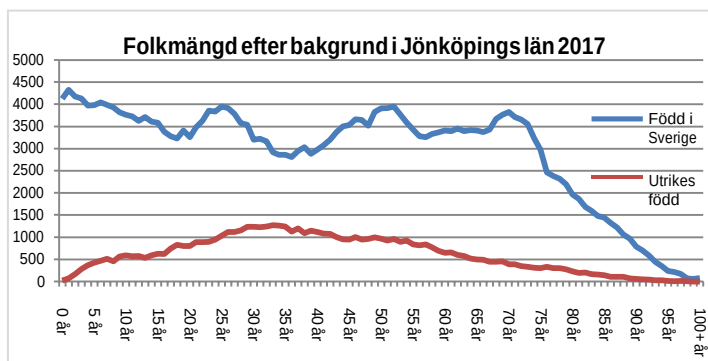
UTMANINGAR

De utmaningar som beskrivs i det nationella uppdraget sammanfaller väl med länets utmaningar och de kräver riktade åtgärder för att säkerställa länets tillväxt och utveckling över tid.

Demografisk utveckling

Som beskrivs i kapitlet planeringsförutsättningar genomgår Jönköpings län en demografisk utveckling som drivs av en åldrande befolkning och en stark urbanisering. Pensionsavgångarna är större än tillträdet av unga på arbetsmarknaden vilket leder till en förväntad brist på arbetskraft under kommande år. Sysselsättningstillväxten drivs av utrikes födda, den del av befolkningen i arbetsför ålder som ökar och därmed bidrar till större delen av arbetskraftstillskottet. Barnafödandet har naturliga 20-25 årsrytmer. Toppen har passerat denna gång och födelsetal kommer att minska framöver.

Urbaniseringen är dels utomregional genom att en hög andel av de unga flyttar till större städer utanför länet och dels inomregional då tätorterna (kommunernas huvudorter) växer mest. Småorterna har börjat växa igen i samband med flyktinginvandringen. Landsbygden har tappat befolkning under senare år. En orsak kan vara att fler äldre flyttat till serviceboenden eller avlidit.

Globalisering

Kommunikation, handel och tillgänglighet till andra länder ökar, inte minst genom digitaliseringen, vilket gör att gränsernas betydelse minskar och arbetsmarknader och ekonomier integreras allt mer. Arbetskraften blir mer rörlig och det sker ett allt tätare utbyte av information och teknologi. Digitaliseringen möjliggör för företag och offentliga aktörer att hämta spetskompetens på en global marknad och länets företag får tillgång till nya import- och exportmarknader. Globaliseringens möjligheter är stora samtidigt som förutsättningarna för företag och branscher snabbt kan förändras. Företagens konkurrenskraft är till stor del beroende av hur de kan ta till sig ny information och kunskap och därefter omsätta detta i nya varor och tjänster på marknader som i allt högre grad är globala. Globaliseringen påverkar också hur kultur, livsåskådningar och värderingar formas. Denna utveckling skapar möjligheter men kräver en stark samordning mellan olika internationaliserings- och exportfrämjande aktörers insatser för att positionera länet och dess företag på den globala kartan.

Jönköpings län har många ekonomiskt viktiga branscher som i hög grad påverkas av globaliseringens effekter, exempelvis underleverantörer till fordonsindustrin, sysselsatta med råvaruutvinning ur skogen samt transport och logistik.

Klimat, miljö och energi

Klimatförändringen är en av vår tids största utmaningar och uppdraget till regionerna är att Sverige ska vara ledande i arbetet med att nå en hållbar utveckling internationellt, samt att målen i Agenda 2030 ska nås. Jönköpings län har, förutom det nationella målet att Sverige inte ska ha några nettoutsläpp 2050, målsättningen

³ Prognos för arbetsmarknad 2018, Arbetsmarknadsutsikter hösten 2017 Jönköpings län, Arbetsförmedlingen

att vara ett "plusenergilän" 2050. För att nå dessa mål krävs ett aktivt och långsiktigt arbete på alla politiska nivåer och regionerna har ett stort ansvar att aktivt bidra till en grön resurseffektiv ekonomi vilket utgör en viktig del av arbetet för att nå generationsmålet och miljö kvalitetsmålen. Arbetet med att nå miljömålen är viktigt för att nå en långsiktigt hållbar regional tillväxt samtidigt som utmaningen innebär möjligheter genom den samhällsomställning som krävs för att nå målen.

Social sammanhållning

För att länet ska hålla samman krävs att välfärden kommer alla till del, att alla känner sig delaktiga, kan delta i samhällslivet, har möjlighet att påverka sin livsmiljö och forma sina liv efter sina förutsättningar. För att skapa en konkurrenskraftig region och för att möta den demografiska utmaningen krävs att alla länets invånares kompetens, kreativitet och erfarenheter tas tillvara. Inte minst den resurs som står utanför arbetslivet i form av människor med en kort utbildningsbakgrund, utrikes födda kvinnor och personer med funktionsnedsättning med en nedsatt arbetsförmåga behöver synliggöras och åtgärder behöver vidtas för att öka den sociala sammanhållningen. I en stark urbanisering behöver också perspektivet stad och land lyftas fram för att människor i hela länet ska känna delaktighet och hela länet ska kunna utvecklas.

1. Textförändring

För att länet ska hålla samman krävs att alla känner sig delaktiga och bidrar till välfärdsystemet. Alla ska ha möjlighet att påverka sin livsmiljö och forma sina liv efter sina förutsättningar. För att skapa en konkurrenskraftig region och för att möta den demografiska utmaningen krävs att alla länets invånares kompetens, kreativitet och erfarenheter tas tillvara. Alla som står utanför arbetslivet i form av: människor med en kort utbildningsbakgrund, utrikes födda kvinnor och personer med funktionsnedsättning med en nedsatt arbetsförmåga behöver komma i arbete. I en stark urbanisering behöver också perspektivet stad och land lyftas fram för att människor i hela länet ska känna delaktighet och hela länet ska kunna utvecklas.

PRIORITERINGAR

De nationella prioriteringarna ska förutom för det egna regionala tillväxtarbetet också ligga till grund för de statliga myndigheternas medverkan i det regionala tillväxtarbetet. Prioriteringarna stämmer väl överens med de långsiktigt identifierade fokusområdena för det regionala utvecklings- och tillväxtarbetet i Jönköpings län.

Innovation och företagande

Ett stimulerande och uppmuntrande näringslivs- och innovationsklimat underlättar och ökar intresset för att starta, driva och utveckla framgångsrika företag, vilket är av avgörande betydelse för jobb, välfärd och en hållbar regional tillväxt och attraktionskraft. Det är också avgörande för näringslivets konkurrenskraft och för en miljödriven näringslivsutveckling inom alla branscher.

Jönköpings län är en av Sveriges ledande industriregioner, med många små- och medelstora företag i hela länet. Den ökade efterfrågan på exportmarknaden, i kombination med en fortsatt stark byggkonjunktur⁴ samt god offentlig och privat konsumtion bidrar till ett fortsatt starkt konjunkturläge i Jönköpings län. Arbetslösheten är relativt låg samtidigt som allt tyder på att mer fördjupade kompetenser och högre utbildningsnivåer kommer att behövas framöver. Behovet av att anställa är stort eller mycket stort både i privat och i offentlig verksamhet, samtidigt som bristen på arbetskraft bedöms som största hindret för utvecklingen av länets företag. Matchningen mellan behovet av kompetens och tillgången till denna bland personer som står till arbetsmarknadens förfogande är låg. Nyföretagandet är för lågt samtidigt som fler företag behövs, företagen har en hög medelålder och många företag har utmaningar med generationsväxling. Länet har haft en stor flyktinginvandring med relativt sett låg utbildningsbakgrund vilket ställer krav på en offensiv matchning mot arbetsmarknadens behov.

Klimat-, miljö- och energiutmaningarna utgör en drivkraft för teknik-, varu- och tjänsteutvecklingen i alla branscher och därmed en miljödriven näringslivsutveckling. Affärsmöjligheter skapas för länets företag i och med den växande globala efterfrågan på hållbara och resurseffektiva varor och tjänster samt på förnybar energi och produktion med låga utsläpp till luft, mark och vatten. För att styra mot en hållbar ekonomi krävs affärsmodeller, system och metoder som främjar förändrad och förbättrad teknik och ekosystemförvaltning, förnybara energikällor och förbättrade kretsloppsflöden. Konsumtionsmönstren av varor och tjänster måste påverkas för att dessa ska orsaka så små miljö- och hälsoproblem som möjligt över tid.

Smart specialisering⁵

En process pågår för att identifiera länets områden för smart specialisering. Arbetet består av två delar: dels att identifiera länets styrkeområden – områden där länet har ambitionen att vara världs bäst och dels att identifiera områden för smart specialisering - områden där länet kan bli globalt konkurrenskraftig genom att det har fördelar

gentemot andra regioner. Områdena ska ha potential att byggas på med närliggande branscher/näringar i en smart diversifiering.

⁴ Den 22/3 2018 prognosticerade Sveriges Byggindustrier i sin "Regionala byggprognoser" att den totala byggvolymen i Jönköpings län 2019 kommer att uppgå till 10 145 mdkr, vilket innebär en minskning av byggvolymen i länet under 2017-2019 om -1 procent. Detta kan jämföras med den nationellt bedömda minskningen under samma period om -3 procent. Företagsjouren signalerar en viss oro för byggbranschen våren 2018.

⁵ Processen pågår våren 2018.

Områden som identifierats som möjliga styrkeområden i Jönköpings län är: Smart industri/kunskapsintensiva tillverkningsföretag, hållbar E-handel och logistik samt hållbar Skogsnärings och träförädling. Områden som identifierats som möjliga som smart specialisering är: hållbar besöksnäring, Livsmedel och gröna näringar samt tjänstedesign inom vård- och välfärdstjänster. Bredden är av betydelse för att hela länet ska ha förutsättningar för en stark utveckling och tillväxt över tid.

Företagande

Jönköpings län har den största andel förvärvsarbetande inom industrin i landet. Samtidigt är andelen förvärvsarbetande inom bygg, finansiell verksamhet och företagstjänster, personliga och kulturella tjänster och utbildning lägst i landet. Även hotell- och restaurang samt offentlig förvaltning är förhållandevis små branscher. Transport och logistik är däremot en stark och växande bransch och länet har Sveriges högsta andel förvärvsarbetande i branschen. Branschstrukturen i länet är en utmaning men erbjuder också många möjligheter till utveckling och tillväxt inte minst som smart specialisering.

Industrin

Industrin och den industrinära tjänstesektorn är en tillväxtmotor i länets ekonomi och har stor betydelse för länets välbefinnande och välfärd. Länet har förutsättningar att vara världsledande inom modern och hållbar industriell produktion – en produktion som är smart, flexibel, resurseffektiv och samtidigt erbjuder attraktiva arbetsplatser. Nya hållbara material, molntjänster, robotik och additiv tillverkning skapar möjligheter inom alla branscher och är en förutsättning för att klara konkurrenskraften i länet. Dessutom är nya hållbara material och avancerad miljö- och klimatteknik nyckeln för att uppnå en mer effektiv, giftfri och hållbar produktion.

För att länet ska nå klimatmålen behöver produktions- och energisystemet utvecklas så att beroendet av fossil energi minskar, andelen förnybar energi ökar, den negativa miljöpåverkan av transportsektorn minskar och en energieffektiv samhällsutveckling främjas. Den biologiska mångfalden är också av stor vikt för att säkerställa fungerande ekosystem och därmed de ekosystemtjänster som kan bidra till en hållbar tillväxt.

E-handel och logistik

E-handel och logistik är starka näringar i en snabb utveckling med stor potential. Jönköpings län har utvecklats till ett logistikcentrum vilket varit en framgångsrik strategisk satsning från flera av länets kommuner utifrån det unika läget länet har.

Gröna näringar och besöksnäringen

Skogsnärings och dess förädlingsindustri är fortsatt stark och förutsättningarna för utveckling i enlighet med strategin för smart industri samt bidra till en biobaserad ekonomi är stora. Skogen erbjuder också mervärden i form av en unik besöksmiljö med rika naturvärden på rimligt avstånd från norra Europa, varifrån många turister som besöker Sverige kommer. Besöksnäringen är en växande näringsgren som bedöms ha en stark fortsatt potential då många av de värden som turister efterfrågar finns i eller inom en relativ närhet av länet. Satsningar på upplevelse- och besöksnäringen bidrar till livskvalitet och attraktivitet även för boende i länet. Ett ökat fokus på matturism innebär en möjlighet för landsbygds- och livsmedelsproducerande företag.

Livsmedelsproduktionen behöver öka dramatiskt inom ett tiotal år för att säkra den svenska självförsörjningsgraden, kompensera för minskade importvolymerna från länder med en växande medelklass och länder med negativ klimatpåverkan samt för att nå regeringens mål med en dubblad livsmedelsexport. Detta behöver ske på ett hållbart sätt för att säkra den framtida livsmedelsproduktionen och den biologiska mångfalden. Länet har en omfattande mjölk- och köttproduktion och förutsättningarna för att utveckla frilandsodlingen är goda.

Utmaningar som skapar nya möjligheter

Miljödriven näringslivsutveckling och energifrågor är nödvändiga fokusområden. För att möta klimat-, miljö- och energiomställningarna och samtidigt främja ett konkurrenskraftigt näringsliv krävs det förändringar i näringslivet. Det krävs såväl strukturella förändringar som en övergång till förnyelsebara resurser. Genom att hållbart nyttja landsbygdens biologiska resurser kan en biobaserad samhällsekonomi utvecklas som alternativ till en fossilbaserad ekonomi.

Den åldrande befolkningen skapar också möjligheter i form av att nya produkter, tjänster och innovationer krävs och efterfrågas. Digitalisering och robotisering skapar nya sätt att möta medborgare och patienter vilket skapar förutsättningar för tjänsteutveckling inom vård- och välfärdstjänster. Bredband i hemmen erbjuder också nya sätt

att stödja och serva invånarna. Region Jönköpings län ligger i framkant inom tjänsteutvecklingen inom vård- och välfärdstjänster och har potential att ytterligare stärka och utveckla området från en stark position.

Digitaliseringen anses vara den enskilt starkaste förändringsfaktorn i samhället fram till år 2025. För att lyckas behöver länet vara med i täten av både den digitala omvandlingen för att dra nytta av möjligheterna som kommer med den fjärde industriella revolutionen⁶ och den globala gröna omställningen. Uppkopplad industri och nya material ska bidra till att påskynda arbetet med att digitalisera industrin och säkerställa att länet bättre tar vara på kompetens och det världsledande kunnandet kring material. Den fjärde industriella revolutionen möjliggör digitaliserad produktion, nya sätt att bemöta kunder och förändrade affärsmodeller. Kompetens och innovationskraft är avgörande för att lyckas. För att stödja denna utveckling fokuseras det regionala tillväxt- och utvecklingsarbetet på digitalisering, smart industri, e-handel och logistik samt en cirkulär och biobaserad ekonomi.

Företagsklimat

Fem av länets kommuner ligger på topp 50 i Svenska Näringslivs ranking och ytterligare fem ligger på topp 100 när det gäller näringslivsklimat. För att hela länet ska utvecklas över tid behöver företagsklimatet vara starkt i hela länet. Andelen nystartade företag är lägre än i landet i övrigt och andelen kvinnor som startar företag är låg. Detta är en trend som behöver vändas. För att uppnå ett breddat näringsliv måste förutsättningar skapas för att företagsutveckling kan ske på jämlika grunder. Jämställdhet behöver främjas och mångfalden måste tas tillvara. Alla entreprenörer och företagare ska ha samma rättigheter och möjligheter att utveckla sin idé och sitt företag.

Innovation

Samtidigt som innovation är en framgångsfaktor för att uppnå de övergripande målen i den regionala utvecklingsstrategin är länets näringslivs investeringsgrad inom forskning och utveckling låg, under snittet för riket. Ett gott innovationsklimat förutsätter en nära samverkan mellan näringsliv, offentlig sektor, akademi och civilsamhälle för att identifiera behov, utmaningar och lösningar.

Näringslivet i Jönköpings län har många styrkor, exempelvis: en industriell och entreprenöriell tradition med internationell lyskraft, ett regionalt innovationssystem som är unikt förankrat i länets alla kommuner samt en expansiv högskola vars samverkan med det omgivande samhället är framstående och som har en omfattande och framgångsrik internationalisering. Utvecklingsförmågan inom hälso- och sjukvård är internationellt uppmärksammat och samverkan fungerar väl i det innovationsfrämjande stödsystemet. Samtidigt som flera av länets företag går i bräschen för en smart och kunskapsintensiv produktion har länet fortsatt många företag vars produkter, relativt sett, har ett lågt kunskapsinnehåll (även om produktutvecklingen självklart kräver stor kompetens och innovativt tänkande även för dessa produkter). Många produkter kommer även i framtiden att ha ett relativt sett lågt kunskapsinnehåll, vilket är i sin ordning. Däremot behöver produkternas generella kunskapsnivå följa med utvecklingen i omvärlden för att säkerställa länets konkurrenskraft över tid. Många av länets företag har också förmåga och kapacitet att leda denna utveckling. Samtidigt som det finns många expansiva och värdefulla kluster av företag/branscher i länet har länet också glesa geografiska strukturer som kräver konkurrenskraftiga förutsättningar för exempelvis transporter och kompetensförsörjning. Den miljödrivna näringslivsutvecklingen behöver fokuseras och de gröna näringarnas potential, att genom innovation få en avgörande betydelse för samhällets omställning till en biobaserad och klimatanpassad ekonomi, behöver lyftas fram.

Region Jönköpings län har antagit en innovationsstrategi med tre insatsområden: Attityder för innovation, Samverkan för innovation samt Effektiva processer för innovation.

Företags- och innovationsfrämjande verksamheter

För att stärka företagsklimatet och näringslivsutvecklingen i länet ges bidrag till ett antal verksamheter som tydligt bidrar till att skapa tillväxt i länet. Region Jönköpings län bidrar också till det samlade främjandesystemet som ägare eller bidragsgivare till centrala aktörer som Almi företagspartner AB, Science park-systemet, Företagsjouren, Ung företagsamhet, Coompanion och Smålands Turism AB.

Attraktiva miljöer och tillgänglighet - Samhällsplanering

Förmåga att attrahera, behålla och utveckla kompetenser, företag och kapital är avgörande för att utveckla ett attraktivt och konkurrenskraftigt län. Det är människor som bidrar med kompetens, som driver företag och som

⁶ <http://www.regeringen.se/informationsmaterial/2016/01/smart-industri---en-nyindustrialiseringsstrategi-for-sverige/>

investerar kapital. De söker en livsmiljö som ger möjligheter att kombinera bra boende med bl.a. arbete, service, omsorg och fritid.

För att vara ett attraktivt län behöver arbete tillsammans med kommunerna, omkringliggande regioner och nationella aktörer ske gemensamt och systematiskt för att utveckla attraktiva miljöer som både kvinnor och män vill leva, bo, besöka och driva företag i. Näringslivet och civilsamhället är viktiga aktörer och det är bara när arbetet sker tillsammans människor och företag kan erbjudas attraktiva miljöer. God tillgänglighet till arbetsmarknad, kommersiell- och offentlig service, kultur och naturupplevelser samt fritidsaktiviteter är viktiga delar i en attraktiv miljö.

Människor som är intresserade av att leva på och flytta till landsbygden och mindre orter har generellt ett stort klimat-, miljö och naturintresse. De är generellt välutbildade och angelägna om en hållbar utveckling. Utifrån ett attraktivitetsperspektiv är det därför av stor betydelse att Region Jönköpings län på alla sätt bidrar till en hållbar utveckling både i städerna och på landsbygden.

Stad och land

I den smarta staden skapar innovationer, digitalisering och miljö- och klimatteknik möjligheter att möta samhällets utmaningar på ett effektivt och hållbart sätt. Städerna behöver vara goda livsmiljöer för människor att leva i utan att för den skull slösa på jordens resurser. Hållbar utveckling är med andra ord en viktig utgångspunkt för smarta städer.

Den pågående urbaniseringen innebär en växande miljöbelastning. Urbaniseringen och den demografiska utvecklingen kan skapa motsättningar mellan befolkningsgrupper och utmaningar kring frågor som hälsa och omsorg. Samtidigt finns det i städerna stora möjligheter att ta sig an utmaningarna på ett effektivt sätt – till exempel genom effektiva infrastrukturlösningar och genom att den byggda miljön kan användas på ett smart sätt och delas av många. Länet har stora möjligheter att gå före i en hållbar stadsutveckling, och det blir då viktigt att ta vara på innovationskraften och på de tekniska verktyg som idag finns tillgängliga.

Landsbygden har långsiktigt goda utvecklingsförutsättningar. Det finns areella näringar, som kan erbjuda hållbar tillväxt och som kommer att ha en avgörande betydelse för samhällets omställning till en biobaserad och klimatanpassad ekonomi. Landsbygden rymmer stora naturresurser och kulturvärden som erbjuder miljöer för attraktiva permanent- och deltidsboenden, friluftsliv och rekreation. Landsbygden behöver ses som en värdefull tillgång med många utvecklingspotentialer. Landsbygdens sociala och ekonomiska utveckling bygger i högre grad än tätortens på ett samspel mellan privata, offentliga och ideella insatser. Insatser behöver göras för att utöka möjligheten till gröna jobb. Insatser behöver också göras för att ta tillvara, tillgängliggöra och utveckla värdefulla natur- och kulturmiljöer.

Transportsystem

Jönköpings län är det sjätte största länet i Sverige sett till folkmängd och Jönköpings kommun är den tionde största kommunen i Sverige, med Jönköping som länets största stad. Länet har en unik strategisk position i Sverige och i Skandinavien och är en naturlig nod i stråken mellan storstadsregionerna Stockholm/Mälardalen, Malmö/Öresund och Göteborg.

Jönköpings län har alltid varit en mötesplats och ett centrum för kreativitet och skaparkraft. Duktiga entreprenörer och driftiga företagsledare har gjort att länet har utvecklats till en av landets mest dynamiska småföretagarregioner.

En god tillgänglighet skapas genom bland annat effektiva, pålitliga och hållbara transportsystem. Dessa är en förutsättning för att utvidga och knyta ihop arbetsmarknadsregioner och att stärka kopplingen mellan stad och land. Även när det gäller tillgänglighet och attraktiva miljöer är digitaliseringen och infrastruktur för denna central. Framgångsfaktorer när det gäller attraktiva miljöer är helhetssyn och sektorsövergripande samordning. Samordningen mellan insatser och åtgärder som regional tillväxt, transport, informationsteknik, klimat, miljö och energi, fysisk planering, kompetensförsörjning, näringslivsutveckling, innovationer, bostadsbyggande, kultur och kulturmiljöer samt servicefrågor behöver därmed stärkas i länet.

Transportsystemets utformning, funktion och användning ska bidra till att ge alla en grundläggande tillgänglighet med god kvalitet och användbarhet, samt bidra till utvecklingskraft i hela länet. Infrastruktur knyter ihop länet och är en central förutsättning för en växande ekonomi, ökad befolkning, förbättrade möjligheter till pendling, besök och ökad sysselsättning. Infrastruktur i form av vägar, järnvägar, flyg såväl som bredband är förutsättningar för att företag ska kunna verka i hela länet och för att hela länet ska kunna utvecklas.

För att invånarnas resor ska kunna förbättras krävs också förbättrad tillgänglighet till kollektivtrafik – också över länsgränserna för att knyta samman de funktionella arbetsmarknadsregionerna. Men utvecklingen av transportsystemet måste även möta andra behov än arbetspendling. Människor behöver få tillgång till service, omsorg och fritidsaktiviteter. Näringslivet behöver godstransporter för tillverkningsindustrin, och persontransporter för tjänstenäringslivet som besöksnäringen. För ett hållbart transportsystem behövs också ett utökat nät av cykelvägar längs läns- och riksvägarna. Detta skapar också förutsättningar för besöksnäringen. För en förbättrad och hållbar tillgänglighet behöver såväl det nationella järnvägsnätet som den regionala spårtrafiken byggas ut, bland annat med stambanor för höghastighetståg.

2. Textförändring

För en förbättrad och hållbar tillgänglighet behöver såväl det nationella järnvägsnätet som den regionala spårtrafiken uppgraderas.

En utmaning är att minska den klimatpåverkan som resor och transporter innebär och att utveckla ett hållbart transportsystem. Det innebär bland annat att insatserna för att få en fordonsflotta som är fri från fossila bränslen behöver intensifieras, att förutsättningarna för gång, cykling och kollektivtrafik behöver stärkas och att godstransporter i större utsträckning behöver ske på järnväg och till sjöss i stället för på väg.

Underhållet av järnvägssystemet behöver stärkas så att tågtrafiken kan bli mer tillförlitlig och arbetet med en hållbar stadsutveckling måste omfatta åtgärder för att säkerställa en effektiv kollektivtrafik. Samhällsplaneringen måste främja en hållbar och transportsnål samhällsutveckling, vilket i sin tur innebär en möjlighet att utveckla innovationer som kan leda till regionförstoring och regionintegrering med bland annat stöd av digitalisering och en utvecklad kollektivtrafik. Något som särskilt kan gynna kommuner belägna i länets ytterkanter.

3. Textförändring

Regionala samarbeten

För transportsystemet finns en nationell plan för tiden 2018-2029. I januari 2018 togs beslut om en ny regional transportplan för samma period. Sverigeförhandlingarna kring höghastighetståg, som bland annat har föreslagit tre stationslägen i Jönköpings län, lämnade sin slutrapport i december 2017. Det nationella beslutet kring höghastighetståg och deras infrastruktur har dock dröjt. Oavsett vad som händer med höghastighetstågen behöver beslut om en ny generation regionala tåg tas inom kort.

Prioriterat uppdrag:

Förberedelserna inför nästa nationella- och regionala transportplan påbörjas under 2019. Kommande plan omfattar perioden 2022-2033. I den 2018 beslutade regionala transportplanen pekas några områden ut som särskilt viktiga för länet och där underlag behöver tas fram inför kommande plan. Det gäller upprustning av det regionala järnvägsnätet, länsvägar som fått sänkt hastighet, viltolyckor och utbyggnaden av cykelvägar.

Flygplatsen och flygtrafiken är av stor betydelse för länets långsiktiga utveckling och behovet av flygtrafik måste ses i ett större sammanhang. För att bidra till en hållbar regional tillväxt behöver dock - både flygplatsen och flygresorna – en strategi för att bli fossilfria och därmed bidra till länets hållbara utveckling.

Fysisk planering och boende

I det nationella uppdraget lyfts betydelsen av hållbara och effektiva fysiska strukturer som stärker sambanden inom och mellan regioner. För att lyckas med det krävs en sektorsövergripande samverkan och samplanering mellan Region Jönköpings län och kommunerna, som utgår från ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbara perspektiv. Särskilt ska frågor om fysisk planering och boendemiljöer prioriteras i det regionala tillväxtarbetet. Hur den fysiska miljön utformas har stor betydelse för såväl näringslivets utveckling och konkurrenskraft som för utvecklingen av attraktiva livs- och boendemiljöer.

Prioriterat uppdrag:

Behov finns av att ta fram en gemensam översiktsplan och strukturbild för länet. Arbetet med en sådan plan påbörjas tillsammans med kommunerna under 2019. Syftet med planen är att den ska kunna utgöra grund för framtida planering och prioritering av byggnation, infrastruktur och trafik. Planen ska också omfatta andra viktiga områden som t.ex. ändliga resurser som åkermark och dricksvatten.

Tillgänglighet genom informations- och kommunikationsteknik

Tillgång till bredband är en förutsättning för digitalisering och att öka IT-användningen i samhället och därmed för att kunna bo och driva företag i hela länet. Bredband bidrar till nya möjligheter till kompetensutveckling och kompetensförsörjning och är avgörande för att tillhandahålla och ta del av god samhällsservice samt hantera samhällsutmaningarna. Bredband skapar också förutsättningar för en attraktiv och levande landsbygd. Framtida

välfärdstjänster kommer att vara beroende av ett väl utbyggt bredbandsnät och dess kapacitet är avgörande för att arbetsmetoder ska kunna effektiviseras och tjänster och affärsmodeller utvecklas.

Prioriterat uppdrag.

Regionen ska vara pådrivande i arbetet med att nå de nationella målen för utbyggnad av bredband i hela länet.

Kommersiell service

Tillgänglighet till olika typer av service är en förutsättning för hållbar tillväxt i hela länet. Vissa tjänster kan med fördel skötas på distans med stöd av en väl fungerande digitalisering, post- och paketservice. Andra serviceformer kräver fysiska besök på serviceställen. Avgörande för serviceställets funktion är dess lokalisering och hur transportsystemet fungerar. För en attraktiv boendemiljö krävs tillgång till dagligvaror, drivmedel, post, grundläggande betaltjänster och apoteksombud på rimligt avstånd. Servicepunkterna på landsbygden har en stor potential att utvecklas för att bidra till attraktiva miljöer och förutsättningar på landsbygden.

Kultur och fritid

För att över tid kunna säkerställa välfärden i form av vård, utbildning och omsorg är det av största vikt att skatteunderlaget säkras på en tillräckligt hög nivå. Att lyckas behålla länsinvånarna och att attrahera människor till länet är därför en stor utmaning som det är av avgörande betydelse att länet lyckas med.

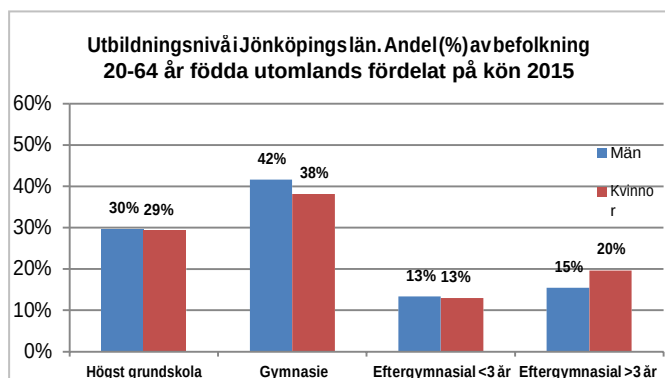
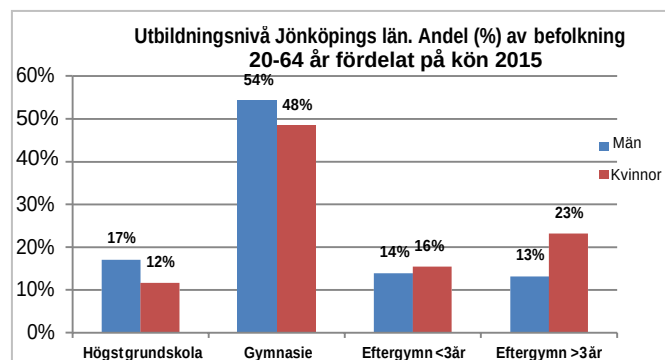
Livsstilsfaktorer värderas högt av både kvinnor och män när det gäller en attraktiv livsmiljö. Det handlar om faktorer som ett rikt och varierat kulturliv och god tillgång till fritidsaktiviteter. Undersökningar visar att för både gruppen landsortsbor och gruppen stadsortsbor är det av avgörande betydelse om det finns tillgång till konserter och andra typer av kulturevenemang i närområdet för valet att bo kvar, respektive flytta till en landsort (mindre tätort eller landsbygd). Ett rikt och varierat kulturliv är därmed inte bara viktigt för att länets nuvarande befolkning ska uppleva länet som attraktivt, det är också av central betydelse för att länet över tid ska upplevas som attraktivt för unga människor, både de som bor här idag och de som bor i större städer.

Kulturen och föreningslivet betyder också mycket för utvecklingen av den sociala sammanhållningen och kultur, kulturarv och naturmiljöer har betydande roller för individers utveckling. Kultur och fritidsaktiviteter främjar människors kreativitet vilket är av stor betydelse för förnyelse- och innovationsförmåga. Kulturens och fritidens betydelse för en hållbar samhällsutveckling och en långsiktig regional tillväxt och utveckling är alltså stor.

Kompetensförsörjning

Den demografiska utvecklingen gör att tillgången till arbetskraft i länet riskerar att minska under överskådlig tid samtidigt som tillgången till kunskap och kompetens i bred bemärkelse är en central konkurrensfaktor för länet i den globala kunskapsekonomin. För att vända denna utmaning till en styrka behöver alla invånares kompetens ses, tillvaratas och utvecklas för att kunna främja företagande, entreprenörskap, utveckla nya varor, tjänster, affärssystem och tekniska lösningar. Tillgång till relevant kompetens är en förutsättning för fortsatt utveckling av näringsliv och offentlig verksamhet.

Efterfrågan på arbetskraft inom nya yrkeskategorier kommer att uppstå, vilket ytterligare betonar individers behov av kompetensutveckling, livslångt lärande och förmåga till omställning. Det ställer också krav på utbildningssektorn att kunna möta snabbt skiftande utbildningsbehov och anpassa insatser individuellt för att länet ska kunna nyttja dels den potential som står utanför arbetsmarknaden men också digitaliseringens möjligheter. Förmågan att ta tillvara på hela arbetskraftens kompetens, kreativitet och erfarenhet oavsett bakgrund, kön, härkomst, ålder eller boendeort kommer vara helt avgörande för länets långsiktiga tillväxt och utveckling. Det är också avgörande för att säkra välfärden och den sociala sammanhållningen i hela länet. Arbetet med matchning utifrån det utbud och den efterfrågan som finns i länet kommer bli centralt.

För att säkra länets tillväxt och utveckling behöver fungerande samverkansstrukturer kring utbildning, kompetensutveckling och livslångt lärande etableras och utvecklas.

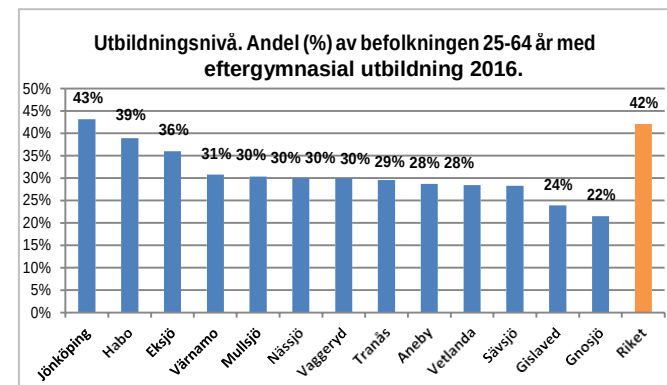
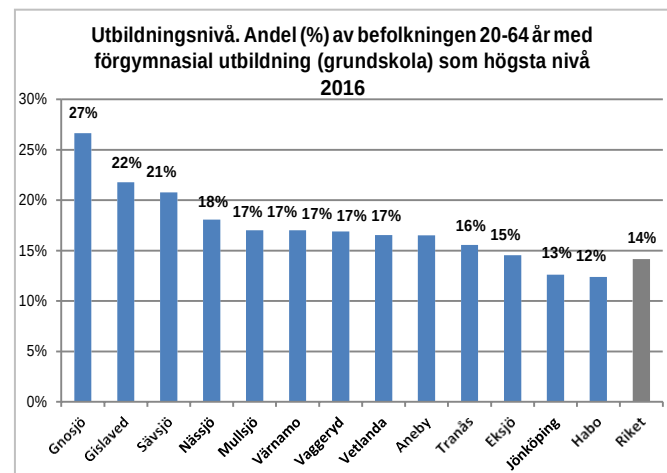
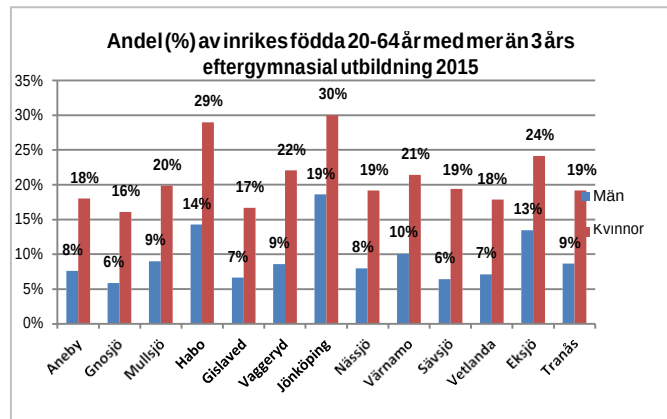
Yrkesutbildningar på gymnasial och yrkeshögskolenivå har en särskilt stor betydelse för kompetensförsörjningen i länet för att säkra den direkta kopplingen till näringslivets behov av arbetskraft. En generell höjning av länets relativt sett låga formella kompetensnivå är också av central betydelse för en långsiktigt hållbar tillväxt och utveckling.

Samverkan med Jönköping University har en strategisk roll för att skapa förutsättningar för innovation, utveckling och kompetens i hela länet.

Tillsammans arbetar Region Jönköpings län och Jönköpings University för att stärka forskningsfinansieringen för högskolan. Under 2017 invigdes den nya forsknings- och utbildningsmiljön inom kunskapsintensiv produktframtagning (SPARK). Den ska bidra till att utveckla länets och Sveriges tillverkningsföretag mot mer kunskapsintensiva produkter och processer. Att Jönköping University får tillräckligt med utbildningsplatser inom kritiska utbildningsområden är av stor betydelse för att långsiktigt försörja länet med relevant arbetskraft - både inom offentliga och privata näringar - och för att höja den formella kompetensnivån i länet.

En akut utmaning är att arbetsmarknadens kompetensbehov och kompetensen hos de som står till arbetsmarknadens förfogande inte matchar. Arbetsförmedlingen talar idag om full sysselsättning hos gruppen inrikes födda och utanför arbetsmarknaden står idag människor med kort utbildningsbakgrund och personer med funktionsnedsättningar som påverkar arbetsförmågan negativt. Samtidigt innebär grupperna som idag står utanför arbetsmarknaden, tillsammans med ~~invandringen~~, ett nödvändigt tillskott till arbetsmarknaden då arbetskraftsbristen⁷ fortsätter stiga i de flesta branscher i länet. Arbetskraftsbristen uppgick i december 2017 till: ca 40 procent inom industrin, den privata tjänstesektorn och IT-sektorn, drygt 50 procent inom byggbranschen, bland transportföretagen samt inom finansiell verksamhet och företagstjänster, 60 procent inom hotell- och restaurang och 75 procent inom offentlig sektor, (framförallt utbildning) och vilket hämmar tillväxten i länet⁸.

För ungas tillträde till arbetsmarknaden är det av största vikt att de fullföljer utbildningen på ett nationellt program i gymnasieskolan.

4. Textförändring arbetskraftsinvandring.

5. Tillägg

Regionen bör redan innan eleverna gör sitt gymnasieval informera om att en fullföljd utbildning till sjuksköterska garanterar en provanställning i regionen.

Internationellt samarbete

För att möta de samhällsutmaningar som länet står inför: ökad global konkurrens, den demografiska utvecklingen, samt klimat-, miljö- och energifrågorna krävs det internationellt samarbete. Företagen och

arbetskraften rör sig på en global marknad och därför behöver det finnas ett internationellt perspektiv på det regionala tillväxt- och utvecklingsarbetet. Strategiska samarbeten och partnerskap behöver etableras inom Sverige och i andra länder för att stödja näringslivet utveckling. EU-samarbetet sätter ramarna för många utvecklingsfrågor och påverkar också förutsättningarna genom de fonder och program som möjliggör och skapar incitament för projekt, företagsutveckling och innovation.

Länet behöver också i än högre grad dra nytta av globaliseringens möjligheter genom en starkare delaktighet i de globala värdekedjorna. Förutsättningarna för direktinvesteringar behöver ständigt utvecklas och företagens exportmöjligheter behöver stärkas. De globala värdekedjorna skapar nya förutsättningar för små och medelstora företag att delta i de globala marknaderna exempelvis som underleverantörer eller som leverantör av specialiserade insatsvaror. Värdet av tillverkade produkter blir alltmer beroende av de tjänster som säljs tillsammans med varorna. Kunskapsbaserat kapital och innovation blir allt viktigare. Globaliseringen ställer därmed nya krav på näringslivet och samhällets förmåga att utvecklas och möta de utmaningar som finns – vilket också innebär möjligheter.

Det regionala utvecklingsarbetet behöver i högre grad stödja företagen i länet genom en större internationell utblick som kan frigöra utvecklingspotentialen hos de små och medelstora företagen och bidra till fler affärsmöjligheter.

Region Jönköpings län är medlem i Assembly of European Regions (AER) där regionen har en politisk representation och tillsammans med övriga Smålands län, Blekinge och Halland och lärosätena i länen driver Region Jönköpings län ett Brysselkontor. För medborgarna finns Europa Direktkontoret som arrangerar aktiviteter på skolor, arbetsplatser och offentliga arenor i syfte att höja kunskapen om EU och internationaliseringen för allmänheten.

6. Textförändring

Region Jönköpings län ska på sikt avveckla medlemskapet i Assembly of European Regions (AER) och utvärdera vad Brysselkontoret ger i mervärde för regionen.

Analys av det regionala utvecklings- och tillväxtarbetet

Utvecklingen i länet ska kontinuerligt analyseras, följas upp och utvärderas. Utifrån dessa analyser ska resultatet av det regionala tillväxtarbetet årligen redovisas till regeringen. I denna analys ska särskild hänsyn tas till funktionella regionala samband inom som över läns- och landsgränserna samt olika typer av landsbygder och tätorter. Analysen ska göras utifrån ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet med kön som övergripande indelningsgrund. Arbetet med strukturbilder ska utvecklas och ansvaret för den övergripande samhällsplaneringen förflyttas stegvis över till regionerna. I det nationella uppdraget anges att regionala utvecklingsaktörerna ska stärka och utveckla analyskapacitet och kompetens avseende såväl kvalitativa som kvantitativa regionala analyser. Detta är ett arbete som behöver intensifieras och breddas för att klara de nationella redovisningarna och för att utveckla den sektorsövergripande samverkan och samplaneringen med kommunerna.

Verktyg för att leda regional tillväxt och utveckling

Rollen som ansvarig för tillväxt och utveckling i länet

Det nationella uppdraget tydliggör att det regionala utvecklingsansvaret innefattar ansvar för det regionala tillväxtarbetet, den regionala utvecklingsstrategin och transportinfrastrukturplanering. Roller och ansvarsfördelning ska vara tydliga och organiseringen ska leda till att den regionala utvecklingsansvariga leder och utvecklar det regionala arbetet för en hållbar tillväxt och utveckling i länet. Regeringen trycker på att förutsättningarna för ett mer resultatinriktat genomförande av den regionala tillväxtpolitiken måste utvecklas och stärkas. I uppdraget ingår att ansvara för företagsstöd, medel för projektverksamhet samt stöd till anläggning av kanalisation. Inom kompetensförsörjningsområdet har den regionalt utvecklingsansvariga ett uppdrag att inom ramen för kompetensplattformar utveckla samverkan inom kompetensförsörjning och utbildningsplanering på kort och lång sikt. Samverkan med de statliga myndigheterna behöver vara omfattande då dessa inom sina verksamheter ska verka för att målen i den regionala utvecklingsstrategin uppnås. Samverkan behöver vara extra nära länsstyrelsen, näringslivet och det civila samhällets organisationer, i synnerhet kommunerna. Ett starkt regionalt ledarskap är enligt regeringen en viktig framgångsfaktor för regional tillväxt och utveckling. Ett ökat regionalt ansvar och inflytande över det regionala tillväxtarbetet ställer höga krav på ett starkt regionalt ledarskap med förmåga att göra prioriteringar på kort och lång sikt.

Detta ansvar handlar om att företräda regionala intressen, samla aktörer från lokal, regional och nationell nivå, däribland näringsliv, akademi samt det civila samhället, skapa samarbeten och erfarenhetsutbyten med andra länder, göra prioriteringar på kort och lång sikt, utifrån analyser och ett kontinuerligt lärande ta fram en

långsiktig och strategisk planering för att uppnå regionala långsiktiga mål och visioner, ta initiativ till och kunna fatta strategiska och snabba beslut samt leda, samordna och koordinera utvecklingsprocesser i länet.

För att lyckas med detta krävs både legitimitet och mandat för att samla aktörer och att utveckla och driva det regionala tillväxtarbetet.

Projektmedel för utveckling

Region Jönköpings län tilldelas årligen statliga utvecklingsmedel, så kallade 1:1 medel. Dessa pengar fördelas mellan projektstöd, företagsstöd och kommersiell service. Den årliga bemyndiganderamen uppgår innevarande år till ??? (62 mnkr 2018) miljoner kronor och anslaget som kan utbetalas till ?? (24 mnkr 2018) miljoner kronor. Bidrag som kräver minst 50 procents medfinansiering ges till projekt som stimulerar näringslivsutveckling och innovation, kompetensförsörjning och internationellt samarbete.

Region Jönköpings län avsätter därutöver 27,5 miljoner kronor till stöd för olika former av projekt och verksamheter som bidrar till regional tillväxt.

Utöver ovanstående har Region Jönköpings län möjlighet att tillsammans med andra aktörer eller själv söka EU- eller statliga medel från insatser och utlysningar som ytterligare kan stärka det regionala utvecklingsarbetet. Det finns en förväntan från övriga aktörer i det företagsfrämjande systemet att regional utveckling i högre grad ska ta på sig ledartröjan för kritiska projekt så att de dels blir av och dels genomförs med hög kvalitet och samordning.

EU:s strukturfonder är viktiga verktyg för att genomföra EU:s gemensamma sammanhållningspolitik. Jönköpings län tillför i dessa sammanhang NUTS II-området Småland och Öarna.

Egna verksamheter inom Regional Utveckling

Region Jönköpings län leder det regionala tillväxt- och utvecklingsarbetet dels genom samverkan, samordning och koordinering av olika aktörer i länet och deras arbete och dels genom egna verksamheter. Utbildning och kultur och Länstrafiken är två stora verksamheter inom Region Jönköpings län och tillsammans med Energikontoret, Kommunal utveckling och Folkhälsa bidrar de till måluppfyllelsen inom Regional utveckling i länet.

INRIKTNINGAR OCH PRIORITERINGAR

Regional utveckling hanteras av nämnderna för Arbetsmarknad, Näringsliv och Attraktivitet (ANA), samt Trafik, Infrastruktur och Miljö (TIM). Nedan anges respektive nämnds ansvarsområde under förslaget till strategiska mål och framgångsfaktorer. Utgångspunkterna för verksamhetsområdena Utbildning och Kultur, respektive Länstrafiken redovisas nedan.

UTBILDNING OCH KULTUR

Kultur kommer från latinets *cultura* som kan översättas till odling och bildning. Genom ett rikt och varierat kulturliv som erbjuder medborgare och besökare mångfacetterade kulturupplevelser odlar folkhögskolor, naturbruksskolor och Smålands musik och teater demokrati, attraktivitet, skapar förutsättningar för ökad turism och arbetstillfällen och ett bra liv i en region som är attraktiv för människor och företag.

Genom utbildning inom naturbruk och folkhögskola bidrar Region Jönköpings län till tillväxt och utveckling av människor, framtidsnäringar och länet. Utbildningarna ska med bredd, djup och kvalitet överensstämma med efterfrågan och behov på arbetsmarknaden. Kultur är även hälsofrämjande och rehabiliterande, därför ses kulturen som en investering och en regional utvecklingsfaktor. Det skapar förutsättningar för Jönköpings län att vara den bästa platsen att leva på.

Utbildningsverksamhet

Region Jönköpings län driver folkhögskoleutbildningar och är, på uppdrag av länets kommuner, huvudman för gymnasieskolans naturbruksprogram.

Folkhögskoleutbildning

I det livslånga lärandet har folkbildningen genom folkhögskolorna en viktig roll att fylla. Folkhögskolan skiljer sig från andra skolformer. Den enskilda skolan har stor frihet att utforma sina kurser utifrån skolans speciella inriktning och profil. Den har också möjlighet att göra anpassningar efter förkunskaper, intressen och behov hos elever. Basen för folkhögskolornas utbildningsinriktning är den allmänna linjen, som främst är avsedd för dem som saknar grundskole- eller gymnasieutbildning. Folkhögskolorna spelar en stor roll för utbildning av personer med kort utbildning, invandrare och personer med funktionsnedsättningar. Folkhögskoleutbildningen finansieras huvudsakligen av statliga medel och bidrag från landstingen/regionerna.

För Region Jönköpings läns egna folkhögskolor gäller den profilering som lagts fast 2013 och som innebär kultur för Sörängens folkhögskola och folkhälsa för Värnamo folkhögskola.

Finansiering av folkhögskolor sker i huvudsak genom ersättning baserad på deltagarvecka. Ersättningsnivån och maximalt finansierade veckor på egna och rörelsedrivna folkhögskolor i länet fastställs inför varje budgetår. Ett särskilt ägarstöd som tar hänsyn till skolornas lokalmässiga förutsättningar utgår till egna folkhögskolor. Ersättningsnivån för folkhögskolor utanför länet ska följa rekommendation från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

Gymnasieutbildning

På uppdrag av länets kommuner genomför Region Jönköpings län naturbruksutbildning inom ramen för gymnasieskolan. Nu gällande samverkansavtal med kommunerna gäller till 31 december 2019. Avtalet har kompletterats med en överenskommelse om fortsatt samverkan fram till 2023. Förutom utbildning, är naturbruksgymnasierna också en regional mötesplats för forskning, näringsliv, organisationer och andra som söker kunskap inom naturbruk och utveckling av landsbygdsföretagande.

Naturbruksgymnasierna ska utvecklas i samråd med länets kommuner. Det sker genom utvecklingsrådet för naturbruk, där både Region Jönköpings län och länets kommuner har representanter. Naturbruksprogrammet ska erbjuda ett brett utbud av olika inriktningar.

Utöver gymnasieutbildning ska även utbildningar inom yrkeshögskola och uppdragsutbildning som är anpassade efter näringsens behov erbjudas. För att uppnå målsättning i samverkansavtalet med länets kommuner om att naturbruksgymnasierna ska vara ledande inom sina områden och att det ska ske ett kontinuerligt utvecklingsarbete, har en branschanalys och en bedömning gjorts om förutsättningar och framtida inriktning för perioden fram till och med 2022. Överenskommelse har träffats med länets kommuner om fortsatt samverkan under denna period. Naturbruksgymnasierna ska utvecklas mot att bli kunskapscentra för naturbrukets aktörer.

Investeringar naturbruksgymnasierna

För kommande investeringar gäller som grundläggande förutsättning att de kan finansieras med ett stabilt elevunderlag. Då utbildningen drivs på uppdrag av länets kommuner krävs att beslut om genomförande sker i nära samråd med länets kommuner och att objekt och finansiering godkänns av kommunerna.

Kultur

Kultur har betydelse långt utöver att enbart omfatta konstnärlig verksamhet. Kultur kan tillföra en viktig dimension till andra samhällsområden, men också i samverkan med andra politikområden fungera som motor för regional utveckling och tillväxt. Insatser inom kulturområdet har betydelse för att stärka människors kreativitet, stärka den lokala identiteten och bidra till ett öppet och kreativt klimat i en region. Möjligheten att ta del av, och aktivt delta i, ett rikt kulturutbud är viktigt för individens välfärd och välbefinnande. Kultur är hälsofrämjande och rehabiliterande, men bygger även broar mellan människor och verksamheter. Ett rikt kulturliv och en levande kulturmiljö medverkar till att en bygd, region eller landsdel är attraktiv vid företagsetableringar. Det skapar nya arbetstillfällen och påverkar hur människor väljer bosättningsort. Väl marknadsförda kulturmiljöer och kulturminnen bidrar till ökad turism och fler jobb.

Regional kulturplan

Jönköpings län ingår i samverkansmodellen för statens stöd till regional kulturverksamhet. Målet med modellen är att öka utrymmet för regionala prioriteringar och variationer vilket innebär att Region Jönköpings län ansvarar för fördelning av statsbidrag till regional kulturverksamhet. Den regionala kulturplanen ligger till grund för fördelningen. Kulturplanen är ett kultur- och konstpolitiskt dokument som beskriver inriktningen för det regionala konst- och kulturlivet. Kulturplanen för 2018–2020 har tagits fram i samråd med länets kommuner och andra regionala aktörer och anger inriktning för kulturpolitiken och där med i första hand hur befintliga resurser ska disponeras. Samtliga verksamheter inom kultursamverkansmodellen har uppföljningsbara

uppdrafsbeskrivningar. De satsningar och prioriteringar som beskrivs i den regionala kulturplanen har uppföljningsbara handlingsplaner. För den aktuella planperioden är följande övergripande mål satta:

- Kulturen ska vara vital och närvarande i hela länet.
- Möjligheter för alla att delta och ta del av kulturliv och kulturupplevelser.
- Ett välutvecklat konst- och kulturliv präglat av hög kvalitet inom både bredd och spets.

Kultur och hälsa

Kultur har en stor betydelse för såväl samhället i stort som för den enskilde individen. Kultur kan vara en viktig del av vård, omsorg och rehabilitering men också ge intellektuell stimulans, öka människors motivation, livslust och bidra till god livskvalitet och livsmiljö. För att bidra till en mer jämlik hälsa behöver därför tillgången av kultur öka för personer som har svårt att ta del av den kultur som erbjuds i samhället. En styrgrupp för Kultur för jämlik hälsa och vård är etablerad i samverkan med länets kommuner, kulturinstitutioner och bildningsförbund. I flera av Sveriges regioner tillhandahålls kulturprogramsverksamhet riktad till patienter inom hälso- och sjukvård och personer inom äldre- och handikappomsorg.

Region Jönköpings läns kulturverksamhet

Region Jönköpings län utövar sitt regionala kulturanvar genom kulturinstitutionerna; Smålands Musik och Teater, Jönköpings läns museum samt genom kulturutvecklare inom dans, film, bild och form, hemslojd och regionbibliotek. Dessutom ger Region Jönköpings län stöd till organisationer inom kulturområdet och det fria kulturlivet.

Smålands Musik och Teater

Verksamheten inom Smålands Musik och Teater omfattar egna och köpta produktioner inom musik, teater, musikteater och dans. Ett uppdrag är att bredda intresset och engagemanget för kulturen, genom samverkan med amatörer, barn och ungdomar, studieorganisationer med flera.

7. Tillägg

Större föreställningar måste gå ihop sig. Man bör överväga att låta privata arrangörer anordna större uppsättningar/konserter. Det minskar de ekonomiska riskerna för regionen och även behovet av anställd personal. Privata aktörer kan även bidra till ett kulturutbud som lockar en bredare publik.

Jönköpings läns museum

Region Jönköpings län är tillsammans med Jönköpings kommun och Hembygdsförbundet, stiftare av Jönköpings läns museum. Region Jönköpings län ansvarar för verksamhetens innehåll och utveckling. Jönköpings kommun ansvarar för att tillhandahålla ändamålsenliga lokaler. Stiftelsen Jönköpings läns museum har som huvudsyfte att ge allmänheten möjlighet att ta aktiv del av sin historia, nutid och framtid.

Övrig kulturverksamhet

Kultur och utveckling

Region Jönköpings läns egna utvecklare inom dans, film, bild och form, hemslojd samt regionbibliotek är en samlad kompetens för stöd till kulturell utveckling i länet. Genom konstnärlig utsmyckning av Region Jönköpings läns lokaler tillhandahålls stimulerande miljöer för besökare och medarbetare samtidigt som konstinköp stödjer konstens utveckling och ger arbetstillfällen för konstnärer.

8. Tillägg

För att utveckla allmänhetens intresse för konst kan en permanent konstupställning skapas för alla konstupövare i länet. En utställning som finns både på webben och fysiskt, med prisuppgift på konsten. Utställningen ska vara lättillgänglig för alla och kan bli en offentlig plattform där Regionens löskonst köps in.

Studieförbund

Studieförbund som organiserar folkbildningen är en del av folkrörelsen i Sverige. Folkbildningen inom studieförbunden finansieras till stora delar genom stöd från staten, landsting/regioner och kommuner. Region Jönköpings län lämnar bidrag till studiedistrikt som är anslutna till studieförbund som får statligt stöd. Bidragen syftar till att främja länsinvånarnas behov och intressen för bildning, gemenskap och kultur. Bidragen avser stöd till administration, genomförande av kursverksamhet samt för anordnande av kulturarrangemang.

Kulturbidrag till organisationer och enskilda

Bidrag kan utgå till inom länet verksamma organisationer, sammanslutningar och enskilda som driver verksamhet inom kulturområdet utifrån kulturplanens mål och inriktningar. Stöd kan ges i fem olika former:

- Verksamhetsbidrag för stadigvarande verksamhet
- Arrangörsbidrag för lokala kulturarrangemang,
- Utvecklingsbidrag.
- Barnkulturpeng till länets kommuner
- Stipendier

9. Tillägg

För att få uppföljning över hur bidragen används ska varje studieförbund årligen återredovisa till nämnden hur bidraget använts. Varje år ska också ansökan om förnyat bidrag lämnas till nämnden med uppgift om hur pengarna avser användas och vilka kommunala bidrag förbundet erhållit föregående år.

Kulturen ska nå ut till fler

Region Jönköpings län har relativt, sett till andra län, en låg andel statliga kulturmedel per invånare. Arbete pågår för att de nationella kulturanslagen till länet ökar för att förstärka den kulturverksamhet regionen idag ansvarar för men också för att utveckla det fria kulturlivet.

Skapa förutsättningar för konstutövare

Smålands Musik och Teater ska verka för att nå och engagera länets alla invånare med ett varierat utbud för skilda smakriktningar. Ökad samverkan inom och utom länet med andra arrangörer och teatrar ska eftersträvas. Samverkan i olika former med amatörteatergrupper och amatörmusiker ska vara ett naturligt inslag i verksamheten. För att matcha produktion och beställning ska Smålands Musik och Teater under 2019 fortsätta verka för att utveckla långsiktiga överenskommelser och samarbeten med kommuner och/eller lokala aktörer.

Smålands musik och teater ska skapa fler kulturella möten

Smålands musik och teater har också den viktiga uppgiften att bredda verksamheten för att nå nya målgrupper och skapa möten mellan amatörer och teatern. Det fria kulturlivet ska få förutsättningar för att utöva sin kulturverksamhet på Spira till rimlig kostnad.

Kulturhuset Spira är ett tydligt nav för professionell scenkonst till förmån för länets invånare. Smålands musik och teater har ett särskilt uppdrag riktat till länets barn och unga. Region Jönköpings län erbjuder länets kommuner en barnkultur-peng där länets barn ges möjlighet att få en kulturupplevelse under både sin låg- och högstadietid. Skolorna själva arrangerar och finansierar eventuella transporter.

Stiftelsen Jönköpings läns museum

Verksamheten är baserad på statens kulturpolitiska mål (resultatet av SOU2009:16). Särskilt centralt är det mål som uttrycks som ”främja ett levande kulturarv, som bevaras, används och utvecklas”. Museet ska arbeta för att människor får möjlighet att ta tillvara kulturarv i ökad omfattning och i nya sammanhang. Ett särskilt ansvar finns för att utveckla och förnya engagemanget kring kulturmiljövårdsområdet, vilket sker utifrån de nationella målen för kulturmiljöarbetet

LÄNSTRAFIKEN

Region Jönköpings läns vision ”För ett bra liv i en attraktiv region” förutsätter bland annat goda möjligheter att resa i det dagliga livet. Det innebär att kollektivtrafiken genom ett så bra trafikutbud som möjligt ska erbjuda resenärerna en prisvärd, enkel och säker resa till sitt arbete, sina studier eller fritidsaktiviteter. Kollektivtrafiken ska ses som ”Det naturliga resvalet” och bedrivas med omtanke om resenärer och omvärld.

God tillgång till kollektivtrafik är inget mål i sig utan ett verktyg för att möjliggöra människors resor till arbete, studier, kultur- och fritidsaktiviteter, för att vidga arbetsmarknadsområdena inom länet men också utanför. Det skapar utveckling och attraktivitet.

Kollektivtrafikmyndighet

Region Jönköpings läns uppgifter som kollektivtrafikmyndighet regleras i Kollektivtrafiklagen (SFS 2010:1065). Lagen innebär bland annat att kollektivtrafikföretag fritt och inom alla geografiska marknadssegment får etablera kommersiell trafik. En kollektivtrafikmyndighet ska ta fram ett regionalt trafikförsörjningsprogram som beskriver den trafik som kan bli föremål för offentlig finansiering.

Trafikförsörjningsprogram till 2025

En övergripande strategi för utveckling av kollektivtrafiken bygger på koncentration till stråk där förutsättning för ökat resande är goda. Stråken måste samtidigt balanseras med en grundläggande trafikförsörjning för hela länet. Detta för att stödja en socialt hållbar utveckling och ge förutsättningar för en samhällsservice i hela länet. Områden som inte har förutsättningar för en utbyggd kollektivtrafik eller som har långa gångavstånd till hållplatser där stråk utvecklas, kan få tillgång till en bra kollektivtrafik genom lösningar som kombinerar bil- och kollektivtrafik eller cykel- och kollektivtrafik. Kollektivtrafiken ska utvecklas med fokus på fyra områden:

- Skapa möjligheter till arbets- och studiependling.
- Skapa goda resmöjligheter mellan större orter i länet och till angränsande län.
- Garantera ett grundläggande trafikutbud.
- Underlätta resor med flera färdmedel.

Väl fungerande kollektivtrafik är också en av förutsättningarna för att nå miljömålen och en långsiktig och hållbar utveckling.

Nuvarande regionala trafikförsörjningsprogram för länet antogs 2012 och gäller till 2025. En mindre revidering gjordes hösten 2016. Programmet, som är en viktig del i den regionala utvecklingsplaneringen, anger långsiktiga och strategiska mål för hur kollektivtrafiken kan bidra till regional utveckling och ett hållbart samhälle. Programmet bygger på de samråd med kommuner, kollektivtrafikföretag och organisationer som har genomförts i länet samt även på de samråd som har ägt rum med angränsande läns regionala kollektivtrafikmyndigheter, myndigheter, organisationer, kollektivtrafikföretag och näringsliv. Det regionala trafikförsörjningsprogrammets långsiktiga målsättningar är utgångspunkt för de årliga målen i budget.

I trafikförsörjningsprogrammet anges följande långsiktiga mål:

Målområde	Mål till 2025
Resande	25 miljoner resor per år inklusive skolkortsresor 60-procentig resandeökning exklusive skolkortsresor jämfört med 2011
Kundnöjdhet (andel nöjda)	Allmän trafik alla länsbor 65 procent Allmän trafik resenärer 80 procent Serviceresor 85 procent
Tillgänglighet	Fler ska kunna resa med den allmänna kollektivtrafiken genom tillgänglighetshöjande åtgärder
Skattesubventionsgrad	Den allmänna kollektivtrafiken ska över tid ha en skattesubventionsgrad på ca 50 procent
Miljö	All allmän kollektivtrafik ska drivas med förnyelsebara drivmedel Trafikens totala energiförbrukning/km ska minska med minst 25 procent

Prioriterat uppdrag:

Gällande trafikförsörjningsprogram sträcker sig fram till år 2025. En rad förändringar har skett i samhället sedan programmet antogs 2012 och som påverkar resandet. Bland annat förstoras arbetsmarknadsregionerna och resande över länsgränser ökar. Nya former för vårt resande håller på att växa fram genom ökad samverkan mellan kollektivtrafik och andra transportslag. Klimatmålen för trafikens utsläpp ska uppnås. Arbetet med ett nytt trafikförsörjningsprogram påbörjas och som omfattar tiden fram till 2035.

Tåg

På vilket sätt den regionala tågtrafiken ska utvecklas avgörs både av Region Jönköpings läns ambitioner samt av banornas tekniska standard och planerna på upprustning och utveckling. Eftersom regionaltågtrafiken har en långsiktigt strukturerande effekt i samhället är det mycket viktigt att planeringen av de framtida regionala tågsuppläggen och järnvägsinvesteringarna synkroniseras. 2022-2023 behöver Länstrafiken förnya sin fordonsflotta inom Krösatågen och en överenskommelse om fordonsanskaffning har tecknats med länen inom Regionsamverkan Sydsverige. De nya fordonen kan ej underhållas i nuvarande depå och planering för ny depå i Nässjö pågår tillsammans med Nässjö kommun och Trafikverket.

Serviceresor

Region Jönköpings län genom Länstrafiken ansvarar för Serviceresor (närtrafik, sjukresor, färdtjänst) och det finns ett standardiserat koncept för hela länet. Detta gäller regelverk (exklusive skolskjutsar) liksom hur trafiken ska integreras med och komplettera linjetrafiken. För sjukresor och färdtjänst är det särskilt viktigt att, inom ramen för ett kollektivt resande, ta hänsyn till de speciella behov som finns bland sjuka och personer med funktionsnedsättning.

Kollektivtrafik övergripande

Inriktningar 2019

- Inom Regionsamverkan Sydsverige fortsätta arbeta med framtagandet av ett nytt biljett- och betalsystem. Målsättningen är att ha ett nytt system med möjlighet till länsöverskridande resor i drift senast december 2019. Arbetet utgår ifrån den nationella standard som arbetats fram inom Samtrafikens biljett- och betalsystemsprojekt.
- Samarbetet inom Sydntaxan och med övriga grannlän. Region Jönköpings län ingår i Sydntaxan som är ett samarbete inom Regionsamverkan Sydsverige med syfte att förenkla resandet över länsgräns i Sydsverige. För att göra resandet så enkelt som möjligt är det viktigt att fortsätta arbetet med att ta fram gemensamma reseprodukter över alla länsgränser, även till Östergötland. Under 2018 har Sydntaxan reviderats och ett nytt dokument "Sydntaxan 2.0" föreslås antas av respektive län så att det börjar gälla senast vid införandet av det nya biljett- och betalsystemet.
- Valet av trafikslag och kapacitetsutnyttjandet i fordonen har stor påverkan på trafikkostnaderna. Aktiv marknadsföring, effektiva försäljningskanaler, till exempel till arbetsgivare och företag och bra information till resenärer och länsinvånare är viktigt för att öka resandet och därmed intäkterna.
- En överenskommelse om samverkan för biogas i Jönköpings län har tecknats med länets kommuner. Inför kommande trafikupphandlingar är det viktigt att noggrant utreda vilka alternativ som finns vad gäller drivmedel till våra fordon.

10. Tillägg

- En utredning av kostnader och konsekvenser för avgiftsfri kollektivtrafik på dagtid från 75 år och uppåt för mantalsskrivna i länet.

Prioriterade uppdrag:

Ett nytt biljett- och betalsystem tas i drift 2019/2020 och uppstart av trafik sker efter genomförda upphandlingar 2019-2021. För att öka resandet och uppnå målen i trafikförsörjningsprogrammet ska en ny strategi- och marknadsplan tas fram för Länstrafiken.

Ett nytt koncept för närtrafiken ska utvecklas tillsammans med kommunerna. Ökad samverkan och samordning av all offentligt upphandlad trafik kan ge bättre förutsättningar att tillgodose landsbygdens behov av resor och skapa fler resmöjligheter. I arbetet med ett nytt koncept för närtrafiken ingår också att pröva om man kan inkludera t.ex. samåkningstjänster eller andra tjänster som ökar tillgängligheten på landsbygden.

Stadstrafik

För att förbättra kapaciteten på linje 1 vilken har flest resenärer i stadstrafiken i Jönköping utreds möjligheten att göra om linjen till ett så kallat BRT-stråk (Bus Rapid Transit, busstrafiksystem med lösningar från spårtrafik).

Målsättningen är att kunna erbjuda resenärerna en förbättrad kapacitet i samband med starten av nästa trafikavtalsperiod i juni 2021.

Trafikavtalet i Jönköpings stadstrafik är förlängt till juni 2021 vilket medför ökade kostnader från och med juni 2019. För att de beslutade utökningarna i trafikförsörjningsprogrammet ska kunna genomföras i stadstrafiken i Jönköping är en ny bussdepå nödvändig.

Inriktningar 2019

- Planera för första delsträckan av en ny framtida stomlinje i Jönköping.
- Införa den första elbusslinjen i Jönköping. Vid halvårsskiftet beräknas den nya elbusslinjen 17 starta med sträckningen Strandängen – Östra centrum (eventuellt Strandängen - A6).
- Genomföra ny stadsbussupphandling i Jönköping med avtalsstart i juni 2021.
- Medverka i arbetet för ny bussdepå i Jönköping med inflyttning i juni 2021.
- Utbyte av stomlinjebussarna i Jönköping till nya biogashybridbussar

11. Textförändring

- Utbyte av stomlinjebussarna i Jönköping till nya elhybridbussar.

Regiontrafik

Inriktningar 2019

- Slutföra ny regionbussupphandling med avtalsstart juni 2020.
- Planera för fler turer Jönköping – Falköping – Skövde/Göteborg från december 2019 i enlighet med Västra Götalandsregionens Målbild Tåg 2035.
- Anskaffa nya tågfordon inom Krösatågssystemet som ersättning för och utökning av befintlig fordonsflotta i enlighet med målen i det Regionala trafikförsörjningsprogrammet. Fordonen kommer att börja levereras 2022-2023.
- Medverka i arbetet för ny tågdepå i Nässjö tillsammans med Nässjö kommun och Trafikverket.

Serviceresor

För 2019 föreslås ingen justering av egenavgiften, ersättningen för egen bil samt boende och högstkostnadsskyddet vad gäller sjukresor. Regler för sjukresor och färdtjänst framgår av bilaga.

Antal resor(tusental)	Plan 2019	Resultat 2016	Resultat 2017
Sjukresor	167	153	165
Färdtjänstresor	496	497	491
Närtrafik	25	19	25
Totalt antal serviceresor	688	669	681

Inriktningar 2019

- Slutföra ny servicereupphandling med trafikstart september 2020.
- En utvärdering av närtrafiken har genomförts och utifrån denna har en översyn av hur närtrafiken kan utvecklas och vara en del i omställningen till ett hållbart samhälle gjorts.
- En översyn av regelverket för sjukresor har gjorts under 2018.

Resursförstärkning

Trafikförsörjningsprogrammets mål om ett ökat resande kommer att kräva betydande resursförstärkningar men också omDispositionering av resurser från trafikutbud med lågt underlag. En utbyggnad av närtrafik i hela länet ger förutsättningar för att disponera om resurser från områden med svagt resandeunderlag samtidigt som behov av kollektivtrafik kan tillgodoses.

Planeringsförutsättningar för trafikförändringar sträcker sig över en längre period än enbart kommande budgetår. Sedan trafikförsörjningsprogrammet trädde ikraft har till och med 2018 resursförstärkningar på drygt 125 miljoner kronor tillförts kollektivtrafiken. Resursutökningar möjliggör olika åtgärder som exempelvis trafikutbyggnad, marknadsföring och en prissättning som gör kollektivtrafiken attraktiv. 2018 års ekonomiska prognos och förväntade kostnadsökningar 2019 och framåt för den allmänna kollektivtrafiken ger vid handen att en genomsnittlig uppräknings av biljettpriserna motsvarande minst Indexutvecklingen behöver göras vid tidtabellsskiftet i december 2018 och 2019. Prishöjningarna är en förutsättning för att bibehålla en budget i balans.

I samband med att de nya trafikavtalen inom både allmän kollektivtrafik och serviceresor träder i kraft kan nya resurser behövas för att täcka kostnaderna för befintlig trafik. Förlängningen av trafikavtalet i Jönköpings stadstrafik från och med juni 2019 kommer i och med helårseffekten att kräva utökade resurser från och med 2020.

För att nå målet i trafikförsörjningsprogrammet om en 60-procentig resandeökning till 2025 krävs en fortsatt utbyggnad av kollektivtrafiken i länet. En årlig resursförstärkning behövs för uppstart av nya linjer och eller utökad trafik på befintliga linjer.

Behov av resursförstärkning 2020-2022:

År	2020	2021	2022
Miljoner kr	25	25	25

Taxorna för den allmänna kollektivtrafiken höjs med index för 2019.

Nämnden för trafik, infrastruktur och miljö har möjlighet att under året besluta om tillfälliga prisförändringar.

MÅL OCH SYSTEMMÄTETAL REGIONAL UTVECKLING

Indikatorer regional utveckling

Innovation och företagande

Region Jönköpings län strävar efter det hållbara samhället med tillväxt av jobb och företag i hela länet, utvecklade forsknings- och innovationsmiljöer, jämställdhet, integration och mångfald, en miljödriven näringslivsutveckling samt ökad konkurrenskraft för landsbygdsföretag.

- Ökat företagande bland kvinnor och utrikes födda
- Ökat antal nya företag per 1000 invånare
- Förbättrat företagsklimat i länet

Kompetensförsörjning

Region Jönköpings län bidrar till att alla människor kan säkra sin egen försörjning genom ett arbete, en väl fungerande arbetsmarknad och varaktigt ökad sysselsättning, stärka kopplingen mellan utbildning och arbetsliv samt till att matchningen på arbetsmarknaden i länet stärks

- Höjd formell utbildningsnivå i länet
- Sänkt långtidsarbetslöshet
- Sjunkande ohälsotal

Attraktiva miljöer och tillgänglighet

Region Jönköpings län verkar för att: alla människor har lika möjligheter att delta och bidra i ett tillgängligt, sammanhållande och hälsofrämjande samhälle som präglas av jämlikhet, jämställdhet och mångfald; alla ska ha möjlighet att vara en del av det framväxande e-samhället; utveckla tillgänglighet och implementering av offentliga digitala tjänster och ett ökat serviceutbud på landsbygden; främja utvecklingen av koldioxidsnåla och energieffektiva infrastrukturer och transporter, samt förbättra förutsättningarna för turism, rekreation, kultur och fritid.

- Klimatutsläppen från fossilbränsle i Jönköpings län minskar
- Andelen nöjda resenärer med kollektivtrafiken ökar i hela länet
- Deltagandet i kulturlivet ökar i hela länet
- Länsbefolkningen ökar
- Länet når det nationella bredbandsmålet 2020

Internationellt samarbete	Region Jönköpings län stärker det gränsövergripande innovationssystemet, bidrar till hållbara transporter, främjar anpassningen till energi-, miljö- och klimatutmaningen, utvecklar strategiska samarbeten och partnerskap i Sverige och andra länder för en hållbar utveckling på en global marknad	- Antalet direktinvesteringar ökar - Andelen exporterande företag ökar
Verktyg för regional utveckling	Region Jönköpings län leder det regionala tillväxt- och utvecklingsarbetet genom en strategisk samordning av länets kommuner, näringsliv och civilsamhälle, ökad samverkan nationellt såväl som internationellt, ett stärkt analysarbete, strategiska satsningar inom målområdena samt riktade projektutlysningar	- Ett ledningssystem för strategisk samordning etableras - Analysarbetet utvecklas - Riktade projektutlysningar genomförs